

Wstęp

Raport (...) jest sprawozdaniem z wykonania w 2004 r. przez Agencję Nieruchomości Rolnych zadań w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, określonych w ustawie z 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, a także w innych przepisach i dokumentach, wyznaczających kierunki i zakres działania Agencji na rzecz prywatyzacji mienia rolnego Skarbu Państwa oraz realizacji założeń polityki społeczno-gospodarczej państwa, zwłaszcza na rzecz wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

Ustawą z dnia 11 kwietnia 2003 r. *o kształtowaniu ustroju rolnego*¹ Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa (AWRSP) zmieniła nazwę na Agencję Nieruchomości Rolnych (ANR) i otrzymała dodatkowe zadania określone w tej ustawie, związane z aktywnym kształtowaniem ustroju rolnego państwa. ANR jest następcą prawnym AWRSP.

Główne zadania Agencji, powierzone jej ustawą z dnia 19 października 1991 r. wiążą się z realizacją programów restrukturyzacji i prywatyzacji państwowego sektora w rolnictwie. Zgodnie z treścią art. 6 tej ustawy Agencja realizuje zadania wynikające z polityki państwa, w szczególności w zakresie:

- tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych,
- tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolnicze,
- obrotu nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa użytkowymi na cele rolne,
- administrowania zasobami majątkowymi Skarbu Państwa przeznaczonymi na cele rolne,

¹ Dz.U. Nr 64, poz. 592 z dnia 15 kwietnia 2003 r.

- zabezpieczenia majątku Skarbu Państwa,
- inicjowania prac urządzeniowo-rolnych na gruntach Skarbu Państwa oraz popierania organizowania na gruntach Skarbu Państwa prywatnych gospodarstw rolnych,
- realizacji innych zadań określonych odrębnymi przepisami, a w szczególności przepisami o kształtowaniu ustroju rolnego.

Zgodnie z ustawą² do dnia 30 czerwca 2000 r. Agencja przejmowała do Zasobu WRSP, bez względu na to, w czym władaniu znajdowały się, wszystkie nieruchomości rolne Skarbu Państwa, lasy nie wydzielone geodezyjnie, wchodzące w skład tych nieruchomości, a także inne nieruchomości i składniki mienia pozostałe po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej oraz ich zjednoczeń. Nieruchomości nie przekazane do Zasobu WRSP ostatecznymi decyzjami w tym terminie stały się z mocy prawa własnością gmin, na terenie których były położone (szacuje się, że jest to powierzchnia około 20 tys. ha).

Do Zasobu WRSP wchodzi także w dalszym ciągu nieruchomości rolne przejmowane na rzecz Skarbu Państwa na podstawie przepisów szczególnych i nabywane na własność Skarbu Państwa przez Agencję i państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Większość gruntów przejętych do Zasobu została rozdysponowana, głównie na podstawie wieloletnich umów dzierżawy. Jednak przekształcenia strukturalne i własnościowe są kontynuowane, m.in. poprzez:

- sprzedaż dzierżawcom części lub całości dzierżawionych przez nich nieruchomości na zasadach pierwszeństwa nabycia,
- wyłączanie z trwających umów dzierżawy części gruntów do odrębnego zagospodarowania, między innymi na podstawie klauzul „wyłączeniowych”,

² Art. 13 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa z 19 października 1991 r.

- powtórna restrukturyzację, a następnie dalsze rozdysponowanie, zwłaszcza dużych nieruchomości powracających z dzierżawy, w związku z wygasaniem lub rozwiązaniem umów.

Działania te sprzyjają kształtowaniu racjonalnej wielkości gospodarstw, a zwłaszcza tworzone są warunki dla powiększania części już istniejących gospodarstw indywidualnych. W tym celu wykorzystuje się także procedury określone w ustawie *o kształtowaniu ustroju rolnego* oraz zasadę przetargu ograniczonego, w przypadkach, gdy uzasadniają to lokalne uwarunkowania. Wśród osób ustawowo uprawnionych, najczęściej przetargi ograniczone organizowane są dla rolników indywidualnych powiększających swe gospodarstwa. Od początku obowiązywania tego uprawnienia (tj. od połowy czerwca 1999 r.) rolnicy ci w tym trybie kupili 41,5 tys. ha i wydzierżawili 64,8 tys. ha.

Znaczne rozdysponowanie Zasobu w różnych formach powoduje, że wzrasta ranga nadzoru właścicielskiego sprawowanego przez Agencję. Nadzór nad sposobem wykorzystywania mienia Zasobu przekazanego użytkownikom, a także jednostkom, które w imieniu Agencji rozdysponowywały to mienie, wykonują wszystkie oddziały i filie Agencji. Jednym z celów sprawowanego nadzoru jest zapewnienie zgodności sposobu użytkowania nieruchomości z zapisami zawartymi w umowach, jak też z wymogami wynikającymi z przepisów szczególnych.

Nie wszystkie grunty Zasobu charakteryzują się przydatnością do produkcji rolniczej. Grunty, których rolnicze wykorzystanie nie jest racjonalne, mogą być wykorzystane na inne cele. W roku 2004 Agencja kontynuowała wydzielanie takich gruntów w celu ich trwałego rozdysponowania, m.in. poprzez nieodpłatne przekazywanie na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, Lasów Państwowych, lub innych upoważnionych podmiotów.

Pomimo zmniejszającej się liczby obiektów pozostających w Zasobie Agencja nadal przeznaczała znaczne środki na ich remonty i konserwację, a także na moderni-

zacje. Dotyczy to zwłaszcza zespołów dworskich i pałacowo-parkowych, innych obiektów zabytkowych oraz infrastruktury komunalnej towarzyszącej osiedlom mieszkaniowym. W roku 2004 na usługi obce w zakresie remontów i konserwacji dotyczących majątku Zasobu przeznaczono ponad 13 mln zł³.

W 2004 r. ustawa *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* była trzykrotnie nowelizowana. Najistotniejsze zmiany wprowadziła ustawa z dnia 4 marca 2004 r. *o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie innych ustaw*⁴, na mocy której zmieniono zakres zadań Agencji. Od dnia 5 maja 2004 r, tj. dnia wejścia w życie tej ustawy – w związku z uchYLENIEM w art. 6, ust.1, punktów 8 i 9 - do zadań Agencji nie należy już tworzenie nowych miejsc pracy w związku z restrukturyzacją państwowej gospodarki rolnej, a także wspieranie działań mających na celu udzielanie pomocy byłym pracownikom państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej i członkom ich rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (w szczególności przez wspieranie zatrudnienia socjalnego, przyznawanie stypendiów dzieciom byłych pracowników ppgr, uczącym się w szkołach ponadgimnazjalnych lub kształcącym się w szkołach wyższych, oraz finansowanie dożywiania tych dzieci w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych).

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 4 marca 2004 r. utrzymano jednak w mocy istniejące umowy mające na celu tworzenie miejsc pracy, udzielanie pomocy byłym pracownikom ppgr - do dnia ich wygaśnięcia lub rozwiązania. Natomiast w art. 8 w/w ustawy, w zakresie przyznawania i wypłacania stypendiów oraz finansowania dożywiania dzieci Agencja została zobowiązana do utrzymania tej pomocy na dotychczasowych zasadach do końca 2004 r. Zapis ten uległ jednak kolejnej zmianie na mocy art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*⁵, który przedłużył okres wypłacania stypendiów przez Agencję do 30 czerwca 2005 r.

³ wg. sprawozdania finansowego ZBFW-1 za rok 2004, poz. II. – 3.3.1. (w układzie memoriałowym)

⁴ Dz.U. z 2004 r, Nr 69, poz. 624

⁵ Dz.U. z 2004 r, Nr 281, poz. 2781

Ustawą z dnia 4 marca 2004 r. dokonano także zmian w przepisach dotyczących gospodarki finansowej Agencji, która została zobowiązana do przekazywania do budżetu państwa nadwyżki wygospodarowanych środków. Nadwyżka ta jest obliczana jako różnica między środkami uzyskanymi z gospodarowania mieniem Zasobu, a środkami wydatkowanymi na finansowanie obciążających mienie Zasobu zadań określonych w w/w ustawie, środkami wydatkowanymi na realizację zadań określonych w ustawie *o kształtowaniu ustroju rolnego* oraz wydatkami na funkcjonowanie Agencji: Biura Prezesa Agencji i jej oddziałów terenowych. Równocześnie uchylono art. 20e, 20f i 20g, dzięki czemu Agencja została zwolniona z obowiązku przekazywania środków na rzecz Agencji Rynku Rolnego i Funduszu Pracy, a także wyłączona została możliwość finansowania centrów integracji społecznej.

Poza ustawą z dnia 4 marca 2004 r. ustawę *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* nowelizowały także: ustawa z 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz.U. z 2004 r, Nr 92, poz. 880), która doprecyzowała treść art. 35, a także ustawa z dnia 4 listopada 2004 r. *o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* (Dz.U. z 2004 r, Nr 281, poz. 2772), która wprowadziła odesłanie do ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. *o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej* (Dz. U. Nr 229, poz. 2273 z późn. zm.) w zakresie nieodpłatnego przekazywania osobom bezrobotnym nieruchomości na cele związane z zalesieniem (art. 24 ust. 5 pkt 3).

Wydane także zostało rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 20 sierpnia 2004 r. *w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Nieruchomości Rolnych oraz gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa* (Dz.U. z 2004 r, Nr 187, poz. 1942), w którym określono szczegółowy sposób obliczania nadwyżki podlegającej odprowadzeniu do budżetu państwa (rozporządzenie to było poprzedzone rozporządzeniem Ministra SP z dnia 1.08.2003 r. *w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej ANR oraz gospodarki finansowej Zasobu WRSP*, które utraciło moc z dniem 6.08 2004 r.).

Zawarte w *Raporcie (...)* dane statystyczne obrazują działalność statutową Agencji na Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2004 r. na tle wyników osiągniętych w latach wcześniejszych⁶. Dane ilustrujące stany ewidencyjne wg jednostek organizacyjnych Agencji „do końca roku 2004” dotyczą struktury organizacyjnej ANR, właściwej na dzień 31 grudnia 2004 r.⁷.

Informacje zamieszczone w *Raporcie (...)* dotyczą problematyki gospodarowania mieniem Zasobu WRSP. Ustawa z dnia 20 grudnia 2002 r. *o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*⁸ wprowadziła zasadę odrębności planowania i realizacji w gospodarowaniu mieniem Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa i zobligowała Agencję do składania odrębnych, rocznych sprawozdań finansowych. W związku z tym w *Raporcie (...)* podane są jedynie **niektóre (wybrane) dane finansowe** dotyczące gospodarowania mieniem Zasobu WRSP oraz kosztów i przychodów Agencji.

⁶ Zmiany w Zasobie, wynikające z procesów gospodarowania oraz systematyczna weryfikacja danych ewidencyjnych, jak również przyjęta metoda wprowadzania zapisów korygujących do „stanów końcowych” (a nie do danych bieżących) powoduje, że stany podane na koniec okresu sprawozdawczego (np. roku 2004) są sumą stanu na koniec poprzedniego okresu i realizacji w okresie bieżącym oraz salda zapisów korygujących dokonanych w tym okresie (szczegółowe zapisy korygujące znajdują się w materiałach roboczych Agencji).

⁷ Z uwagi na funkcjonujące bazy danych również w filiach oddziałów terenowych, a także z uwagi na realizację przez filie większości celów i zadań właściwych dla oddziałów terenowych - w *Raporcie (...)* prezentowane są także dane w układzie oddziałów i filii - stosownie do ustalonego terytorialnego zasięgu działania.

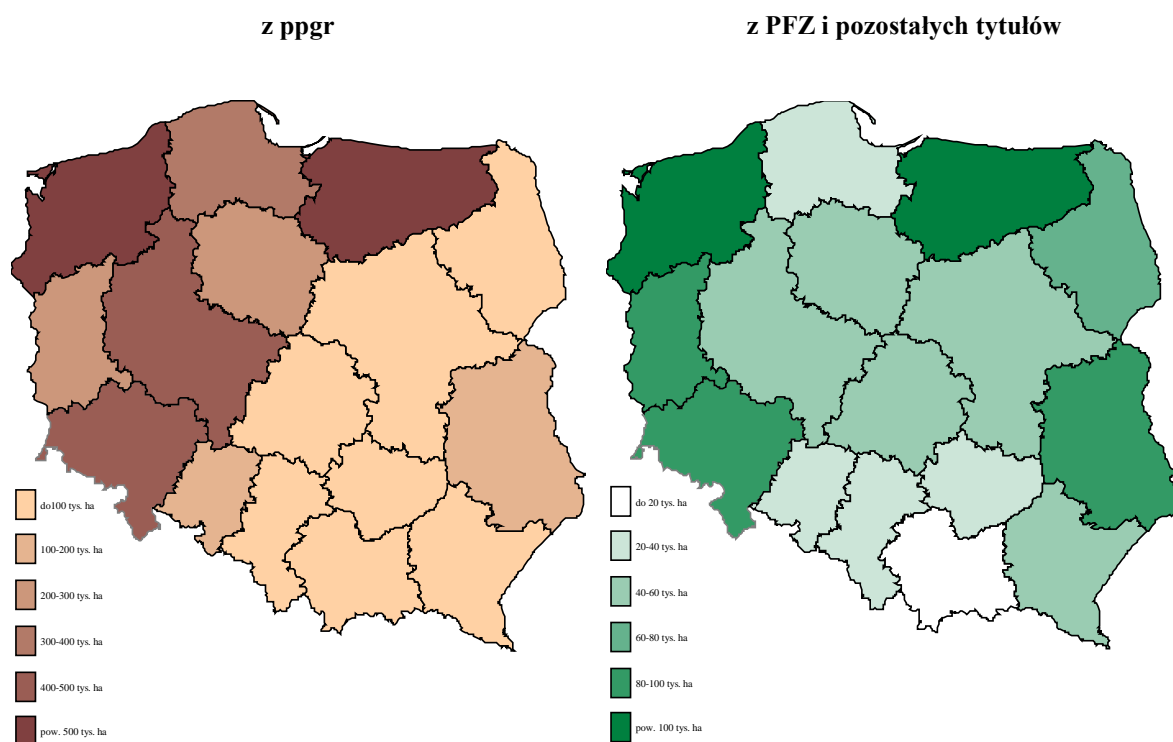
⁸ Dz.U. z 2003 r, Nr 6, poz. 64.

1. Przejmowanie mienia do Zasobu

Począwszy od połowy lat 90-tych, kiedy Agencja praktycznie zakończyła przejmowanie mienia pochodzącego z byłych ppgr, przejmowane były do Zasobu WRSP niewielkie powierzchnie z tego źródła – przeważnie lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych, nie wydzielonych geodezyjnie oraz sporadycznie innych gruntów przejmowanych aneksami do wcześniejszych protokołów zdawczo-odbiorczych. Od początku działalności do końca 2004 r. do Zasobu WRSP przejęte zostały z 1666 zlikwidowanych byłych ppgr nieruchomości o łącznej powierzchni **3 761,3 tys. ha**⁹. W roku 2004 Agencja przyjęła do Zasobu z tego źródła (ewidencyjnie) 73 ha, jako wynik korekt geodezyjno-gruntowych (tab. A.1).

Grunty Skarbu Państwa przejęte do Zasobu WRSP

stan na 31 grudnia 2004 r.

W ogólnej liczbie zlikwidowanych ppgr 72 jednostki postawione były przed 1 stycznia 1992 r. w stan likwidacji z przyczyn ekonomicznych, a w dalszych 69 ppgr wszczęte były postępowania upadłościowe, które w wyniku nowelizacji z dnia 29 grudnia 1993 r. ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Pań-

⁹ Po uwzględnieniu korekt.

stwa (...) zostały umorzone. Z Państwowego Funduszu Ziemi – w związku ze wspomnianym już art. 13 ustawy *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi SP* – w 2004 r. również nie były przejmowane żadne nieruchomości, natomiast od początku działalności do końca 2004 r. przejęto do Zasobu z tego źródła **603,0 tys. ha**, zaś ze wszystkich pozostałych tytułów - **344,4 tys. ha** gruntów, z tego 2,8 tys. ha w 2004 r.

Od połowy 2003 r. jednym z najważniejszych tytułów pozyskiwania do Zasobu WRSP nieruchomości rolnych jest ich nabywanie w trybie przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. *o kształtowaniu ustroju rolnego*¹⁰. W związku z tą ustawą Agencja ma możliwość kontroli części obrotu nieruchomościami rolnymi oraz podejmowania w uzasadnionych przypadkach interwencji, polegającej na wykonaniu pierwokupu (w wypadku umów sprzedaży) lub tzw. wykupu (w wypadku innych umów przenoszących własność, np. darowizn). Uprawnienia te służyć mają poprawie struktury obszarowej gospodarstw rolnych, przeciwdziałaniu nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych oraz zapewnieniu prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

ANR informowana jest o umowach przenoszących własność nieruchomości rolnych, w odniesieniu do których przysługują jej ustawowe uprawnienia. Pierwokup lub wykup nie przysługują Agencji m.in. w przypadku przeniesienia własności pomiędzy osobami bliskimi (głównie w obrębie rodziny), a także gdy nabywcą jest rolnik indywidualny powiększający gospodarstwo rodzinne do powierzchni nie przekraczającej 300 ha użytków rolnych.

Celowość zastosowania pierwokupu lub wykupu analizowana jest przez Agencję zwłaszcza pod kątem możliwości przeznaczenia nabytego gruntu na powiększenie gospodarstw rodzinnych. Nie są nabywane nieruchomości, które ze względu na ich charakter (np. siedliska rolnicze), powierzchnię (małe obszarowo) lub inne cechy (np. od wielu lat nie użytkowane rolniczo), nie mają istotnego znaczenia z punktu widzenia realizacji celów ustawy.

¹⁰ Dz.U. Nr 64, poz 592 z dnia 15 kwietnia 2003 r.

Przez półtora roku obowiązywania ustawy, do końca grudnia 2004 r. do Agencji wpłynęło ok. 113 tys. umów (aktów notarialnych) przenoszących własność nieruchomości, w stosunku do których przysługiwało jej prawo pierwokupu lub wykupu, w tym w roku 2004 – około 82 tys. umów. Łączna powierzchnia nieruchomości w transakcjach podlegających działaniu ustawy wyniosła około 184 tys. ha.

Do końca 2004 r. Agencja złożyła 84 notarialne oświadczenia o nabyciu nieruchomości (w tym 79 – w trybie pierwokupów i 5 – w trybie wykupów) dotyczące łącznej powierzchni 2 023 ha. Z tej powierzchni, do końca grudnia 2004 r. przejęto do Zasobu WRSP 1 735 ha, w tym 1 356 ha w roku 2004. Podstawową formą rozdysponowania nabytych nieruchomości jest sprzedaż w przetargach ograniczonych dla rolników indywidualnych powiększających gospodarstwa rodzinne.

Pozostałe nieruchomości, nie przejęte do Zasobu, są przedmiotem postępowań sądowych, w których zbywający m.in. kwestionują prawo pierwokupu (wykupu) Skarbu Państwa, lub odmawiają wydania nieruchomości. Spory dotyczą również wyceny produkcji w toku i rozliczenia nakładów.

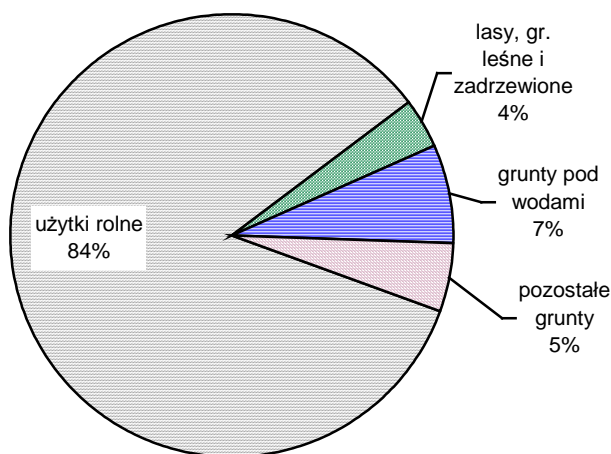
Około $\frac{3}{4}$ umów przekazanych do Agencji, w trybie w/w ustawy dotyczyło nieruchomości o powierzchni mniejszej niż 1 ha, przy czym wiele z nich utraciło charakter rolny (siedliska rolnicze służące wyłącznie celom mieszkaniowym, działki przeznaczone pod taką zabudowę, działki nabywane z zamiarem wykorzystania rekreacyjnego). Nieruchomości takie – jak już powiedziano - nie są obiektem zainteresowania Agencji, ponieważ nie mają znaczenia dla realizacji celów ustawy. Jednak umowy dotyczące mienia tego typu przekazywane są do ANR najczęściej dlatego, że plany zagospodarowania przestrzennego określające funkcję nieruchomości wygasły, skutkiem czego grunty niezabudowane traktuje się jako nieruchomości rolne.

Półtora roku funkcjonowania ustawy nasuwa uwagę, że konieczność informowania Agencji o umowach dotyczących małych obszarowo nieruchomości prowadzi do niepotrzebnego zaangażowania sił i środków, a związane z tym wydłużenie proce-

dury sprzedaży powoduje krytykę ustawy, zwłaszcza przez zainteresowane transakcjami strony. Z tego względu Agencja wystąpiła z propozycją zmiany w ustawie polegającej na tym, iż prawo pierwokupu i wykupu przysługiwałoby jej jedynie w stosunku do umów przenoszących własność nieruchomości rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha.

Przejęte do Zasobu nieruchomości, głównie za sprawą uwarunkowań lokalizacyjnych byłych ppgr – położone są przede wszystkim w rejonach północnej i zachodniej Polski. Ma to swoje konsekwencje w działaniach Agencji co do restrukturyzacji przejętych nieruchomości i potencjalnych, lokalnych możliwości zaspokojenia popytu rolników. W znacznym stopniu taki rozkład terytorialny Zasobu ograniczał dotychczas możliwości Agencji w dziedzinie poprawy struktury obszarowej rolnictwa indywidualnego w centralnych i południowych rejonach kraju. Sytuację znacznie poprawiła ustawa o *kształtowaniu ustroju rolnego*, której działanie sprzyja zwiększaniu powierzchni gospodarstw rolnych, zwłaszcza tam, gdzie nie ma wystarczających zasobów gruntów Skarbu Państwa.

Struktura gruntów przejętych do Zasobu WRSP
(stan na 31. 12. 2004 r.)

Od początku działalności do końca grudnia 2004 r. Agencja przejęła do Zasobu ze wszystkich tytułów **4 708,7 tys. ha¹¹** gruntów, z tego 3 963,8 tys. ha (84%) użytków rolnych, (w tym 3 056,4 tys. ha gruntów ornych i 885,6 tys. ha trwałych użytków zielonych), 170,2 tys. ha (4%) – lasów, gruntów leśnych i zadrzewio-

nych (w tym lasów – 98,6 tys. ha - 2%), 342,3 tys. ha (7%) - gruntów pod wodami oraz

¹¹ Po uwzględnieniu korekt, uchyleń decyzji wojewodów, przesunięć między źródłami pochodzenia gruntów itp.

232,4 tys. ha (5%) - innych gruntów (nieużytki, tereny osiedlowe, komunikacyjne, użytki kopalne itp.). Z protokołów zdawczo-odbiorczych wynika, że do Zasobu przekazano 408,5 tys. ha gruntów odłogowanych i ugorowanych¹².

Poza gruntami do Zasobu przejęto także pochodzący z byłych ppgr i innych podmiotów majątek trwały i obrotowy o wartości księgowej netto **8,6 mld zł**, a także blisko **2,0 mld zł** zobowiązań byłych ppgr, w tym zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 887,4 mln zł¹³. W wyniku prowadzonych przez Agencję działań na rzecz restrukturyzacji zobowiązań, w tym zwłaszcza w trybie bankowych postępowań ugodowych przejęty dług został w całości uregulowany.

W rzeczowej strukturze przejętego majątku trwałego dominującą pozycję zajmowały budynki i budowle. Obok budynków gospodarczych, służących bezpośrednio produkcji rolniczej, Agencja przejęła 335,9 tys. mieszkań, wraz z towarzyszącą infrastrukturą (kotłownie, hydrofornie, oczyszczalnie ścieków itp.), a także obiekty przemysłu rolno-przetwórczego, handlowe i usługowe, w tym m.in.: 858 gorzelni, winiarni i browarów, 269 masarni i rzeźni, 898 suszarni zbóż i zielonek, 717 mieszalni pasz, 31 młynów i kaszarni, 75 chłodni, a także 415 sklepów, 147 hoteli, zajazdów, restauracji i barów, 672 obiekty o charakterze socjalnym, kulturalnym i sportowym. Przejęto także 2 136 zabytkowych zespołów dworskich i pałacowo-parkowych¹⁴ (tab. A.19).

2. Zagospodarowanie mienia Zasobu

Nieruchomości przejęte do Zasobu WRSP, zwłaszcza pochodzące z relatywnie dużych gospodarstw (zakładów, folwarków) pegeerowskich, przed ich dalszym rozdystrybowaniem Agencja poddawała procesowi restrukturyzacji, w ramach którego wy-

¹² Według stanu na dzień przekazywania do Zasobu.

¹³ Stan na dzień przejmowania protokołami zdawczo-odbiorczymi.

¹⁴ W Zasobie WRSP dokonuje się weryfikacji przejętych obiektów, a w miarę potrzeby - zmiany ich kwalifikacji, przeznaczenia lub funkcji, ewentualnie likwidacji. Co do przejętych zespołów dworskich i pałacowo-parkowych, to podlegają one przeglądowi przy udziale wojewódzkich służb konserwacji zabytków, w wyniku których weryfikowany jest m.in. status i zakres rzeczowy obiektów tworzących „zespół”, jak również wprowadzane są do ewidencji nowe zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, uznane już w Zasobie przez służbę ochrony zabytków za obiekty zabytkowe.

działała mniejsze moduły, zdolne do samodzielnego, racjonalnego funkcjonowania u nowych użytkowników. W tym celu dla każdego przedsiębiorstwa opracowano indywidualny program jego restrukturyzacji. W programach tych uwzględniano także potrzebę przygotowania możliwie szerokiej i zróżnicowanej oferty nieruchomości, które mogłyby służyć poprawie struktury obszarowej istniejących, okolicznych gospodarstw indywidualnych. W stosunku do gospodarstw byłych ppgr, zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt, programy ich restrukturyzacji uwzględniały potrzebę utrzymania tej działalności, przy równoczesnym założeniu, że majątek nowopowołanej jednostki na mieniu tych gospodarstw zostanie dostosowany (przeważnie zmniejszony) do powierzonych zadań.

Agencja zagospodarowuje nieruchomości i inne mienie Zasobu WRSP w różnych formach przewidzianych prawem. Trwałe rozdysponowanie mienia, polegające na przeniesieniu własności, następowało przede wszystkim w drodze sprzedaży, nieodpłatnego przekazania uprawnionym podmiotom, jak też poprzez wniesienie aportem do spółek prawa handlowego. Natomiast nieruchomości, które pozostawały w Zasobie rozdysponowywano głównie poprzez dzierżawę. Nieruchomości Zasobu, które nie mogły być rozdysponowane również w tej formie (np. z powodu czasowego braku zainteresowania nimi, mimo podejmowanych prób ich rozdysponowania), a zwłaszcza nieruchomości będące częścią zorganizowanych gospodarstw, które „powracały” z dzierżawy, Agencja przekazywała na określony czas w administrowanie osobom fizycznym lub prawnym.

Sprzedaż i dzierżawa nieruchomości Zasobu są realizowane głównie w trybie przetargów publicznych organizowanych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* oraz w przepisach wykonawczych, wydanych przez Ministra Skarbu Państwa.

Od początku swego funkcjonowania Agencja zaoferowała do sprzedaży nieruchomości Zasobu o powierzchni 2,5 mln ha oraz do dzierżawy 6,9 mln ha – głównie w

trybie przetargów¹⁵. W 2004 r. przeprowadzono 61,7 tys. przetargów, w tym 48,1 tys. przetargów na sprzedaż i 13,6 tys. przetargów na dzierżawę. W przetargach tych zaoferowano nabywcom 148,4 tys. ha, oraz zaoferowano do dzierżawy – 140 tys. ha. Rozstrzygnięto 17,3 tys. przetargów na sprzedaż 73,9 tys. ha oraz 10,0 tys. przetargów na dzierżawę 104,4 tys. ha (tab. A.2).

Agencja jest również uprawniona do organizowania przetargów ograniczonych, przeznaczonych dla niektórych grup nabywców lub dzierżawców, jeżeli interes społeczny uzasadnia ukierunkowanie przepływu gruntów do jednej z tych grup osób¹⁶.

Do końca 2004 r. ogłoszono 8,2 tys. przetargów ograniczonych, w tym 4,1 tys. przetargów na sprzedaż i również 4,1 tys. przetargów na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP. W roku 2004 ogłoszono 2 111 przetargów ograniczonych na sprzedaż i 1 960 przetargów na dzierżawę. Rozstrzygnięto 1 395 przetargów, w których ustalono nabywców na 21,6 tys. ha, jak również rozstrzygnięto 1 430 przetargów, w których ustalono dzierżawców nieruchomości Zasobu o powierzchni 34,5 tys. ha (tab. A.3).

Osobami w największym stopniu (powierzchniowo) korzystającymi z przetargów ograniczonych są rolnicy zamierzający powiększyć swoje gospodarstwa poprzez zakup lub dzierżawę. Z formuły przetargu ograniczonego korzystają także – choć w znacznie mniejszym stopniu - spółki utworzone przez pracowników zlikwidowanych ppgr, zwłaszcza jeśli idzie o dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP, a także pracownicy zlikwidowanych ppgr pragnący utworzyć gospodarstwo.

2.1. Sprzedaż

Najpełniejszą formą prywatyzacji nieruchomości Zasobu WRSP jest niewątpliwie ich sprzedaż. W roku 2004 zrealizowana sprzedaż nieruchomości Zasobu wyniosła 104,5 tys. ha, tj. na poziomie wykonania roku 2003 (101,7 tys. ha). Z tej powierzchni uprawnionym podmiotom sprzedano bez przetargu 48,1 tys. ha (z tego

¹⁵ Część gruntów była wystawiana do przetargów więcej niż jeden raz.

¹⁶ Uprawnienie to wprowadzono ustawą o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 49 z 31 maja 1999 r, poz. 484).

47,3 tys. ha sprzedano dzierżawcom, w ramach przysługującego im prawa pierwszeństwa nabycia), a około 56,4 tys. ha sprzedano nabywcom w trybie przetargów.

Jednym z czynników hamujących sprzedaż niektórych nieruchomości ZWRSP był fakt utraty z dniem 31 grudnia 2003 r. mocy większości miejscowych planów przestrzennego zagospodarowania oraz spodziewana zmiana kwalifikacji części nieruchomości z funkcji rolniczej na nierolniczą.

Do końca 2004 r. Agencja sprzedała **1 478,6 tys. ha gruntów**, tj. 31,4% po-

**Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
w latach 1992-2004**

Rok	Powierzchnia sprzedana - tys. ha	Dynamika sprzedaży rok poprz. = 100
1992	9,5	100
1993	49,0	516
1994	65,4	133
1995	115,4	176
1996	192,6	167
1997	149,4	78
1998	146,5	98
1999	119,0	81
2000	120,1	101
2001	147,0	122
2002	159,2	108
2003	101,7	64
2004	104,5	103

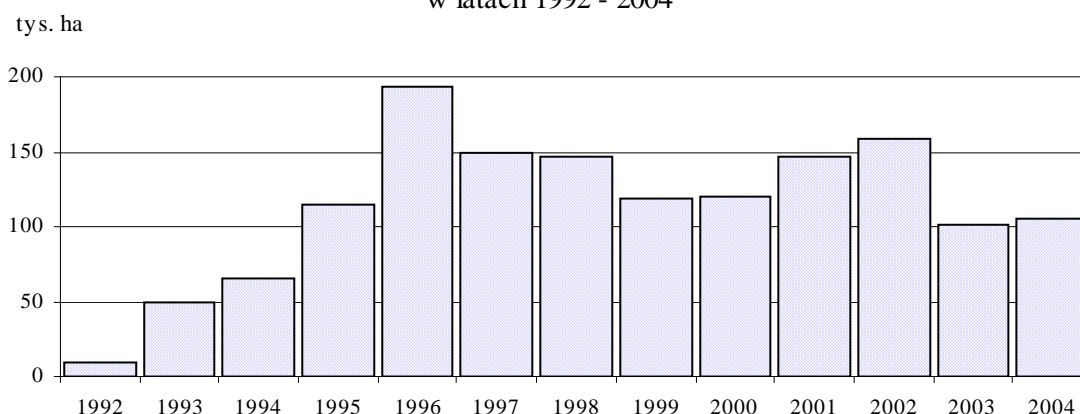
wierzchni przejętej do Zasobu WRSP (tab. A.4). W strukturze sprzedanych nieruchomości, z uwagi na ich dominującą ilość, przeważają grunty pochodzące z byłych ppgr; stanowiły one 83% powierzchni gruntów sprzedanych ogółem. Grunty pochodzące z PFZ stanowiły 14% ogólnej sprzedaży gruntów, a około 3% powierzchni sprzedanej to grunty pochodzące z innych źródeł. W roku 2004, w strukturze pochodzenia sprzedanych

gruntów udział nieruchomości przejętych z PFZ i pozostałych (poza ppgr) tytułów był nieco większy i wynosił 24% (wobec 22% w roku 2003). W miarę ubywania z Zasobu nieruchomości relatywnie dużych (a takie przeważały wśród gruntów popegeerowskich) udział rozdysponowywanych gruntów z PFZ i przejętych z pozostałych tytułów będzie się zwiększał. Można także przypuszczać, że wyższy udział w sprzedaży nieruchomości względnie małych (wobec faktycznego zmniejszania się oferty większych nieruchomości) jest w pewnym stopniu powodowany obawami o dalszy wzrost cen ziemi w związku z wstąpieniem Polski do struktur Unii Europejskiej.

Agencja rozdysponowuje także nieruchomości przejęte do Zasobu w trybie ustawy o *kształtowaniu ustroju rolnego*. Nieruchomości te po ich ewentualnej restrukturyzacji, a także przygotowaniu do rozdysponowania (prace geodezyjne, wyceny, procedury przetargowe) są sprzedawane lub – w niektórych przypadkach – wydierżawiane. Do końca grudnia 2004 r. Agencja sprzedała 711 ha gruntów przejętych w tym trybie.

Sprzedaż gruntów Zasobu WRSP

w latach 1992 - 2004

W strukturze obszarowej sprzedanych gruntów (tab. I i II) dominują - pod względem liczby zawartych umów - nieruchomości mniejsze obszarowo. Na ogólną liczbę analizowanych 166,4 tys. umów sprzedaży zawartych do końca grudnia 2004 r. (bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami, służących do wydobywania kopalin itp. a także grunty nierolne¹⁷), blisko połowę (79,4 tys. umów – 47,7%) stanowią umowy zawarte na zakup do 1 ha gruntów, a kolejne 64,3 tys. umów (38,6%) zawarto na zakup gruntów w przedziale od 1 do 10 ha. Na grunty o powierzchni od 10 do 100 ha zawarto 20,8

¹⁷ Celem analizy jest obserwacja zmian cen i czynszów płaconych za grunty rolne przez kontrahentów Agencji – nabywców i dzierżawców nieruchomości Zasobu WRSP. Z tego względu z analizy wyłączono transakcje dotyczące gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze (np. pod wodami, samodzielными obiektami, służące do wydobywania kopalin itp.), a także gruntów nierolnych. Nie uwzględniono także transakcji charakteryzujących się ekstremalnymi cenami lub czynszami. W rezultacie analizą objęto – średnio - 96% gruntów sprzedanych i 93% gruntów wydierżawionych. Do analizy przyjęto dane na moment zawierania umowy, co oznacza, że nie wyłączono umów anulowanych lub rozwiązanych, a w części dotyczącej dzierżawy nie uwzględniono także zmniejszenia obszaru dzierżaw aneksami do wcześniej zawartych umów. Należy również zwrócić uwagę, że uzyskiwane w przetargach ceny transakcyjne gruntów rolnych Zasobu oraz poziomy czynszów w grupach obszarowych wynikają w pewnym stopniu z czynnika koniunktury oraz lokalnych różnic w popycie na zakup lub dzierżawę.

tys. umów (12,5%), a umów na sprzedaż nieruchomości o powierzchni przekraczającej 100 ha zawarto 1 927 (1,2%).

Ogólna powierzchnia gruntów sprzedanych w grupach obszarowych do 100 ha wyniosła 786,7 tys. ha (56%), co w przeliczeniu na 1 umowę daje średnio 4,8 ha. Powierzchnia sprzedanych nieruchomości w grupach obszarowych powyżej 100 ha wyniosła 628,6 tys. ha - średnio 326 ha na 1 umowę.

W roku 2004, podobnie jak w roku 2003, struktura obszarowa transakcji sprzedaży nieco różniła się od średniej wieloletniej. Umowy na sprzedaż gruntów rolnych do 1 ha w liczbie 6 030 stanowiły 43% ogólnej liczby transakcji¹⁸ (średnia wieloletnia – 48% transakcji), co oznacza, że część popytu „przesunęła się” w kierunku nieruchomości średnich, zwłaszcza w przedziale między 1 a 10 ha.

Nabywcami nieruchomości Zasobu są zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Struktura udziału obu tych grup nabywców (tab. I i II) wskazuje, że osoby prawne stanowią mniej niż 3% ogółu nabywców (zawartych umów) oraz, że są one zainteresowane nieruchomościami większymi obszarowo. W roku 2004 przeciętna powierzchnia nieruchomości sprzedanych na 1 umowę osobom prawnym wyniosła 40 ha (w 2003 r. - 86 ha), a osobom fizycznym – około 6,7 ha (w 2003 r. - 6,3 ha). Równocześnie łączna powierzchnia nieruchomości rolnych Zasobu nabyta w 2004 r. przez osoby prawne była około dwukrotnie mniejsza (o 45%) niż w roku 2003, a nabyta przez osoby fizyczne nieco wzrosła (o 13%).

W transakcjach sprzedaży gruntów rolnych zawartych przez Agencję w roku 2004 uzyskano za 1 ha statystycznie średnią cenę w wysokości 4 682 zł, podczas gdy w roku 2003 uzyskano 3 736 zł, w 2002 r. - 3 438 zł, w 2001 r. - 3 414 zł. Od kilku więc lat statystycznie średnie (rocznie) ceny uzyskiwane przez Agencję za grunty rolne miały lekką tendencję rosnącą, mimo, że wyczerpują się zasoby gruntów atrak-

¹⁸ Por. przypis 17 na str. 16

cyjnych pod względem jakości, położenia lub rozłogu – a zatem relatywnie droższych i w ogólnej liczbie transakcji ich udział jest coraz mniejszy. Zdecydowany wzrost w roku 2004 średniej ceny gruntów rolnych Zasobu, a nawet wyraźny jej wzrost w kolejnych kwartałach tego roku (tab. A.7) oznacza, że przy ograniczonej podaży, nawet grunty o stosunkowo niskiej atrakcyjności uzyskiwały bardzo dobre ceny. Brak jest wprawdzie bezpośrednich porównań cen transakcyjnych uzyskiwanych przez Agencję i w obrocie prywatnym, tym niemniej, jak wynika z informacji GUS¹⁹, przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym w 2003 r. wynosiły od 3 497 zł za 1 ha gruntów słabych do 7 960 zł za 1 ha gruntów dobrych, przy średniej statystycznej na poziomie 5 753 zł/ha. W roku 2004 (dane wstępne) ceny te wynosiły odpowiednio od 4 194 zł/ha do 9 040 zł/ha, średnio – 6 634 zł/ha.

Przedmiotem sprzedaży były również obiekty rolno-przemysłowe, usługowe i handlowe oraz zespoły dworskie i pałacowo-parkowe (tab. A.19), a także jeziora mające charakter wód stojących i stawy. Do końca 2004 r. Agencja sprzedała m.in. 348 gorzelni, winiarni i browarów (41%), 335 suszarni zbóż i zielonek (38%), 221 mieszalni pasz (36%). Sprzedano także 72 obiekty hotelowo-restauracyjne (58%), 281 sklepów (76%), jak również 950 zabytkowych zespołów dworskich i pałacowo-parkowych (42%). Z przejętych 270,4 tys. ha jezior sprzedano 1,6 tys. ha, a z ponad 47,2 tys. ha przejętych stawów sprzedano 11,0 tys. ha.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami²⁰ cudzoziemcy mogą nabywać nieruchomości Zasobu po uzyskaniu stosownych zezwoleń. Od początku działalności do końca 2004 r. Agencja zawarła z cudzoziemcami 123 umowy sprzedaży nieruchomości Zasobu o łącznej powierzchni 1 001 ha, tj. około 0,067% wszystkich gruntów sprzedanych. W 2004 r. cudzoziemcy zakupili 105 ha, na podstawie 9 zawartych umów. Głównymi nabywcami gruntów Zasobu byli inwestorzy niemieccy, holenderscy, fińscy i duńscy.

¹⁹ GUS - Studia i analizy statystyczne „Rolnictwo w 2003 r.”, Warszawa 2004. Tabela 53

²⁰ W brzmieniu obowiązującym w 2004 r. - ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców.

Również podmioty polskie z udziałem kapitału zagranicznego, nie będące cudzoziemcami mogą nabywać nieruchomości Zasobu. Jednakże wobec faktu, że nie są obecnie wymagane zezwolenia dla tych transakcji, Agencja utraciła możliwość dokładnej ich selekcji i ewidencji. Można jedynie szacować, że do końca grudnia 2004 r. podmioty takie zakupiły z Zasobu nieruchomości o powierzchni około 40 tys. ha, tj. mniej niż 3% wszystkich sprzedanych przez Agencję gruntów. W roku 2004 podmioty te zakupiły 811 ha na podstawie 10 zawartych umów.

Szczególną grupę nabywców nieruchomości Zasobu WRSP stanowią osoby fizyczne określane skrótowo nazwą „zabużanie”. Osoby te, w oparciu o wcześniej obowiązujące przepisy²¹, nie mogły nabywać nieruchomości rolnych Zasobu z zaliczeniem na poczet ceny sprzedaży wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego, w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r. W dniu 19 grudnia 2002 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok, w którym powyższe ograniczenie uznał za niezgodne z Konstytucją.

Problem nabywania nieruchomości Zasobu przez „zabużan” uregulowała ustawa z 12 grudnia 2003 r. *o zaliczaniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego*²². Począwszy od 29 stycznia 2004 r. (tj. dnia wejścia w życie tej ustawy) „zabużanie” mogą nabywać nieruchomości Zasobu WRSP w trybie tej ustawy, uczestnicząc w przetargach publicznych organizowanych przez Agencję. Do końca grudnia 2004 r. „zabużanie” uczestniczyli w 74 przetargach, z których 64 wygrali. W 2004 r. zawarto 41 umów, na podstawie których sprzedano tej grupie nabywców 254 ha. Wartość tych nieruchomości (wylicytowana na przetargach cena) wyniosła 1 303 tys. zł, z tego uprawnieniami (zaliczeniem na poczet ceny) pokryto 1 027 tys. zł.

²¹ M.in. art. 17 ustawy z 29 grudnia 1993 r. *o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*, jak również art. 212 i 213 ustawy *o gospodarce nieruchomościami*.

²² Dz.U. z 2004 r. Nr 6, poz. 39.

2.2. Inne formy trwałego rozdysponowania mienia Zasobu

Na mocy ustawy z 19 października 1991 r. oraz innych ustaw, część gruntów została **przekazana nieodpłatnie** uprawnionym podmiotom. Najwięcej gruntów Agencja przekazała nieodpłatnie Lasom Państwowym – ponad 137 tys. ha, (w tym ponad 24 tys. ha lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych i blisko 113 tys. ha gruntów pod zalesienie), kościelnym osobom prawnym – 70,9 tys. ha oraz jednostkom samorządu terytorialnego z wszystkich tytułów (głównie gminom) – 40,8 tys. ha.

Nieodpłatnie przekazano (w ha):	do 31. 12. 2004 r.	w tym w 2004 r.
– jednostkom samorządu terytorialnego	40 763	2 769
– Lasom Państwowym	137 337	4 410
– na rzecz kościelnych osób prawnych	70 879	1 946
– innym uprawnionym podmiotom (parkom narodowym, spółdzielniom mieszkaniowym, fundacjom, Polskiej Akademii Nauk, Izbowi Rolniczym, Krajowej Radzie Izb Rolniczych, państwowym szkołom wyższym lub państwowym jedn. badawczo-rozwojowym, Agencji Budowy i Eksploatacji Autostrad na pasy drogowe autostrad, itp.)	41 781	2 033
RAZEM	290 760	11 158

W **aporcie** do spółek prawa handlowego Agencja wniosła 15,2 tys. ha gruntów²³, w tym 169 ha w 2004 r, a wraz z nimi 148 zabytkowych zespołów dworskich i pałacowo-parkowych, 173 obiekty socjalne, kulturalne i sportowe, 66 mieszalni pasz, 51 gorzelni, winiarni i browarów, 40 suszarni zbóż i zielonek (tab. A.19). Spółkom przekazano także w aportach 1 745 mieszkań.

Ponadto z Zasobu rozdysponowano trwale 7,0 tys. ha, w tym 725 ha w roku 2004 – w trybie przepisów o scalaniu i wymianie gruntów, na rzecz zamiany nieruchomości i zniesienia współwłasności itp.

Ogółem w wyniku sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania uprawnionym podmiotom, a także pozostałego trwałego rozdysponowania, do końca grudnia 2004 r. z Zasobu ubyło **1 791,5 tys. ha** gruntów, czyli 38,0% powierzchni przejętej, w tym –

116,6 tys. ha w roku 2004. Według stanu na 31 grudnia 2004 r. w Zasobie WRSP pozostawały nieruchomości Skarbu Państwa o powierzchni **2 917,2 tys. ha** (tab. A.16, A.17). Powierzchnia ta obejmuje także około 251 tys. ha gruntów pokrytych wodami, stanowiących własność Skarbu Państwa, które na mocy ustawy z 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* przeszły z dniem 1 stycznia 2002 r. w trwałe zarząd określonych w tej ustawie podmiotów wykonujących prawa właścicielskie. W miarę protokółarnego przekazywania tych nieruchomości w/w podmiotom są one sukcesywnie „zdejmowane” z ewidencji Zasobu. Do końca grudnia 2004 r. przekazano w tym trybie 747 ha, z tego 600 ha w roku 2004.

2.3. Dzierżawa

Od początku funkcjonowania Agencji dzierżawa nieruchomości rolnych Skarbu Państwa cieszyła się dość dużym powodzeniem wśród rolników i przedsiębiorców rolnych. Jest to bowiem dogodny i nadal stosunkowo łatwo dostępny sposób użytkowania znacznych powierzchni tych nieruchomości. Co więcej, w wypadku dzierżawy wykupowi podlegają tylko ruchome środki trwałe i majątek obrotowy, a płatność jest często rozkładana na raty. Dzięki temu nie trzeba już na wstępie angażować całego kapitału w nieruchomość, który może być wykorzystany na zakup niezbędnych środków do produkcji rolnej.

Od początku działalności do końca 2004 r. Agencja postawiła do dyspozycji dzierżawców 6,9 mln ha (w tym część gruntów więcej niż jednokrotnie), a wydzierżawiła 4 685,6 tys. ha, podpisując ponad 296 tys. umów. W 2004 r. przekazano dzierżawcom 131,3 tys. ha na podstawie 13,1 tys. zawartych umów (w 2003 r. - 132,3 tys. ha, - 12,4 tys. umów). W wydzierżawionych w tym roku gruntach 103,9 tys. ha (79%) pochodziło ze zrestrukturyzowanych nieruchomości po byłych ppgr, a 19,2 tys. ha (15%) - z PFZ (tab. A.9). W 2004 r. w przetargach ograniczonych wydzierżawiono 34,5 tys. ha, w tym 32,0 tys. ha na rzecz rolników zamierzających powiększyć gospodarstwo).

²³ Po uwzględnieniu wyłączeń.

W strukturze wydzierżawionych gruntów (bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, wodami, służącymi do wydobywania kopalin itp. a także grunty nierolne²⁴) dominują - pod względem liczby podpisanych umów - działki do 1 ha (47% umów) oraz nieruchomości o powierzchniach od 1 do 10 ha (41% umów). W grupie obszarowej od 10 do 100 ha zawarto 10% umów, a na nieruchomości przekraczające 100 ha – nieco ponad 3% umów.

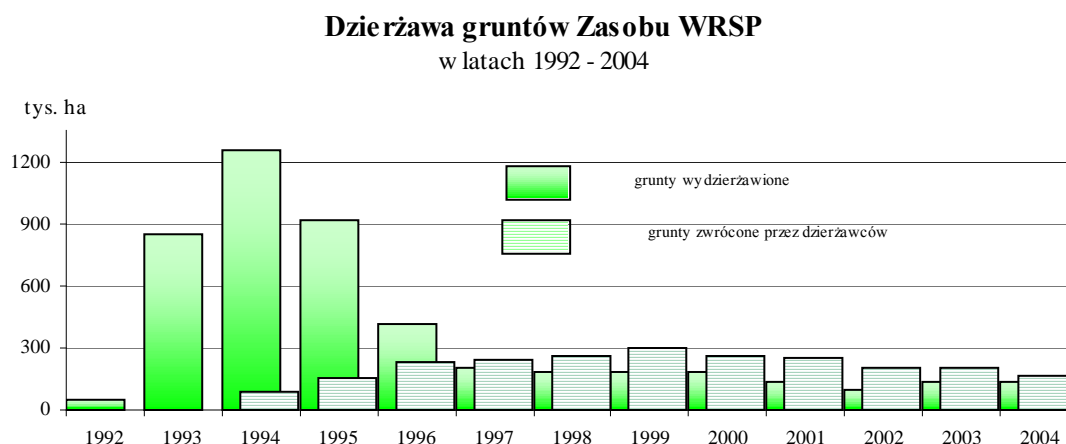
Powierzchnia gruntów wydzierżawionych w tych grupach obszarowych jest odwrotnie proporcjonalna do liczby zawartych umów. Grupa powyżej 100 ha, choć najmniej liczna, obejmuje 72% powierzchni wszystkich wydzierżawionych gruntów, a przeciętny obszar przypadający na 1 zawartą umowę wynosi 445 ha, podczas gdy dla dzierżaw nieruchomości o powierzchniach do 100 ha (28% wydzierżawionego obszaru) wynosi 4,4 ha (tab. III i IV).

Podobnie jak przy sprzedaży, dzierżawcami nieruchomości są zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Do końca 2004 r. osoby fizyczne zawarły umowy na dzierżawę 60% powierzchni, przy czym ta grupa kontrahentów Agencji preferuje mniejsze nieruchomości, zwłaszcza działki do 1 ha; umowy dzierżawy powierzchni do 1 ha stanowią 47% umów dzierżawy zawartych z osobami fizycznymi. Osoby prawne (w tym spółki byłych pracowników ppgr oraz jednoosobowe spółki Agencji) częściej dzierżawią nieruchomości duże, zwłaszcza w przedziale 100-500 ha (26% zawartych umów). Relacje te są aktualne w całym okresie działania Agencji, jednak w 2004 r, podobnie jak w przypadku nabywania nieruchomości, w grupie osób fizycznych udział liczby umów dzierżawy najmniejszych powierzchni (do 5 ha) zmniejszył się, a wzrósł udział liczby zawieranych umów dzierżaw o powierzchni od 5 ha do 100 ha. Odwrotnie, w grupie osób prawnych udział umów na dzierżawy względnie małe - do 50 ha - w stosunku do średniej długookresowej, w roku 2004 zwiększył się.

²⁴ Por. przypis 17 na str. 16

Generalnie, mimo wahań wynikających przeważnie z indywidualnych cech dzierżawionych nieruchomości (jakość gruntów, rozłóg, lokalizacja itp.), a także powodowanych czynnikami koniunkturalnymi oraz mimo różnic w lokalnym popycie na dzierżawę, oferowany przez dzierżawców czynsz za grunty rolne w kolejnych latach oscylował wokół równowartości 2 dt pszenicy, rocznie, za 1 ha. Natomiast w umowach dzierżawy zawieranych w 2004 r. przeciętny czynsz w równowartości pszenicy oferowany przez dzierżawców za grunty wynosił od 3,2 dt w III kwartale, do ponad 3,5 dt w I i II kwartale, przy średniej rocznej na poziomie 3,5 dt pszenicy.

Szczególną cechą dzierżaw, jako sposobu użytkowania nieruchomości jest ich rotacja. Równolegle bowiem z wydzierżawianiem przez Agencję kolejnych nieruchomości część z nich wraca do ponownego rozdysponowania. Wiąże się to przede wszystkim z wygasaniem umów dzierżawy, w związku z upływem terminów, na jakie zostały zawarte, a także z rozwiązywaniem umów²⁵ i wyłączaniem części nieruchomości z trwających dzierżaw. Do końca 2004 r. łącznie wycofano z dzierżawy (narastają-

co) 2 374,3 tys. ha, co oznacza, że statystycznie ponad połowa (51%) wydzierżawionej powierzchni zmieniła użytkownika, lub formę użytkowania (np. została sprzedana). W ogólnej powierzchni powracającej z dzierżaw, umowy na dzierżawę 405,0 tys. ha zostały wykonane (wygasły w zwykłym trybie), a umowy na dzierżawę 1 352,1 tys. ha zostały rozwiązane. Rozwiązanie umowy na wniosek Agencji prawie w całości dotyczy

²⁵ Pod pojęciem „rozwiązanie umowy” rozumie się także sytuacje, gdy umowy kończą się na skutek skorzystania przez dzierżawcę z pierwszeństwa nabycia.

sytuacji, gdy dzierżawca nie dotrzymuje warunków umowy²⁶. Z tego powodu, do końca 2004 r. Agencja wycofała z dzierżawy 581,0 tys. ha.

W przypadku rozwiązywania umowy na wniosek dzierżawcy (725,3 tys. ha) przyczyną może być zarówno rezygnacja z dalszego gospodarowania (np. z uwagi na brak opłacalności) lub odwrotnie – rezygnacja z dzierżawy na rzecz kupna na własność. Szacuje się, że dzierżawcy około 60% powierzchni dzierżaw, których umowy rozwiązano na ich wniosek, zrezygnowali z dalszego użytkowania dzierżawionej nieruchomości, a pozostali wykupili dzierżawioną powierzchnię na własność – głównie w trybie przysługującego im prawa pierwszeństwa nabycia.

W roku 2004 z dzierżaw „powróciło” 163,4 tys. ha, z czego umowy na 39,7 tys. ha wygasły (zostały wykonane), a umowy na 88,5 tys. ha rozwiązano, w tym umowy na 37,8 tys. ha Agencja rozwiązała na skutek nie wywiązywania się dzierżawców z warunków zawartych w tych umowach. Na wniosek dzierżawców rozwiązano umowy o dzierżawę 50,1 tys. ha, z tego 32,2 tys. ha dzierżawcy zakupili na własność – głównie w trybie pierwszeństwa nabycia.

Jedną z przyczyn powrotów gruntów z dzierżawy są także wyłączenia części nieruchomości z trwających umów. Do końca grudnia 2004 r. wyłączono w ten sposób ogółem 617,2 tys. ha, w tym 35,2 tys. ha w roku 2004. Natomiast jedną z metod umożliwiających wyłączenia - głównie w celu udostępnienia tych nieruchomości innym (niż dotychczasowy dzierżawca) użytkownikom - jest zamieszczanie w umowach o dzierżawę relatywnie dużych nieruchomości odpowiednich zapisów (klausul), pozwalających Agencji na wyłączenie z trwającej dzierżawy do 20% jej obszaru. Wiąże się to ze stosowaną przez Agencję praktyką „utrzymywania rezerwy Zasobu”, służącej zaspokajaniu stopniowo ujawniającego się ze strony kolejnych rolników popytu na dzierżawę lub zakup gruntów Skarbu Państwa. Według stanu na koniec 2004 r. zawarte w umowach klauzule potencjalnie pozwalały na wyłączenie około 290 tys. ha, z czego faktycznie wyłączono w tym trybie około 213 tys. ha.

²⁶ Agencja może również wypowiedzieć umowę z uwagi na przeznaczenie nieruchomości na cele publiczne.

Wśród dzierżawców nieruchomości znaczącą grupę stanowią spółki utworzone przez byłych pracowników ppgr. Według stanu na koniec 2004 r. spółki te dzierżawiły od Agencji około 350 tys. ha na podstawie ponad 500 umów.

Natomiast relatywnie mniejszą grupę dzierżawców stanowią podmioty z udziałem kapitału zagranicznego. Z uwagi na brak formalnych możliwości wyselekcjonowania takich kontrahentów (o czym wspomniano już przy okazji informacji o sprzedaży nieruchomości Zasobu takim podmiotom), a tym bardziej monitorowania zmian w strukturze własności kapitału, w Agencji nie prowadzi się od roku 2001 oddzielnej ewidencji tych transakcji. Można jedynie szacować – i trzeba podkreślić, że są to dane wyłącznie orientacyjne - że na koniec grudnia 2004 r. w dzierżawie przez cudzoziemców znajdowało się około 118 tys. ha, a w dzierżawie przez podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, nie będące cudzoziemcami - około 56 tys. ha nieruchomości Zasobu WRSP. Wśród dzierżawców z udziałem kapitału zagranicznego dominują inwestorzy niemieccy, brytyjscy i holenderscy.

Do połowy lat 90-tych ubiegłej dekady szybko wzrastał popyt na nieruchomości Zasobu i to zarówno na ich nabywanie jak też dzierżawę. Świadczy o tym szybki wzrost powierzchni sprzedanej i wydzierżawianej, przy praktycznym braku, a później stosunkowo małej skali „powrotów” gruntów z dzierżawy. W drugiej połowie dekady tempo przyrostu wydzierżawianej powierzchni malało, a równocześnie pojawiło się, a następnie nasiliło zjawisko „powrotu” gruntów z wcześniejszych dzierżaw. Również w 2004 r. z dzierżaw „powróciła” powierzchnia o 24% większa (163,4 tys. ha), niż była wydzierżawiona (131,3 tys. ha). Charakter tych „powrotów” omówiono na str. 24 i 25 niniejszego raportu. Nieruchomości wycofywane z dzierżawy są przez Agencję rozdysponowywane ponownie, w tym również sprzedawane dotychczasowym lub nowym użytkownikom. Z uwagi na wyczerpywanie się nieruchomości, które nie zostały jeszcze rozdysponowane, a nadają się do wykorzystania na cele rolnicze, w kolejnych latach wydzierżawiane będą głównie te grunty, które „powracają” od dzierżawców.

Według stanu na koniec grudnia 2004 r. w dzierżawie znajdowały się nieruchomości Zasobu o powierzchni 2 305,1 tys. ha, (tab. A.16, A.17), tj. o ok. 37 tys. ha mniej, niż wynosiła powierzchnia będąca w dzierżawie na koniec grudnia 2003 r.

Poza gruntami i zorganizowanymi gospodarstwami w dzierżawie znajdowały się także stawy o powierzchni około 28 tys. ha oraz liczne obiekty rolno-przemysłowe, usługowe, handlowe i obiekty zabytkowe, w tym m.in. 698 zespołów dworskich i pałacowo-parkowych, 384 gorzelnie, winiarnie i browary, 470 suszarni zbóż i zielonek, 296 mieszalni pasz, 90 masarni i rzeźni, 76 obiektów socjalnych, kulturalnych i sportowych oraz około 100 innych obiektów (tab. A.19). Dzierżawcy użytkowali także ok. 251 tys. ha jezior, przy czym przedmiotem dzierżawy jest prawo ich rybackiego użytkowania (w myśl art. 217 ust. 5a ustawy *Prawo Wodne*).

Analiza struktury **nieruchomości będących w dzierżawie** (bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, również mieszkalnymi, wyodrębnionymi obiektami, gruntami wykorzystywanymi do pozyskiwania kopalin itp, a także grunty nierolne²⁷) wskazuje, że na koniec grudnia 2004 r. blisko połowa umów „czynnych” (46%) dotyczyła nieruchomości o powierzchni do 1 ha, a około 2,3% liczby umów dotyczyło nieruchomości przekraczających 100 ha.

Największa liczba umów dzierżawy wygasła, lub została rozwiązana w grupach obszarowych do 10 ha (88% wszystkich umów wygasłych lub rozwiązanych i 43% wszystkich umów zawartych), ale umowy te dotyczyły tylko 8,7% powierzchni, która „powróciła” z dzierżawy. Umowy takie były zawierane przeważnie na krótki okres – nawet do 1 roku. Największe powierzchnie gruntów „wróciły” z grup obszarowych powyżej 100 ha – ogółem 75% „zwróconej” powierzchni (razem z gruntami wyłączanymi z trwających umów). W rezultacie, na koniec grudnia 2004 r. umowy na dzierżawę do 1 ha obejmowały powierzchnię 33,0 tys. ha, tj. ok. 1,6% powierzchni Zasobu pozostają-

²⁷ Por. przypis 17 na str. 16.

cej w dzierżawie, zaś umowy na dzierżawę nieruchomości przekraczających 100 ha dotyczyły 1 423 tys. ha, tj. 68% powierzchni aktualnych dzierżaw.

Struktura obszarowa umów dzierżawy – zawartych, zakończonych i aktualnych*

Wyszczególnienie	Wydzierżawiono do 31.12.2004 r.		Wygasło lub rozwiązano** do 31.12.2004 r.		Stan na 31.12.2004 r.	
	liczba umów	powierzchnia	liczba umów	powierzchnia	liczba umów	powierzchnia
do 1,00 ha	134 976	67 517	67 251	34 523	67 725	32 994
1,01-1,99 ha	55 867	78 207	28 104	38 378	27 763	39 829
2,00-4,99 ha	42 223	130 233	19 418	58 968	22 805	71 265
5,00-9,99 ha	20 156	142 159	9 715	67 593	10 441	74 566
10,00-19,99 ha	13 772	190 321	6 594	89 703	7 178	100 618
20,00-49,99 ha	11 088	344 612	4 688	147 399	6 400	197 213
50,00-99,99 ha	4 019	277 569	1 720	122 395	2 299	155 174
100,00-499,99 ha	5 108	1 245 487	2 421	580 281	2 687	665 206
500,00-999,99 ha	1 396	966 716	896	620 627	500	346 089
1000,00 i więcej ha	557	932 823	334	520 738	223	412 085
Razem	289 162	4 375 644	141 141	2 280 604	148 021	2 095 040

*) Liczba umów – w szt., powierzchnia – w ha. Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze (np. pod wodami, służących do wydobywania kopalin, itp.), a także gruntów nierolnych.

**) Łącznie z gruntami wyłączonymi z dzierżawy. Pozycja „wygasło lub rozwiązano” ma charakter wynikowy w grupach obszarowych („wydzierżawiono” minus „stan”). Pozycja „stan” zawiera przesunięcia w grupach, w wyniku wyłączeń lub zmian obszaru aneksami.

Agencja sprzedaje i wydzierżawia nieruchomości Zasobu różnym podmiotom, z przeznaczeniem na powiększenie dotychczasowych gospodarstw rolnych lub na utworzenie nowych. Zadanie to jest szczególnie aktualne obecnie, w związku z nowymi funkcjami wynikającymi z ustawy o *kształtowaniu ustroju rolnego*. Mając na uwadze zasady restrukturyzacji przejętych nieruchomości, które Agencja stosuje w praktyce, można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że nieruchomości Zasobu do 100 ha, przeważnie nie posiadające „infrastruktury produkcyjnej”, **służą przede wszystkim powiększeniu powierzchni już istniejących gospodarstw**. Można zatem szacować, że nabywcy i dzierżawcy takich nieruchomości, na koniec 2004 r. użytkowali około 1 458 tys. ha gruntów z Zasobu, zakupionych i dzierżawionych na pod-

stawie około 309 tys. umów (przeciętnie - około 4,7 ha na 1 umowę). Natomiast nabywcy i dzierżawcy dużych, zorganizowanych nieruchomości Zasobu, o obszarach przekraczających 100 ha, na koniec grudnia 2004 r. użytkowali 2 052 tys. ha, na podstawie 5,3 tys. umów (przeciętnie – około 387 ha na 1 umowę).

2.4. Program osadnictwa rolniczego

W 1996 r. uruchomiony został „Program osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa”. Agencja jest uczestnikiem tego programu, jako podmiot dysponujący odpowiednimi gruntami, na których możliwe jest zorganizowanie gospodarstw osadniczych. Program osadnictwa rolniczego jest realizowany przede wszystkim w regionach Polski o przewadze podaży ziemi Zasobu nad popytem (województwa północne i zachodnie).

Nieruchomości objęte programem Agencja oferowała do wydzierżawienia na warunkach określonych w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz w programie osadnictwa rolniczego (...), przyjętym przez ministrów ds. rolnictwa i rozwoju wsi oraz finansów. Dla osób spełniających te warunki stworzono odpowiednie możliwości kredytowe z dopłatami do oprocentowania ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z przeznaczeniem na finansowanie nakładów inwestycyjnych, związanych z urządzeniem gospodarstwa rolnego, a także udostępnione zostały preferencyjne kredyty obrotowe na zakup środków do produkcji rolnej.

Od początku realizacji programu osadnictwa rolniczego do końca 2004 r. Agencja przygotowała do zagospodarowania w tej formie 178 gospodarstw o powierzchni 37 607 ha, z czego 151 gospodarstw o powierzchni 34 721 ha zagospodarowano w formie dzierżawy. Aktualnie w ramach programu osadnictwa rolniczego pozostaje 76 gospodarstw obejmujących 12 495 ha, a kolejne 2 gospodarstwa (150 ha) oczekują na zagospodarowanie.

2.5. Nadzór właścicielski nad spółkami hodowlanymi Agencji

Przejmowane do Zasobu WRSP nieruchomości po byłych ppgr, przed objęciem ich procesami prywatyzacji, podlegały daleko idącej restrukturyzacji m.in. w celu wyodrębnienia z nich jednostek gospodarczych, zdolnych do samodzielnego funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej. Zakładano przy tym, że ich wielkość powinna odpowiadać popytowi w zakresie tworzenia nowych gospodarstw prywatnych. Wyłączano przy tej okazji nieruchomości zajęte przez sferę socjalno-mieszkaniową i związaną z nią infrastrukturę, a także wyodrębniano grunty o mniejszych obszarach, z przeznaczeniem na powiększanie już istniejących gospodarstw indywidualnych. Natomiast w gospodarstwach Skarbu Państwa prowadzących działalność hodowlaną, którą Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej²⁸ uznał za szczególnie ważną dla postępu biologicznego w całym rolnictwie oraz w tych gospodarstwach, które charakteryzowały się dużym i trudno podzielny majątkiem (gdzie podział mógłby prowadzić do spadku efektywności ekonomicznej – np. gospodarstwa rybackie, szklarniowe itp.), tworzone były **jednoosobowe spółki Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (obecnie ANR)**. Do końca grudnia 2002 r. Agencja utworzyła lub objęła udziały lub akcje w 150 takich spółkach, w tym utworzyła 104 spółki, specjalizujące się w hodowli roślin (38) lub zwierząt (66) oraz 3 spółki związane z treningiem koni²⁹. Pozostałe (tzw. „komercyjne”) spółki Agencji (43) zajmowały się działalnością produkcyjną, w tym rolniczą, w zakresie przetwórstwa rolnego, handlu i usług.

Ustawą z 20 grudnia 2002 r. *o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*³⁰ akcje i udziały w spółkach nabyte przez Agencję za mienie Skarbu Państwa wchodzące w skład Zasobu, a także akcje i udziały przejęte przez Agencję, jako mienie Skarbu Państwa pozostałe po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, zostały przekazane ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa. Jednocześnie ustawa delegowała ministra właściwego do

²⁸ Obecnie – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

²⁹ Były to: Tory Wyścigów Konnych (w Warszawie), Centrum Wyszkożenia Jeździeckiego - Hipodrom Wola (w Poznaniu) i Hipodrom Sopot (w Sopocie).

³⁰ Dz.U. Nr 6, z 2003 r, poz. 64. Ustawa weszła w życie z dniem 6 lutego 2003 r.

spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, których prawa z akcji lub udziałów wykonywać będzie Agencja, biorąc pod uwagę strategiczne znaczenie tych spółek w pracach na rzecz postępu biologicznego w rolnictwie. Zbycie akcji lub udziałów w tych spółkach wymaga zgody Rady Ministrów.

Według stanu na 31 grudnia 2004 r. Agencja Nieruchomości Rolnych wykonywała prawo własności w stosunku do 59 spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej³¹. Nominalna wartość udziałów w tych spółkach wynosiła łącznie 475 554,1 tys. zł. Spółki hodowlane dysponowały także gruntami wniesionymi aportem o powierzchni 5 456 ha oraz dzierżawiły z Zasobu WRSP 112,1 tys. ha.

Dla zapewnienia kontroli funkcjonowania tych spółek, a zwłaszcza wykonywania w spółkach zadań hodowlanych, określonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Prezes ANR powołał w Biurze Prezesa odrębny Zespół Nadzoru Właścicielskiego.

W 2004 r. majątek spółek wzrósł w stosunku do 2003 roku o 175 093,5 tys. zł, tj. do kwoty 1 119 040,0 tys. zł, zaś zadłużenie ogółem spadło o 12 576,2 tys. zł, tj. do poziomu 224 813,4 tys. zł. Najwyższy wzrost majątku odnotowano w spółkach hodowli koni (o 80 104,9 tys. zł), w nich też odnotowano najwyższy spadek zadłużenia (o 6 190,1 tys. zł). Stosunkowo najmniejszy spadek zadłużenia odnotowano w spółkach hodowli zwierząt gospodarskich (o 2 045,4 tys. zł).

³¹ wymienionych w załączniku do rozporządzenia z dnia 11 kwietnia 2003 r. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 726 oraz Dz. U z 2004 r. Nr 9, poz. 72) jak również w załączniku Nr 3 do niniejszego *Raportu* (...).

W 2004 r. Agencja kontynuowała kompleksowy program restrukturyzacji spółek strategicznych. Zgodnie z jego założeniami:

- podwyższono kapitał zakładowy spółek o kwotę 44 460 tys. zł. - podwyższenie kapitału zakładowego wynikało z wniesienia w formie wkładu niepieniężnego:
 - wymagalnych wierzytelności Agencji (uchwała Rady Nadzorczej ANR nr 51/II/2004 z dnia 30 stycznia 2004 r. oraz uchwała Rady Nadzorczej ANR nr 59/III/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r.),
 - wniesienia do stad ogierów w Białce, Sierakowie Wlkp. i Łącku mienia po zlikwidowanych stadach ogierów w administrowaniu (uchwała Rady Nadzorczej ANR nr 43/II/2003 z 18 listopada 2003 r.) oraz nieruchomości gruntowych pod planowane inwestycje w spółkach SK Iwno, SK Janów Podlaski (uchwały nr 56/III/2004 i 58/III/2004) .
- kontynuowano proces inwestycyjny rozpoczęty w roku 2001 w ramach „konceptji wsparcia finansowego programu restrukturyzacji strategicznych spółek hodowlanych AWRSP” zatwierdzonej kierunkowo w dniu 26 kwietnia 2001 r. przez Kierownictwo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz zgodnie z „konceptją współfinansowania inwestycji w strategicznych spółkach hodowlanych AWRSP” zatwierdzonej kierunkowo w dniu 16 lipca 2003 r. przez Radę Nadzorczą ANR – łącznie na kwotę 64 322,9 tys. zł.
- pokryto straty w spółkach do łącznej kwoty 20 677,1 tys. zł, oraz pozostawiono wypracowane zyski spółek w kwocie 21 847,8 tys. zł, na powiększenie kapitału zapasowego, ze wskazaniem na sfinansowanie środków w obrocie oraz realizację programów inwestycyjnych w tych spółkach.

Zysk netto spółek w roku 2004 wyniósł *per saldo* 70 031,6 tys. zł i był ponad 8 - krotnie wyższy niż w roku 2003. Na ten wynik składa się wynik dodatni uzyskany w 54 spółkach i ujemny – w 5. W spółkach hodowli roślin saldo wyniku finansowego netto wynosiło 21 567,4 tys. zł i był to wynik 3-krotnie lepszy niż w roku 2003.

Jedyną spółką hodowli roślin, która zamknęła rok obrotowy stratą na poziomie 1 141,8 tys. zł była PHRO w Krzeszowicach. Spowodowane to było skróceniem cyklu produkcyjnego, z uwagi na przebudowę i modernizacją obiektów szklarniowych.

W spółkach zajmujących się hodowlą zwierząt (bez koni) wynik finansowy *per saldo* wyniósł 41 900,3 tys. zł i był ponad 10 - krotnie lepszy niż osiągnięty w roku 2003.

Spółki hodowli koni uzyskały w 2004 r. wynik na poziomie 6 563,9 tys. zł. Dodatni wynik finansowy uzyskało 18 spółek na 21 zaliczonych do tej grupy. Trzy spółki, które poniosły straty (2 365,3 tys. zł), to SO Sieraków. SO Bogusławice i SK Nowielice.

3. Inne zagadnienia związane z zagospodarowaniem mienia Zasobu

3.1. Administrowanie

Z punktu widzenia programu prywatyzacji mienia Zasobu administrowanie jest *de facto* rozwiązaniem tymczasowym. W pierwszym okresie działania Agencji w administrowanie przekazywano m.in. niezagospodarowane nieruchomości, pozostałe po likwidacji tymczasowych zarządów oraz część innych nieruchomości jeszcze nierozdysponowanych. Obecnie przekazuje się w tę formę czasowego zagospodarowania głównie większe nieruchomości „powracające” z innych form użytkowania (np. z dzierżawy), do czasu ponownego ich rozdysponowania. Nieruchomości Zasobu w administrowaniu podlegają dalszym przekształceniom strukturalnym (głównie obszarowym), stosownie do pojawiającego się popytu i możliwości racjonalnego zagospodarowania.

Niezależnie od gospodarstw administrowanych, prowadzących działalność gospodarczą, zwłaszcza rolniczą, Agencja tworzyła jednostki administrowane (tzw. „nieprodukcyjne”), których zadaniem jest przygotowywanie mienia Zasobu do rozdysponowania i samo jego rozdysponowanie w imieniu Agencji, a także nadzór nad pozostałymi (często rozproszonymi) nieruchomościami Zasobu lub ważniejszymi obiektami. Są to przede wszystkim jednostki administrujące mieszkaniami i związaną z nimi infrastrukturą. Według stanu na dzień 31 grudnia 2004 r. istniały 102 gospodarstwa SP w

administrowaniu, w tym 13 gospodarstw prowadzących działalność „produkcyjną”. Równocześnie z dniem 31 grudnia 2004 r. zlikwidowano 4 gospodarstwa SP w administrowaniu, w tym 3 prowadzące działalność „produkcyjną”.

W GSP w administrowaniu znajdowało się m.in. 148 zespołów dworskich i pałacowo-parkowych, 12 gorzelni, winiarni i browarów, 10 suszarni zbóż i zielonek, 6 mieszalni pasz, 9 obiektów socjalnych, kulturalnych i sportowych, a także 26 innych obiektów produkcyjnych, handlowych i usługowych (tab. A.19).

Nowelizacja ustawy *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (...)*³² wprowadziła możliwość, po spełnieniu określonych wymogów ustawowych, wydzierżawienia bez przetargu gospodarstw administrowanych spółkom, utworzonym przez pracowników tych gospodarstw. Do końca 2002 r. zawarto z takimi spółkami 44 umowy o przekazanie w tym trybie w dzierżawę 52,2 tys. ha nieruchomości, będących dotychczas w administrowaniu; w latach 2003 i 2004 nie zawierano nowych umów.

3.2. Zarząd i wieczyste użytkowanie

Innymi formami użytkowania mienia Skarbu Państwa są: **zarząd** (trwały zarząd) i **wieczyste użytkowanie**. Do końca 2004 r. Agencja przejęła do Zasobu nieruchomości Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie i wieczystym użytkowaniu jak również przekazała w zarząd upoważnionym jednostkom ogółem 174,8 tys. ha. Na koniec grudnia 2004 r. w zarządzie i wieczystym użytkowaniu pozostawały nieruchomości Zasobu o powierzchni 109,2 tys. ha (tab. A.16, A.17), z tego 74,1 tys. ha w wieczystym użytkowaniu i 35,1 tys. ha w zarządzie (trwałym zarządzie).

³² Ustawa o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw z dnia 6 maja 1999 r. (Dz.U. Nr 49, poz.484).

3.3. Przekazywanie nieruchomości na rzecz Lasów Państwowych

Przekazywanie nieruchomości na rzecz **Lasów Państwowych** odbywa się z uwzględnieniem przepisów ustawy o *lasach* oraz *Krajowego programu zwiększania lesistości*. Lasy przejęte do Zasobu, po ich geodezyjnym wydzieleniu, Agencja przekazuje nieodpłatnie Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu - Lasy Państwowe. Grunty wchodzące w skład Zasobu mogą być również przekazane nieodpłatnie Lasom Państwowym - do zalesienia. Przekazanie gruntów wydzielonych geodezyjnie, przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu), następuje na wniosek Agencji, w drodze decyzji starosty. Inne grunty, nadające się do zalesienia, ale nie przewidziane na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, Agencja może także przekazywać nieodpłatnie Lasom Państwowym w drodze umowy.

Do końca 2004 r. przejęto do Zasobu 170,2 tys. ha lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych, w tym 98,6 tys. ha lasów. W roku 2004 przejęto około 0,4 tys. ha lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych, w tym 0,2 tys. ha lasów. Do końca 2004 r. sprzedano 48,2 tys. ha lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych, w tym 24,9 tys. ha lasów. W roku 2004 sprzedano 2,9 tys. ha lasów, gruntów leśnych i zadrzewionych, w tym 1,7 tys. ha lasów. Z pozostałej powierzchni Agencja przekazała na rzecz Lasów Państwowych 24,6 tys. ha lasów i gruntów leśnych, z tego około 0,7 tys. ha w roku 2004. W Zasobie pozostaje około 45 tys. ha lasów. Są one obejmowane przeglądami pod kątem możliwości sukcesywnego ich przekazywania na rzecz Lasów Państwowych. Dotyczy to zwłaszcza kompleksów leśnych o powierzchni ponad 10 ha oraz innych lasów, bez względu na powierzchnię, w których możliwe jest prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.

Do końca 2004 r. Agencja przekazała także Lasom Państwowym blisko 113 tys. ha gruntów do zalesienia, z czego 3,8 tys. ha w roku 2004. Przekazania dotyczą przeważnie gruntów klas VI i VIz, położonych na wododziałach i zbiornikach wód

podziemnych oraz stanowiących enklawy i półenklawy wśród lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe oraz przylegające do takich lasów.

Ogółem, na rzecz Lasów Państwowych Agencja przekazała nieodpłatnie (w drodze decyzji lub umowy) lasy, grunty leśne i zadrzewione oraz grunty pod zalesienie o łącznej powierzchni 137,3 tys. ha, w tym 4,4 tys. ha w roku 2004.

3.4. Mieszkania i infrastruktura mieszkaniowa

Podczas restrukturyzacji mienia przejętego do Zasobu WRSP, głównie po zlikwidowanych ppgr, wyodrębniony został **majątek służący celom socjalnym, w tym także mieszkania**, które najemcy mogą wykupić na dogodnych, preferencyjnych warunkach.

Do końca 2004 r. Agencja przejęła do Zasobu **335,9 tys. mieszkań**³³. W roku 2004, przede wszystkim w trybie korekty stanów, zakończenia inwestycji lub podziału lokali wprowadzono do ewidencji 26 mieszkań (tab. A.20). Od początku działalności Agencji sprzedano **297,9 tys. mieszkań** (89% przejętych), z tego 3 472 mieszkania sprzedano w 2004 r. Niezależnie od tego Agencja przekazała nieodpłatnie innym podmiotom około 12,7 tys. mieszkań, w tym 1 745 mieszkań wniosła aportami do spółek. W Zasobie pozostało 23,3 tys. mieszkań.

Pomimo stosunkowo niskich cen mieszkań (z uwagi na przysługujące najemcom bonifikaty) średnio nie przekraczających 36% ich rzeczywistej wartości, określonej przez rzeczoznawców, a także szeroko stosowanej przez Agencję praktyki rozkładania ceny na raty, obserwuje się spadek zainteresowania nabywaniem mieszkań na własność³⁴. Do głównych tego powodów należy zaliczyć:

- konieczność ponoszenia przez nabywców wszystkich kosztów utrzymania mieszkań wykupionych; część najemców nie posiadających spadkobierców zaintereso-

³³ Z uwzględnieniem 2,2 tys. mieszkań, które powstały w Zasobie (na skutek zakończenia inwestycji rozpoczętych, adaptacji na mieszkania innych pomieszczeń, podziału lokali itp.), a także korekt stanów ewidencyjnych.

³⁴ W 2003 r. sprzedano 4,3 tys. mieszkań, w 2002 r. - 5,8 tys., w 2001 r. - 7,1 tys., w 2000 r. - 9,7 tys.

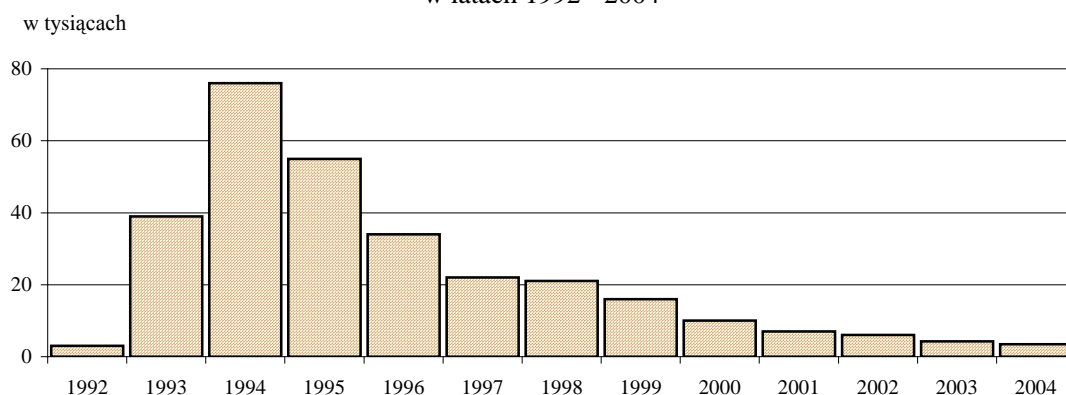
wanych takimi mieszkaniami nie zgłasza chęci zakupu mieszkań na własność, niezależnie od kwestii kosztów,

- wyczerpywanie się w Zasobie mieszkań o stosunkowo dobrym standardzie oraz atrakcyjnie zlokalizowanych, o czym może świadczyć fakt, iż część najemców nie skorzystała w ostatnich latach z oferty nabycia przedstawionej im przez Agencję.

Należy jednak zauważyć, że nie wszystkie mieszkania pozostające jeszcze w Zasobie mogą zostać zaoferowane najemcom do nabycia. Szacuje się, że około 8 tys. mieszkań, które są położone w obiektach zabytkowych, lub w budynkach nie służących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, albo funkcjonalnie związanych z działalnością gospodarczą, nie będzie przeznaczone do sprzedaży.

Sprzedaż mieszkań z Zasobu WRSP

w latach 1992 - 2004

Pomimo sprzedania większości przejętych mieszkań, „gospodarka mieszkaniowa” jest dla Agencji nadal źródłem problemów organizacyjnych (administrowanie rozproszonym terytorialnie majątkiem) i finansowych. Zapoczątkowane w 1993 r. i kontynuowane w następnych latach prace, mające na celu porządkowanie stanu formalno-prawnego mieszkań, realizację ich sprzedaży oraz poprawę organizacji zarządzania zasobami mieszkaniowymi, a zwłaszcza działania na rzecz przekazywania mieszkań i związanej z nimi infrastruktury gminom i spółdzielniom mieszkaniowym,

na co w roku 2004 Agencja wydała ponad 66,4 mln zł³⁵, choć przyniosły znaczące efekty w tych dziedzinach, nie wszystkie problemy rozwiązały. Należą do nich m.in. nadal wysokie koszty obsługi zasobów mieszkaniowych. W roku 2004 wydatki statutowe, jakie poniosły oddziały terenowe Agencji w zakresie utrzymania zasobów mieszkaniowych wyniosły 6,8 mln zł³⁶, tj. około 300 zł rocznie na 1 mieszkanie. Największe wydatki wiążą się z koniecznością dokonywania konserwacji i remontów mieszkań w Zasobie i związanej z nimi infrastruktury, pokrywaniem części kosztów związanych z utrzymaniem mieszkań, których najemcami są emeryci i renciści zwolnieni z opłacania czynszu najmu oraz z faktem, że część lokatorów uchyla się od płacenia czynszu lub ponoszenia opłat za świadczone usługi (np. kanalizacja, wywóz śmieci, itp.).

3.5. Grunty do zagospodarowania

W ogólnej powierzchni gruntów przejętych do Zasobu **122 tys. ha zajmowały nieużytki, a 408,5 tys. ha kwalifikowano jako odłogi i ugory**³⁷. W wyniku restrukturyzacji i prywatyzacji przejętego mienia część odlogów i ugorów, a także nieużytków rozdysponowano i zagospodarowano w różnych formach. Jak się szacuje, w ogólnej powierzchni Zasobu pozostającej w końcu 2004 r. do rozdysponowania (484,6 tys. ha), większość - około 55% - może być sprzedana lub wdzierżawiona kontrahentom Agencji na cele związane z produkcją rolną, a niecałe 20% określono jako kwalifikujące się do wykorzystania w celach nierolniczych – pod zalesienia i zadrzewienia, pod budownictwo i działalność usługową, a także na cele rekreacji i związane z ochroną przyrody. Blisko 60 tys. ha (12%) to grunty w wieloletnim odlogowaniu, dla których przywrócenie wartości użytkowej wymaga bardzo znacznych nakładów. Ponadto do rozdysponowania pozostaje około 65 tys. ha (13%) innych gruntów (w tym m.in. o nieuregulowanych stosunkach wodnych, zakamienionych,

³⁵ Wydatki na inwestycje i remonty infrastruktury przekazanej do gmin i do spółdzielni mieszkaniowych (kwartalne sprawozdanie finansowe Zasobu za okres od 01.01.2004 do 31.12.2004 r. – poz. 4.1. i 4.2.).

³⁶ Wydatki na utrzymanie zasobów mieszkaniowych (kwartalne sprawozdanie finansowe Zasobu za okres od 01.01.2004 do 31.12.2004 r. – poz. 7.).

³⁷ Narastająco – według protokółów zdawczo-odbiorczych, na moment przejmowania do Zasobu.

położonych na skarpach, urwiskach itp.), których rolnicze wykorzystanie było nie-
możliwe lub nieopłacalne (tab. A.18).

3.6. Nadzór właścicielski nad mieniem Zasobu

Agencja sprawuje **nadzór właścicielski**³⁸ w stosunku do mienia Skarbu Państwa pozostającego w Zasobie poprzez wszystkie komórki organizacyjne Biura Prezesa i jednostek terenowych, w zakresach określonych regulaminem organizacyjnym tych komórek oraz udzielonymi pełnomocnictwami. Funkcje związane z nadzorem właścicielskim realizowane są w stosunku do wszystkich użytkowników mienia Zasobu - gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu, dzierżawców, spółek Agencji, podmiotów, którym przekazano nieruchomości w zarząd, itp. W przypadkach, które wymagają wiedzy specjalistycznej zadania nadzoru właścicielskiego wykonywane są we współpracy z odpowiednimi służbami.

Zakres sprawowanego nadzoru właścicielskiego jest ściśle związany z formami gospodarowania mieniem Zasobu WRSP. Wynika on z zawieranych przez Agencję umów dzierżawy, umów o administrowanie, decyzji o nieodpłatnym przekazaniu lub o przekazaniu w trwały zarząd, jak również umów sprzedaży nieruchomości na warunkach preferencyjnych, zwłaszcza w zakresie zawartych w nich zapisów o rzeczowych zobowiązaniach nabywców. Przedmiotem nadzoru właścicielskiego jest stan techniczny mienia Zasobu WRSP, sposób jego użytkowania i zabezpieczenia, a także realizacja zobowiązań wobec Agencji i innych instytucji.

Ważnym narzędziem kontroli wykorzystywanym przez wszystkie komórki organizacyjne Agencji jest ewidencja i sprawozdawczość wewnętrzna (rzeczowa i finansowa), a także sprawozdawczość statystyki publicznej. Niezależnie od analizy dokumentów, pracownicy oddziałów terenowych Agencji, w ramach swoich upoważnień, dokonują w tych jednostkach wizytacji kontrolnych w terenie.

³⁸ Niezależnie od nadzoru właścicielskiego sprawowanego wobec jednoosobowych spółek Agencji przez Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Biurze Prezesa ANR.

W spółkach Agencji, zgodnie z decyzją Prezesa AWRSP z 23 kwietnia 1999 r. zadania rad nadzorczych i komisji rewizyjnych początkowo wykonywały bezpośrednio oddziały terenowe Agencji, a od roku 2003³⁹ – Zespół Nadzoru Właścicielskiego Biura Prezesa.

Najliczniejszą grupą użytkowników mienia Zasobu są dzierżawcy. W zawartych umowach o dzierżawę zostały określone warunki dotyczące użytkowania tego mienia, których wykonywanie Agencja monitoruje, także poprzez okresowe kontrole w gospodarstwach. Kontrolami obejmuje się zwłaszcza realizację tych umów, w przypadku których pojawiają się sygnały o niewłaściwym gospodarowaniu; pozwala to Agencji podjąć we właściwym czasie stosowne działania interwencyjne - od sformułowania zaleceń pokontrolnych, do rozwiązania umowy włącznie. Jest przy tym oczywiste, że inny jest zakres kontroli dzierżawców gruntów bez zabudowy, a inny w przypadku dzierżawy nieruchomości stanowiącej zorganizowane gospodarstwo.

W 2004 r. przeprowadzono łącznie 10 310 kontroli, w tym 320 ponownych, sprawdzających realizację wcześniejszych zaleceń pokontrolnych⁴⁰. Przeprowadzone czynności kontrolne objęły 9 990 podmiotów, z tego:

- 2 132 dzierżawców zorganizowanych nieruchomości Zasobu,
- 6 419 gospodarstw dzierżawiących wyłącznie grunty,
- 5 „produkcyjnych” gospodarstw rolnych SP w administrowaniu,
- 11 administracji mieszkań,
- 30 administracji innego mienia nierolnego,
- 94 podmioty „zewnętrzne”, rozdysponowujące mienie Zasobu,
- 1 299 podmiotów posiadających mienie Zasobu w zarządzie i wieczystym użytkowaniu (głównie kontrola dokumentacji).

Ponadto skontrolowano 475 nabywców, dla których rozłożenie na raty ceny nabywanych nieruchomości uwarunkowane było ich zobowiązaniami rzeczowymi, w

³⁹ Zarządzenie Prezesa AWRSP Nr 6 z 31 marca 2003 r. „w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa”.

⁴⁰ Bez kontroli przeprowadzonych przez Zespół Kontroli Wewnętrznej BP.

szczegółności utworzeniem lub powiększeniem gospodarstwa lub utworzeniem miejsc pracy, albo utrzymaniem zatrudnienia umówionej z Agencją liczby osób.

Z uwagi na przekazany dzierżawcom znaczny majątek Zasobu, szczególną wagę Agencja przywiązuje do nadzoru nad dzierżawami zorganizowanych nieruchomości rolnych. Najwyższy odsetek uchybień – 42% dotyczył dzierżawionego majątku trwałego – budynków, budowli i urządzeń. Uchybienia polegały głównie na nie dokonywaniu przewidzianych umową konserwacji i remontów oraz na naruszeniach przepisów prawa budowlanego. Odsetek uchybień polegających na nieterminowym regulowaniu zobowiązań wobec Agencji z tytułu czynszu i spłaty rat za wykupiony majątek wynosił prawie 15%, a zaleganie z regulowaniem obowiązkowych obciążeń publiczno-prawnych, związanych z przedmiotem dzierżawy dotyczyło 6% uchybień.

**Struktura głównych uchybień stwierdzonych u dzierżawców
zorganizowanych gospodarstw Zasobu WRSP – w 2004 r.**

	liczba	udział
– niedokonywanie przewidzianych umową konserwacji i remontów budynków, budowli i urządzeń	683	19%
– nie prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych stosownie do przepisów prawa budowlanego	673	18%
– zaleganie z płatnością czynszu oraz spłatą rat za wykupiony majątek	542	15%
– niedokonywanie badania gleb na zawartość składników mineralnych	323	9%
– zaleganie z płaceniem obowiązkowych obciążeń publiczno-prawnych, związanych z przedmiotem umowy	225	6%
– niezapłacenie składki ubezpieczeniowej za użytkowane miejsce Zasobu	172	5%
– nieprzestrzeganie przepisów bhp i p. pożarowych	160	4%
– pozostałe (np. inwestycje lub likwidacje obiektów bez zgody Agencji, brak likwidacji obiektów, mimo uzgodnienia z Agencją, naruszanie przepisów dotyczących obiektów zabytkowych, naruszanie przepisów lub warunków umów dotyczących połowów i zarybień, dokonywanie zmian przeznaczenia albo poddzierżawianie całości lub części przedmiotu dzierżawy, bez uzgodnienia z Agencją itp.)	889	24%
	3 667	100%

W 708 kontrolowanych, zorganizowanych gospodarstwach dzierżawców oraz u 4 575 dzierżawców samych gruntów nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości,

natomiast w 3 268 dzierżawionych gospodarstwach (38% skontrolowanych) stwierdzono ogółem 6 110 uchybień różnej natury i wagi. Z analizy struktury tych uchybień wynika, że podstawowe problemy, jakie odnotowuje Agencja w grupie dzierżawców mienia Zasobu, wiążą się z zagadnieniami finansowymi oraz z naruszaniem zasad użytkowania mienia. Opóźnienia w regulowaniu czynszu dzierżawnego wobec Agencji wśród dzierżawców samych gruntów stwierdzono aż w 1 138 przypadkach (47% wszystkich uchybień stwierdzonych u tych podmiotów), a w 490 przypadkach (20%) stwierdzono naruszenie zapisu umowy o okresowej kontroli jakości gleby.

Wobec wykrywanych uchybień w gospodarowaniu mieniem SP dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji podejmowali działania dyscyplinujące, do rozwiązania umów włącznie. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami umów dzierżawy w 2004 r. rozwiązano z dzierżawcami 333 umowy dotyczące 37,8 tys. ha, w tym rozwiązano umowy z 12 dzierżawcami, u których stwierdzono, że mimo okresowego zwolnienia z czynszu nie wywiązują się z przyjętych zobowiązań rzeczowych, a wobec kolejnych 34 dzierżawców – wycofano preferencje.

W wyniku przeprowadzonych 94 kontroli (w tym kontroli dokumentacji) u podmiotów rozdysponowujących mienie Zasobu na podstawie umowy zawartej z Agencją stwierdzono 6 przypadków naruszenia przepisów dotyczących sprzedaży nieruchomości PFZ, rozkładania ceny sprzedaży na raty, przeprowadzania przetargów na dzierżawę, itp., 20 przypadków braków w dokumentacji lub sprawozdawczości, a także 5 przypadków zalegania z przekazywaniem Agencji należności za sprzedane mienie Zasobu. Mając jednak na uwadze, że przeprowadzone kontrole potwierdziły tylko szersze zjawisko niesumienności i nierzetelności w wykonywaniu umów z Agencją przez te podmioty (zwłaszcza gminy), a także stosunkowo wysokie koszty Agencji związane z tymi zleceniami, do końca 2004 r. umowy o rozdysponowywanie mienia Zasobu przez podmioty obce, z wyjątkiem specjalnych stref ekonomicznych, zostały rozwiązane (wypowiedziane).

Spośród 1 299 podmiotów posiadających mienie Zasobu w zarządzie lub wiecznym użytkowaniu, których dokumentację kontrolowano w zakresie wnoszenia do Agencji stosownych opłat, stwierdzono 602 przypadki opóźnień w wykonywaniu tego obowiązku.

4. Gospodarka finansowa

Na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* Agencja zobowiązana została od 2003 roku do sporządzania odrębnie rocznego planu finansowego Agencji oraz rocznego planu finansowego Zasobu, ujmując poszczególne pozycje planu w układzie memoriałowym, przy czym wykonanie planu Zasobu - także w ujęciu kasowym, w postaci kierunków rozdysponowania środków finansowych. Ponieważ sprawom tym jest poświęcone odrębne sprawozdanie finansowe, w niniejszym *Raporcie (...)* omówione zostały tylko główne pozycje wpływów i wydatków związanych z gospodarowaniem mieniem Zasobu oraz elementy wykonania planu finansowego Agencji.

4.1. Główne czynniki wpływające na sytuację finansową Agencji w 2004 r.

W wyniku zmian legislacyjnych w gospodarce finansowej Zasobu zaszły istotne zmiany w porównaniu do roku 2003. W szczególności skutek nowelizacji ustawy *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* z 4 marca 2004 r.:

- Agencja utraciła podstawę prawną do finansowania programów dotyczących tworzenia miejsc pracy oraz innych programów pomocy materialnej dla byłych pracowników ppgr (uchylono punkty 8 i 9 w art. 6 ust.1). W 2004 r. realizowane były tylko zobowiązania wynikające z umów zawartych do dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy. Wydatki na aktywizację zawodową bezrobotnych wyniosły około 7,3 mln zł. Natomiast. koszty stypendiów i ich obsługi wyniosły 89,4 mln zł.

- Agencja została zwolniona z obowiązku przekazywania środków na rzecz Agencji Rynku Rolnego oraz Funduszu Pracy (uchylono artykuły 20e, 20f i 20g). W 2004 r. zrealizowane były wydatki na rzecz ARR stanowiące koszty roku 2003 (90 mln zł) oraz wydatki - przekazy na Fundusz Pracy na wypłaty świadczeń przedemerytalnych dla byłych pracowników pgr (6,4 mln zł).
- wprowadzony został artykuł 20 ust. 5a stanowiący, że kwoty będące nadwyżką wpływów nad wydatkami (wynikające z różnicy między środkami uzyskanymi z gospodarowania mieniem Zasobu w danym roku obrotowym z tytułów, o których mowa w art. 20c ust.1 pkt 1, a środkami wydatkowanymi na realizację zadań, o których mowa w art. 20 ust. 4 i 5), podlegają przekazaniu przez Agencję do budżetu państwa, w terminie do 30 czerwca roku następnego.
- w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* nastąpiły zmiany w sposobie rozliczania się ANR z tytułu podatku VAT. Kwota podatku VAT podlegająca wpłacie do budżetu państwa za rok 2004 wyniosła 16,1 mln zł.

4.2. Wpływy i wydatki związane z zagospodarowaniem mienia Zasobu

Wpływy z zagospodarowania mienia Zasobu wyniosły 1 232 207 tys. zł (tab. A.21) i były o 18 % wyższe od wpływów uzyskanych w roku 2003. Główne pozycje stanowią wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu (856 881 tys. zł, tj. 70% wszystkich wpływów z zagospodarowania mienia Zasobu) i wpływy z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu (298 837 tys. zł, tj. 24% wpływów ogółem). Pozostałymi wpływami w kwocie 76 489 tys. zł były wpływy z oprocentowania pożyczek (25 105 tys. zł), odsetki od środków na rachunkach bankowych (11 188 tys. zł) oraz wpływy z innych źródeł (np. odsetki za zwłokę w zakresie wpływów z rozdysponowania mienia Zasobu, wadła przepadające na rzecz Agencji).

Wydatki związane z gospodarowaniem mieniem Zasobu wyniosły łącznie 754 407 tys. zł (tab. A.22) i były o 41% niższe od wydatków poniesionych w roku 2003. W 2004 r. zrealizowano transfery zewnętrzne w wysokości 96 388 tys. zł, w

tym na rzecz Funduszu Pracy – 6 388 tys. zł oraz 90 000 tys. zł na rzecz Agencji Rynku Rolnego. Wydatki na koszty funkcjonowania Agencji wyniosły 137 834 tys. zł (tj. 18% wydatków ogółem). Wydatki związane bezpośrednio z działalnością w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu wyniosły 520 185 tys. zł (tj. 69% ogółu wydatków).

4.3. Windykacja należności Agencji z tytułu umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu

Agencja w roku 2004 kontynuowała podjęte w latach ubiegłych działania celem poprawy sytuacji w zakresie windykacji należności.

W 2004 r. dzierżawcy i nabywcy mienia Zasobu zobowiązani byli do spłaty należności Agencji w kwocie 2 073 511 tys. zł, z czego 928 805 tys. zł (44,8%) stanowiły należności bieżące, a pozostałą kwotę tj. 1 144 705 tys. zł (55,2%) - należności zaległe, których termin płatności przypadał w poprzednich okresach i które nie zostały uregulowane. W roku 2004 łącznie uregulowano należności Agencji w kwocie 1 119 882 tys. zł, co stanowiło 54,0% należności wymagalnych ogółem. Spłacono 41,3% należności wymagalnych z tytułu dzierżawy, 70,5% należności z tytułu sprzedaży nieruchomości oraz 21,8% należności z tytułu sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego.

W stosunku do należności wymagalnych w 2004 r.:

- odroczone płatność należności w kwocie 24 123 tys. zł (1,2%),
- rozłożono na raty należności w kwocie 56 353 tys. zł (2,7%),
- przyznano na podstawie art. 700 Kc. obniżkę czynszu dzierżawnego z tytułu zaistnienia niekorzystnych zjawisk przyrodniczych w kwocie 26 561 tys. zł (1,3%),
- umorzono należności w kwocie 39.148 tys. zł (1,9%).

W wyniku podjętych przez Agencję działań w kierunku zwiększenia efektywności windykacji, w 2004 r. poprawiła się sytuacja w zakresie spłacalności należności bieżących. Wskaźnik spłacalności tych należności, który w 2003 r. wynosił 74,88%,

w roku 2004 ukształtował się na poziomie 86,22%, czyli wzrósł o 11,34 p.p.

Porównanie wskaźników spłaty należności bieżących w latach 2003-2004.

Należności	Wskaźnik spłaty należności	
	rok 2003	rok 2004
- z tytułu dzierżawy	64,63%	74,75%
- z tytułu sprzedaży nieruchomości	81,75%	92,52%
- z tytułu sprzedaży ruchomych śr. trw. i m. obrotowego	68,76%	75,60%
Ogółem	74,88%	86,22%

W przypadku różnych grup należności wskaźnik spłacalności uległ poprawie odpowiednio: z tytułu umów dzierżawy - o 10,12 p.p, z tytułu umów sprzedaży nieruchomości – o 10,77 p.p. oraz z tytułu umów sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego - o 6,84 p.p.

Wskaźnik windykacji należności zaległych w 2003 r. wynosił 35,93%, natomiast w 2004 r. ukształtował się na poziomie 27,87%, tj. uległ obniżeniu o 8,06 p.p. W przypadku umów dzierżawy wskaźnik ten uległ obniżeniu o 4,18 p.p., umów sprzedaży nieruchomości - o 10,50 p.p. oraz umów sprzedaży ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego – o 5,41 p.p.

Porównanie wskaźników spłaty należności zaległych w latach 2003-2004.

Należności	Wskaźnik spłaty należności	
	rok 2003	rok 2004
- z tytułu dzierżawy	21,56%	17,38%
- z tytułu sprzedaży nieruchomości	54,98%	44,43%
- z tytułu sprzedaży ruchomych śr. trw. i m. obrotowego	16,19%	10,78%
Ogółem	35,93%	27,87%

Spadek wskaźników windykacji należności zaległych, pomimo podjęcia przez Agencję intensywnych działań celem odzyskania tych należności, spowodowany jest w głównej mierze przez małą skuteczność windykacji na drodze przymusowej. Przewlekłość i niska efektywność tych postępowań powoduje przyrost długu (odsetek), przy braku efektów finansowych dla Agencji. Również usytuowanie formalne Agen-

cji w ramach podziału kwot uzyskanych w postępowaniu egzekucyjnym, bądź środków w ramach postępowania upadłościowego powoduje, że nawet w przypadku skutecznego postępowania nie udaje się odzyskać całości należności (coraz częstsze są przypadki braku przekazania jakichkolwiek środków należnych Agencji). W większości takich wypadków nie pozostaje już żaden majątek dłużnika, do którego mogłaby zostać skierowana dalsza egzekucja, a tym samym możliwe zaspokojenie roszczeń Agencji. Trzeba jednak podkreślić, że pomimo spadku wskaźników windykacji należności zaległych zahamowany został ich przyrost. Stan zaległości na dzień 31.12.2004 r. w stosunku do stanu na 31.12.2003 r. zwiększył się jedynie o kwotę 5 526 tys. zł, tj. o 0,6%.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2004 r. kwota zaległości w płatnościach na rzecz Agencji z tytułu zawartych umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu wynosiła 920 541 tys. zł, co stanowiło 6,3% wszystkich wymagalnych należności Agencji w okresie od 1992 r. do końca 2004 r. Zaległości w kwocie 399 179 tys. zł (43,36% zaległości) wynikały z czynnych umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu, a 521 362 tys. zł (56,64%) – z rozwiązanych umów dzierżawy i umów sprzedaży, w których wypowiedziano warunki rozłożenia ceny sprzedaży na raty.

Struktura działań i form windykacyjnych podjętych w stosunku do należności zaległych przedstawiała się na koniec 2004 r. następująco:

Forma działań windykacyjnych:		Kwota w tys. zł	Udział
–	Dochodzono w drodze przymusowej egzekucji	548 550	59,6%
–	Skierowano do dochodzenia przed sądami	194 142	21,1%
–	Zgłoszono do postępowań upadłościowych	120 959	13,1%
–	Objęto postępowaniami układowymi przed sądami	3 222	0,3%
Razem objęto postępowaniami prowadzonymi przez komorników bądź pod nadzorem sądów		866 873	94,1%
–	Wystosowano ponowne wezwania do zapłaty	37 098	4,1%
–	Objęto restrukturyzacją w formie ugód	15 005	1,6%
–	Wystawiono do sprzedaży wierzytelności	1 564	0,2%
Ogółem		920 541	100,0%

Przeprowadzona analiza możliwości odzyskania zaległych należności w kwocie 920 541 tys. zł wskazywała, że:

Wg możliwości odzyskania:		Kwota zaległości (tys. zł)	Udział
-	Należności zagrożone ¹⁾	162 818	17,7%
-	Należności restrukturyzowane ²⁾	38 166	4,2%
-	Należności w postępowaniach komorniczych ³⁾	448 640	48,7%
-	Należności stracone ⁴⁾	270 917	29,4%
Razem:		920 541	100,0%

¹⁾ należności do odzyskania w drodze upominawczej, których zwłoka w płatności nie przekracza jednego okresu, a sytuacja ekonomiczno-finansowa dłużnika nie budzi obaw bądź wskazuje na chwilowe kłopoty w regulowaniu zobowiązań (zatory płatnicze),

²⁾ należności do odzyskania w drodze restrukturyzacji, przy czym sytuacja ekonomiczno-finansowa dłużnika wskazuje, że restrukturyzacja zaległości pozwoli na odzyskanie płynności finansowej i terminową spłatę przyszłych zobowiązań,

³⁾ należności, w stosunku do których wszczęto lub planuje się wszczęcie postępowania komorniczego, a posiadany przez dłużnika majątek oraz przyjęte w umowie zabezpieczenia wskazują na możliwość odzyskania zaległości w tym trybie,

⁴⁾ należności od dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób uniemożliwiający spłatę (dłużnik zmarł bez pozostawienia majątku, dłużnik postawiony w stan upadłości lub likwidacji bez zaspokojenia wierzycieli, bezskuteczna egzekucja komornicza).

W stosunku do stanu na koniec roku 2003 nastąpił wzrost udziału – w kwocie zaległości ogółem – należności w postępowaniach komorniczych z 40,01% do 48,74% oraz należności „straconych” z 20,05% do 29,43%.

Struktura „wiekowa” należności zaległych, których terminy zapłaty zapadały w okresach poprzednich, przedstawiała się następująco :

Termin płatności upłynął w okresie:		Kwota zaległości (tys. zł)	Udział
-	6 miesięcy	111 926	12,2%
-	6 – 12 miesięcy	101 845	11,1%
-	12 – 24 miesięcy	124 965	13,5%
-	powyżej 24 miesięcy	581 805	63,2%
Razem:		920 541	100,0%

Struktura „wiekowa” zaległości wskazuje na bardzo wysoki udział należności, których termin płatności upłynął 2 lata temu lub dawniej. W przeważającej większości są to zaległości wynikające z już rozwiązanych umów dzierżawy i umów sprzeda-

ży, w których wypowiedziano warunki rozłożenia ceny sprzedaży na raty oraz podjęto kroki celem odzyskania należności. Z uwagi na znaczący upływ czasu należy uznać, że windykacja tej grupy zaległości będzie bardzo trudna. Potwierdza to wzrost udziału tej grupy zaległości w kwocie zaległości ogółem (z 58,84% na koniec 2003 r. do 63,20% na koniec 2004 r.).

4.4. Instrumenty finansowe wspierające przedsięwzięcia dzierżawców i nabywców mienia Zasobu

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe Agencja nie udzielała w 2004 r. pożyczek. Łącznie z tytułu wszystkich udzielonych pożyczek do 31 grudnia 2004 r. przypadało do spłaty 162 000 tys. zł. Spłacono 152 105 tys. zł, co stanowi 93,89% kwoty wymagalnej. Na koniec grudnia 2004 r. należności ogółem z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły 325 608 tys. zł. (tab. A.25).

W 2004 r. Agencja nie udzielała również poręczeń kredytowych. W tym czasie wygasły zobowiązania z tytułu 6 udzielonych poręczeń o wartości 15 963 tys. zł. W ramach 15 czynnych poręczeń Agencji w 2004 r. zostało wykonane poręczenie za spłatę zobowiązania jednego podmiotu w kwocie 40 tys. zł. Według stanu na 31 grudnia 2004 r. potencjalne zobowiązania Agencji z tytułu udzielonych poręczeń wynosiły 4 287 tys. zł (tab. A.26).

5. Działania Agencji na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz pomocy rodzinom byłych pracowników ppgr

Wspomniana już ustawa z dnia 4 marca 2004 r. uchyliła punkty 8 i 9 w art. 6 ust. 1 ustawy *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*, które były podstawą prawną dotychczasowych działań Agencji w zakresie tworzenia miejsc pracy, w związku z restrukturyzacją państwowej gospodarki rolnej oraz udzielanej pomocy byłym pracownikom ppgr i członkom ich rodzin, np. poprzez programy stypendialne. Umowy zawarte przed dniem wejścia w życie nowelizacji

(5 maja 2004 r.), dotyczące aktywizacji zawodowej i pomocy środowisku popegeerowskiemu w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, pozostają w mocy do czasu ich wygaśnięcia lub rozwiązania. Przyznawanie i wypłacanie stypendiów oraz finansowanie dożywiania dzieci w szkołach odbywało się do końca 2004 r. na dotychczasowych zasadach. Wypłacanie stypendiów, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*, przedłużono do 30 czerwca 2005 r.

W roku 2004 Agencja realizowała następujące (ważniejsze) działania na rzecz aktywizacji zawodowej i pomocy socjalnej bezrobotnym byłym pracownikom ppgr i członkom ich rodzin:

- oddziały terenowe Agencji zawierając umowy dzierżawy, stosują klauzulę przewidującą obowiązek zatrudnienia przez dzierżawcę na dotychczasowych warunkach określonej liczby pracowników (przez okres na ogół 2 lat). Agencja stosuje także udogodnienia i preferencje mające na celu pełne wykorzystanie gruntów i niezagospodarowanych obiektów, w celu tworzenia nowych miejsc pracy. Wymienić tu można objęcie spółek pracowników preferencjami w procedurach przetargowych, stosowanie m.in. kryterium wielkości zatrudnienia przy wyborze oferty przetargowej, rozkładanie na korzystne raty należności z tytułu sprzedaży nieruchomości. Ponadto, pracownicy zlikwidowanych ppgr, zamierzający utworzyć gospodarstwo rodzinne w rozumieniu przepisów ustawy *o kształtowaniu ustroju rolnego*, mogą nabywać nieruchomości z Zasobu w trybie przetargu ograniczonego,
- od 2000 r. realizowany jest program refundowania przez Agencję części kosztów wynagrodzenia pracowników, pracodawcom tworzącym nowe miejsca pracy w sektorach pozarolniczych. Od początku programu Agencja podpisała ponad 2 350 umów o refundację, na podstawie których zatrudnionych zostało około 11,4 tys. bezrobotnych byłych pracowników ppgr. Łącznie kwota wypłaconych refundacji w latach 2000-2004 z tytułu zatrudnienia bezrobotnych wyniosła ponad 79 mln zł, w tym ok. 7 mln zł w 2004 r.

Wysokość refundacji wynosiła 50% - 100% określonego przepisami najniższego wynagrodzenia,

- kontynuowały działalność fundusze poręczeniowe utworzone z udziałem Agencji dla gmin z rejonów: Działdowa, Gołdapi, Karlina, Kętrzyna, Kwidzyna, Nidzicy, Olsztyna, Opola, Ostródy, Starogardu Gdańskiego, Strzelina i Szczecina. Fundusze te wspierają pracodawców tworzących miejsca pracy dla bezrobotnych byłych pracowników ppgr lub zapewniają utrzymanie dotychczasowych miejsc pracy. Agencja zaangażowała w fundusze kwotę 7,9 mln zł. Od początku działalności funduszy do końca 2004 r. udzieliły one 887 poręczeń na kwotę około 31 mln zł. W wyniku tych poręczeń utworzonych zostało blisko 2 tys. miejsc pracy. W roku 2004 udzielono 208 poręczeń, dzięki czemu powstało ponad 170 miejsc pracy. Działalność funduszy poręczeniowych umożliwiła zaciągnięcie kredytów przedsiębiorcom na kwotę 66 mln zł, w tym na kwotę 19 mln zł w 2004 r.
- od 1998 r. Agencja realizuje i wspiera programy stypendialne dla młodzieży z ubogich rodzin popegeerowskich. Wymienić tu należy:
 - stypendia dla uczniów szkół średnich i ponadgimnazjalnych - program stypendialny Agencji adresowany jest do uczniów publicznych szkół średnich i ponadgimnazjalnych kończących się maturą, którzy są dziećmi byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, zamieszkują na terenach wiejskich lub w miastach do 20 tys. mieszkańców oraz pochodzą z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kwoty 70% ustawowo określonego najniższego wynagrodzenia za pracę (tj. kwoty 532 zł miesięcznie). Wysokość stypendium wynosi 200 zł. W roku szkolnym 2003/04 wypłacano około 48 tys. stypendiów, natomiast od września roku szkolnego 2004/05 wypłacano stypendia dla ponad 46,5 tys. stypendystów.
 - stypendia pomostowe dla studentów - program realizowany jest od roku 2002 we współpracy z Fundacją Edukacyjną Przedsiębiorczości z Łodzi, Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności, Narodowym Bankiem Polskim oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego. O stypendia mogą ubiegać się

maturzyści podejmujący dzienne studia magisterskie w państwowych uczelniach wyższych. Stypendium jest wypłacane na pierwszym roku studiów, w wysokości 380 zł miesięcznie przez okres 10 miesięcy. Ponadto, najlepsi studenci po pierwszym roku nauki otrzymują stypendia również na drugim roku studiów. W ramach programu, w roku akademickim 2003/04, przyznano 1 417 stypendiów, z których Agencja finansowała 659. W roku akademickim 2004/05 przyznanych zostało 1 178 stypendiów, z czego Agencja finansowała połowę tej liczby - od października do końca grudnia 2004 r.

Ogółem, koszty pomocy stypendialnej Agencji w roku 2004 wyniosły około 89,4 mln zł.

Agencja realizowała również m.in. następujące świadczenia w zakresie pomocy na rzecz byłych pracowników ppgr i członków ich rodzin:

- dożywianie dzieci w szkołach, w ramach uczestnictwa Agencji w rządowym programie wspierania gmin w dożywianiu uczniów – 71,8 tys. dzieci,
- ochrona zdrowia, w tym organizacja akcji „białe soboty”, leczenie sanatoryjne, zakup leków – 3 tys. dzieci,
- zajęcia kulturalne i sportowe - 1,6 tys. dzieci,
- wyposażanie szkół, stołówek, obiektów sportowych, pracowni komputerowych (8 szkół).

Prowadzone były także szkolenia dla bezrobotnych w zakresie przedsiębiorczości i zdobywania nowych kwalifikacji. W szkoleniach organizowanych przez oddziały terenowe samodzielnie bądź we współpracy z urzędami pracy i organizacjami pozarządowymi wzięło udział w 2004 r. ponad 600 osób.

Agencja współpracowała również z organizacjami związkowymi i stowarzyszeniami działającymi w środowisku popegeerowskim. W wyniku wspólnej inicjatywy ze stowarzyszeniem pn. „Związek Byłych Pracowników PGR” na terenie dzia-

łania 10 OT Agencji funkcjonowało 85 punktów informacyjno-doradczych, obsługiwanych przez pracowników Agencji i działaczy związkowych.

Ogółem w roku 2004 wydatki na aktywizację zawodową bezrobotnych i działalność socjalną wyniosły 106 mln zł. Ponadto ANR przekazała środki do Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej na świadczenia przedemerytalne dla byłych pracowników ppgr w wysokości 6,4 mln zł.

6. Zagadnienia organizacyjne

6.1. Realizacja planu finansowego ANR

Realizacja planu finansowego ANR w 2004 r. przedstawia się następująco:

- **przychody Agencji** wyniosły łącznie 150 266 tys. zł. Przychodami Agencji były przekazywane z Zasobu WRSP środki na funkcjonowanie Agencji oraz na rzecz Funduszu Pracy (świadczenia przedemerytalne - 6 436 tys. zł), a także przychody ze sprzedaży mienia własnego i z umów najmu oraz odsetki od środków finansowych zgromadzonych na własnym rachunku bankowym Agencji.
- **koszty Agencji** wyniosły łącznie 126 786 tys. zł, w tym koszty wynagrodzeń wyniosły 68 476 tys. zł. W stosunku do roku 2003 koszty wynagrodzeń były wyższe o 4%, ale niższe od planowanych o 1%.

6.2. Zatrudnienie

W 2004 r. przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w Biurze Prezesa, oddziałach terenowych i filiach OT w 2004 r. wyniosło 952 osoby i było wyższe o 11 osób od przeciętnej liczby zatrudnionych w 2003 r. Zwiększenie zatrudnienia w Biurze Prezesa w 2004 r. wiązało się z przejściem pracowników z OT w Warszawie do Zespołu Nadzoru Właścicielskiego, w związku z przekazaniem do BP zadań związanych z nadzorem właścicielskim nad spółkami hodowli roślin oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, a

także wzrostem zadań m.in. Zespołu Kontroli Wewnętrznej, Sekcji Informatycznej i Sekcji Pomocy Publicznej.

**Przeciętne zatrudnienie, w przeliczeniu na pełne etaty
w Biurze Prezesa i oddziałach terenowych ANR (łącznie z filiami)**

Oddział Terenowy ANR	2003 r.	2004 r.
OT w Warszawie	96	81
OT w Bydgoszczy	50	53
OT w Gdańsku	59	59
OT w Gorzowie Wlkp.	53	53
OT w Lublinie	51	53
OT w Olsztynie	131	127
OT w Opolu	58	61
OT w Poznaniu	83	78
OT w Rzeszowie	58	61
OT w Szczecinie	87	89
OT we Wrocławiu	54	57
Razem OT	780	772
Biuro Prezesa	161	180
Razem ANR	941	952

W celu podnoszenia kwalifikacji pracowników i przekazywania im niezbędnej wiedzy istotnej z punktu widzenia zadań realizowanych przez Agencję, organizowane były przez Biuro Prezesa, poszczególne oddziały terenowe i podmioty zewnętrzne seminaria, narady i szkolenia; uczestniczyło w nich ok. 1300 osób. W naradach szkoleniowych prezesów i członków zarządów spółek, administratorów gospodarstw SP i głównych księgowych uczestniczyło ok. 440 osób. Wraz ze zmniejszaniem się nierozdysponowanego majątku Skarbu Państwa w Zasobie WRSP, a zwłaszcza nieruchomości gruntowych, zmniejsza się także potrzeba utrzymywania jednostek organizacyjnych Zasobu w administrowaniu.

W 2004 r. zlikwidowano 14 gospodarstw w administrowaniu, w tym 6 gospodarstw „produkcyjnych” i 8 administracji mieszkań i infrastruktury mieszkaniowej oraz

nadzoru i zagospodarowania nieruchomości Zasobu. Równocześnie w 2004 r. utworzono 1 nowe gospodarstwo nadzoru i administrowania Zasobem.

Uległo również zmniejszeniu zatrudnienie w jednostkach gospodarczych Zasobu; w 2004 r. przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w tych jednostkach wyniosło 2 051 osób, tj. o 439 osób mniej niż w 2003 roku.

Przeciętne zatrudnienie, w przeliczeniu na pełne etaty w jednostkach gospodarczych Zasobu

Oddział Terenowy ANR	2003 r.	2004 r.
OT w Warszawie	92	81
OT w Bydgoszczy	76	65
OT w Gdańsku	256	207
OT w Gorzowie Wlkp.	170	120
OT w Lublinie	47	48
OT w Olsztynie	627	472
OT w Opolu	182	133
OT w Poznaniu	375	343
OT w Rzeszowie	72	69
OT w Szczecinie	219	181
OT we Wrocławiu	374	332
Razem OT	2 490	2 051

6.3. Zarządzenia wydane w 2004 r. przez Prezesa ANR

- **nr 1/04 z dnia 7 stycznia 2004 r.** w sprawie wprowadzenia regulaminu wykonywania kontroli wewnętrznej w Agencji Nieruchomości Rolnych,
- **nr 2/04 z dnia 26 stycznia 2004 r.** w sprawie zasad, warunków i trybu udzielania poręczeń i gwarancji kredytowych przez Agencję Nieruchomości Rolnych,
- **nr 3/04 z dnia 26 stycznia 2004 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie polityki rachunkowości Agencji Nieruchomości Rolnych,
- **nr 4/04 z dnia 28 stycznia 2004 r.** zmieniające zarządzenie nr 12/03 z dnia 19 grudnia 2003 r. w sprawie zasad korzystania z samochodów osobowych

oraz udostępniania innych środków i materiałów zapewniających właściwe warunki pracy,

- **nr 5/04 z dnia 5 lutego 2004 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego Kongresu Światowej Organizacji Konia Arabskiego WAHO,
- **nr 6/04 z dnia 27 lutego 2004 r.** w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych przez Agencję Nieruchomości Rolnych,
- **nr 7/04 z dnia 31 marca 2004 r.** w sprawie polityki rachunkowości jednostek Agencji Nieruchomości Rolnych,
- **nr 8/04 z dnia 6 kwietnia 2004 r.** w sprawie powołania komisji do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie przez Agencję Nieruchomości Rolnych zamówienia publicznego na „wykonanie usługi polegającej na zorganizowaniu wystawy prezentującej miejsce i rolę hodowli koni arabskich, poprzez dzieła sztuki polskiej z przełomu XVIII i XIX wieku zgromadzone w muzeach”,
- **nr 9/04 z dnia 23 kwietnia 2004 r.** w sprawie powołania komisji do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie przez Agencję Nieruchomości Rolnych, zamówienia publicznego na „wykonanie usługi polegającej na zorganizowaniu spektaklu nocnego (światło, dźwięk) „Żywe obrazy Juliusza Kossaka” – na Torze Wyścigów Konnych na Służewcu w Warszawie”,
- **nr 10/04 z dnia 26 maja 2004 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego Kongresu Światowej Organizacji Konia Arabskiego WAHO,
- **nr 11/04 z dnia 26 maja 2004 r.** zmieniające zarządzenia nr 12/03 z dnia 19 grudnia 2003 r. oraz nr 4/04 z dnia 28 stycznia 2004 r. w sprawie zasad korzystania z samochodów osobowych oraz udostępniania innych środków i materiałów zapewniających właściwe warunki pracy,
- **nr 12/04 z dnia 21 czerwca 2004 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie zasad i trybu opracowywania planów finansowych Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz nadzoru nad ich realizacją,
- **nr 13/04 z dnia 9 sierpnia 2004 r.** w sprawie wprowadzenia instrukcji kance-

laryjnej i rzeczowego wykazu akt Agencji Nieruchomości Rolnych,

- **nr 14/04 z dnia 5 października 2004 r.** w sprawie warunków i zasad udzielania bezzwrotnej pomocy finansowej przez Agencję Nieruchomości Rolnych,
- **nr 15/04 z dnia 12 października 2004 r.** w sprawie uchylecia zarządzeń Prezesa Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa nr 10/93 i nr 4/94,
- **nr 16/04 z dnia 29 listopada 2004 r.** zmieniające zarządzenie nr 11/03 w sprawie zasad gospodarowania środkami pieniężnymi Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- **nr 17/04 z dnia 13 grudnia 2004 r.** w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w Biurze Prezesa ANR,
- **nr 18/04 z dnia 13 grudnia 2004 r.** w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Biura Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych.

W wyniku postanowień zarządzenia nr 18, z dniem 1 stycznia 2005 r. została zmniejszona liczba zespołów w Biurze Prezesa - z 11 do 9. W Agencji powołany jest jeden wiceprezes; w maju 2004 r. odwołanych zostało dwóch wiceprezesów. Formalnie usunięto ze struktury organizacyjnej etatową grupę ekspertów Prezesa ANR, która nie funkcjonowała już w 2004 r.

6.4. Prace z dokumentacją archiwalną

W 2004 roku w Agencji kontynuowane były prace w zakresie archiwizacji dokumentacji byłych pracowników ppgr oraz prowadzono bieżącą archiwizację dokumentacji własnej. W terenowych składnicach akt i archiwach zakładowych Agencji zgromadzono akta osobowe około 2 mln byłych pracowników ppgr. Jednostki te, oprócz archiwizacji dokumentacji, realizują zadania wynikające z art. 175 ustawy z dnia 7 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W odpowiedzi na złożone wnioski przez byłych pracowników ppgr i ZUS, w 2004 roku – po dokonaniu kwerendy w aktach osobowo-płacowych - wydano około 80 tys. zaświadczeń, w tym około 55 tys. zaświadczeń na druku Rp.7 (do ustalenia wysokości kapitału początkowego).

6.5. Portal internetowy ANR

Na serwerach własnych prowadzony jest portal internetowy Agencji. W roku 2004 na portalu tym zamieszczono około 4 tysięcy publikacji zawierających informacje ogólne o Agencji, informacje o procedurach i zasadach prawnych stosowanych przy gospodarowaniu mieniem Zasobu, analizy i komentarze dotyczące gospodarowania mieniem Zasobu, a także ogłoszenia o wykazach nieruchomości przewidzianych do sprzedaży lub dzierżawy, o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości, o zamówieniach publicznych prowadzonych przez Agencję.

W ramach portalu prowadzona jest strona podmiotowa Biuletynu Informacji Publicznej.

6.6. Współpraca z zagranicą

Jednym z głównych obszarów działania ANR w zakresie współpracy z zagranicą w 2004 r. było informowanie zagranicznych osób fizycznych i prawnych oraz podmiotów polskich z udziałem zagranicznym o możliwościach sprzedaży lub dzierżawy nieruchomości Zasobu WRSP (grunty, budynki, obiekty zabytkowe, zorganizowane gospodarstwa), o przepisach prawnych z tego zakresu oraz obowiązujących procedurach przetargowych. Główną grupę zagranicznych kontrahentów stanowili obywatele i przedsiębiorstwa z państw członkowskich UE, przede wszystkim z Niemiec, Holandii, Danii i Irlandii. Korespondencja dotycząca zapytań obcokrajowców i udzielonych im odpowiedzi (przede wszystkim w języku angielskim i niemieckim) objęła w 2004 r. ponad 160 pism.

Uwzględniając obowiązujące od 1 maja 2004 r. zmiany w przepisach prawnych, dotyczących nabywania nieruchomości przez cudzoziemców, w związku z członkostwem Polski w UE, w Agencji opracowano w języku angielskim nową wersję przewodnika nabywania i dzierżawy nieruchomości z Zasobu WRSP oraz skróconą wersję rocznego raportu z działalności ANR, a także obsługiwano angielską wer-

się strony internetowej Agencji.

Przedstawiciele Agencji obsługiwali stoisko ANR na targach Polagra - Farm w Poznaniu, udzielając informacji obcokrajowcom i obywatelom polskim, a także brali udział w szkoleniu kadry Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. z zakresu nowych uregulowań w obrocie nieruchomościami rolnymi.

Z uwagi na to, że głównym przedmiotem działania ANR jest obrót nieruchomościami rolnymi i kontrola rynku ziemi, kwalifikacje pracowników ANR w tym zakresie stanowiły przedmiot oceny Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. Ocena ta, dokonana w oparciu o standardowe wymogi przyjęte przez Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej wykazała, że zdecydowana większość pracowników ANR, realizujących bezpośrednio zadania Agencji, mające związek z członkostwem w UE, posiada odpowiednie kwalifikacje fachowe. Słabym punktem jest znajomość języków roboczych UE, stąd Agencja udziela finansowego wsparcia pracownikom uczących się tych języków.

Agencja uczestniczy, poprzez swoich przedstawicieli, w pracach grup roboczych Rady UE, komitetów współpracujących z Komisją Europejską, a także zespołu wdrożeniowego elektronicznego systemu wymiany dokumentów Polska – UE. Ponadto, z racji pełnionych funkcji, pracownicy Zespołu Nadzoru Właścicielskiego podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w zagranicznych posiedzeniach komisji Europejskiej Organizacji Konia Arabskiego i imprezach towarzyszących hodowli koni oraz szkoleniu we Francji na temat użytkowania komputerowego programu doboru par rodzicielskich w bydło.

W 2004 r. ANR kontynuowała współpracę z Europejskim Stowarzyszeniem Organizacji Rozwoju Obszarów Wiejskich (AEIAR), Europejskim Stowarzyszeniem Właścicieli Ziemi (ELO) oraz Organizacją ds. Wyżywienia i Rolnictwa ONZ. Współpraca z tymi organizacjami umożliwia pracownikom ANR zapoznanie się z problematyką kształtowania struktur agrarnych rolnictwa w krajach Europy. Organizacje te korzystają ze wsparcia finansowego instytucji międzynarodowych na działal-

ność organizacyjną z krajami Europy Środkowo - Wschodniej, co umożliwia przedstawicielom Agencji uczestniczenie w konferencjach i seminariach przy relatywnie niewielkich kosztach.

W 2004 r. działalność Agencji stanowiła przedmiot zainteresowania rolników, instytucji i organizacji rolniczych innych krajów, czego dowodem były m. in. wizyty w ANR następujących delegacji zagranicznych:

- grupy producentów rolnych z Hiszpanii, zainteresowanych procedurami dzierżawy gruntów rolnych,
- przedstawiciele przedsiębiorców z Mołdawii (na prośbę Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej pracownik ANR wygłosił dla nich wykład przedstawiający kompleksowo działalność ANR),
- grupy hodowców bydła mlecznego z Irlandii (rolnicy irlandzcy zapoznani zostali z obecnym stanem hodowli bydła mlecznego w Polsce, jak również zwiedzili nowoczesne gospodarstwa hodowli bydła mlecznego),
- zarządu gruntów stanowiących własność uniwersytetu w Uppsali (przedstawiciele uniwersytetu interesowali się w szczególności procedurami dzierżaw dużych nieruchomości rolnych),
- banku Nykredit (Dania) rozpoznającej systemy kredytowania obrotu nieruchomościami w Polsce,
- firmy VAPO Group (Finlandia) rozpoznającej możliwości rozwoju uprawy wierzby energetycznej na terenie Polski,
- irlandzkich organizacji spółdzielczych, poszukujących partnerów dla inwestorów irlandzkich w zakresie produkcji i przetwórstwa mleka,
- parlamentarzystów oraz przedstawicieli administracji Kazachstanu zainteresowanych procesem prywatyzacji państwowego rolnictwa i rynkiem ziemi w Polsce.

ANR udzielała także potrzebnych informacji instytucjom i organizacjom zagranicznym, reprezentującym interesy obywateli swoich krajów w Polsce (szczególnie ambasadom Holandii, Niemiec, Danii i Włoch).

6.7. Bezpieczeństwo i higiena pracy

W 2004 r. podejmowane i realizowane były działania mające na celu poprawę warunków pracy, zwłaszcza w jednostkach organizacyjnych ANR i spółkach hodowlanych. Realizując „porozumienie w sprawie współpracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie” z dnia 6 marca 2001 r. oraz ustalenia przyjęte przez Głównego Inspektora Pracy i Prezesa Agencji z dnia 21 marca 2000 r, a także porozumienia zawarte z Okręgowymi Inspektorami Pracy, Agencja podejmowała szereg działań, w takim zakresie, jak:

- organizowanie narad, szkoleń i konkursów popularyzujących wiedzę o bhp i zapoznających z najnowszymi przepisami z zakresu bhp, oceny ryzyka zawodowego, metod zapobiegania wypadkom przy pracy itp.,
- nadzór i doradztwo w trakcie budowy i modernizowania obiektów poprawiających stan bezpieczeństwa, higieny i ochrony środowiska,
- pomoc w likwidacji obiektów grożących bezpieczeństwu publicznemu oraz zawierających azbest.

Inicjatywy i działania podejmowane przez oddziały terenowe Agencji i podległe jednostki, realizowane przy aktywnej pomocy Państwowej Inspekcji Pracy, Federacji Związków Pracodawców - Dzierżawców i Właścicieli Rolnych oraz Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa, przyczyniły się do likwidacji niektórych zaniedbań i zagrożeń zawodowych. Położono też nacisk na sukcesywne zmniejszanie ilości przeterminowanych środków ochrony roślin, obiektów zagrażających bezpieczeństwu publicznemu i zawierających azbest oraz na poprawę stanu higienicznego oraz ładu i porządku na terenie gospodarstw i w ich otoczeniu, zbliżając je do norm i wymogów obowiązujących w krajach Unii Europejskiej.

W 2004 r. przeprowadzony został ogólnokrajowy konkurs pn. „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2004”, którego głównymi organizatorami były Kasa Rolniczego

Ubezpieczenia Społeczne i Agencja Nieruchomości Rolnych, przy współudziale Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Straży Pożarnej, Federacji Związków Pracodawców - Dzierżawców i Właścicieli Rolnych oraz Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa. Wśród finalistów konkursu znalazły się spółki hodowlane Agencji - „Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego” Sp. z o.o., „Kombinat Rolny Kietrz” Sp. z o.o. oraz „Ośrodek Hodowli Zarodowej Osięciny” Sp. z o.o.

7. Kontrole Agencji WRSP (ANR). Audyt Wewnętrzny

7.1. Kontrole NIK i MSP

Od 17 grudnia 2003 r. do 22 marca 2004 r. Najwyższa Izba Kontroli prowadziła kontrolę, dotyczącą wykonania planu finansowego Agencji i Zasobu WRSP w 2003 roku. **NIK pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego Agencji za 2003 r.** Stwierdzone nieprawidłowości nie miały zasadniczego wpływu na wykonanie planu. Według stanu na koniec grudnia 2003 r, należności Agencji i Zasobu WRSP były wyższe od wykazanych na koniec 2002 r. W uzasadnionych wypadkach Agencja dokonywała rozłożeń na raty spłat należności pieniężnych, ich umorzeń, odroczeń i zaniechań poboru - zgodnie z obowiązującymi przepisami. W ocenie NIK zmniejszenie się wskaźników windykacji nastąpiło na skutek zbyt małej efektywności służb odpowiedzialnych za przymusową windykację, jak i malejącej w 2003 r. skuteczności Agencji w ściąganiu zaległych należności, po części wynikających z przyczyn niezależnych od Agencji, np. przewlekłość postępowań sądowych. Nieprawidłowości w realizacji wpływów i wydatków dotyczyły jedynie nie ujęcia 3 wydatków w rejestrze zamówień publicznych w Biurze Prezesa Agencji. NIK pozytywnie oceniła system rachunkowości funkcjonujący w Agencji. Pozytywnie oceniono również poprawność sporządzania i ewidencję dowodów księgowych Agencji, pomimo stwierdzonych drobnych uchybień. Stworzony system kontroli finansowej w Agencji odpowiadał wymogom ustawy o *finansach publicznych*, nie działał on jednak w ocenie NIK właściwie. Na podstawie ustaleń kontroli NIK zobowiązała Prezesa Agencji do poprawy

windykacji należności Agencji, wzmożenia kontroli i nadzoru przez Biuro Prezesa Agencji nad terminowością regulowania przez OT zobowiązań wymagalnych, rzetelnego prowadzenia rejestru zamówień publicznych oraz zdyscyplinowania służb finansowo – księgowych.

W dniach od 8 kwietnia do 15 lipca 2004 r. Ministerstwo Skarbu Państwa przeprowadziło kontrolę przestrzegania przez Agencję procedur, o których mowa w ustawie o *finansach publicznych*. Kontrola została przeprowadzona w Biurze Prezesa i oddziałach terenowych w Warszawie, Olsztynie i Poznaniu. Kontrolą objęto około 30% wydatków. W toku kontroli stwierdzono, iż jedną z największych grup wydatków stanowiła bezzwrotna pomoc finansowa, która udzielana była na podstawie zawartej z beneficjentem umowy. W większości analizowanych przypadków, poza jednym wypadkiem, realizacja i rozliczenie zadań inwestycyjnych przebiegała zgodnie z postanowieniami umów. W objętych kontrolą oddziałach nie opracowano szczegółowych zasad dofinansowania jgz nie spełniających warunków samofinansowania. Bezzwrotnego zasilania dokonywano przede wszystkim w oparciu o zawierane indywidualnie umowy o administrowanie. Jako niewystarczającą oceniono sprawowaną przez OT w Olsztynie kontrolę nad wydatkowanymi środkami finansowymi, z uwagi na brak obowiązku przedkładania przez jgz okresowych rozliczeń w tym zakresie. W ocenie MSP gromadzona dokumentacja z zakresu zamówień publicznych w zdecydowanej większości przypadków była kompletna i rzetelnie informowała o prowadzonym postępowaniu. Organizatorzy przetargów w sposób prawidłowy prowadzili ewidencję udzielonych zamówień publicznych, a oddziały terenowe Agencji terminowo i w wymaganym układzie przekazywały do Biura Prezesa informacje w tym zakresie. Jedynie w dwóch przypadkach kontrolujący uznali za nieuzasadniony wybór postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie „z wolnej ręki”. Na podstawie ustaleń kontroli MSP zobowiązało Prezesa Agencji do opracowania jednolitych zasad rozliczania wydatków ponoszonych przez jgz oraz zobowiązania dyrektorów OT do opracowania zasad i trybu dofinansowania jgz, prawidłowego udzielania i rozliczania bezzwrotnej pomocy finansowej oraz nadzór w tym zakresie, przestrzegania zasad rachunkowości, a także do zapewnienia przestrzegania przepisów

dotyczących udzielania zamówień publicznych.

W dniach od 4 maja do 15 lipca 2004 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kolejną kontrolę, dotyczącą działalności TON „AGRO” S.A. i jej spółek zależnych, ze szczególnym uwzględnieniem obrotu gruntami z Zasobu WRSP w imieniu własnym i na rzecz ANR w latach 1999 – 2003. Do realizacji wniosków NIK z pierwszej kontroli (zawartych w informacji z lipca 2002 r. - „o wynikach kontroli działalności spółek prawa handlowego z udziałem AWRSP w zakresie realizacji zobowiązań na rzecz Skarbu Państwa”) Izba nie miała zastrzeżeń. Mimo to, w toku kontroli, NIK stwierdziła uchybienia dotyczące zaangażowania kapitałowego Agencji w spółki grupy TON „AGRO” i realizowania za ich pośrednictwem ustawowych zadań w zakresie obrotu nieruchomościami Zasobu WRSP⁴¹. Przedstawione w „Informacji...” w ocenie NIK nieprawidłowości dotyczyły w zasadzie czterech bloków tematycznych: celowości powołania spółki TON „AGRO”, ustalenia ramowych zasad współpracy Agencji z tą Spółką, ustalenia wysokości wynagrodzenia prowizyjnego z tytułu umów zleceń i nadzoru nad zagospodarowaniem mienia Zasobu za jej pośrednictwem. Na podstawie ustaleń kontroli NIK zobowiązał Prezesa Agencji do zwiększenia nadzoru nad działalnością oddziałów terenowych ANR w zakresie obowiązujących procedur przy dokonywaniu sprzedaży nieruchomości oraz egzekwowania zobowiązań inwestycyjnych od nabywców nieruchomości z Zasobu WRSP (w przypadku braku ich realizacji).

Wykonanie planu finansowego Agencji Nieruchomości Rolnych za 2004 r. było przedmiotem kontroli Najwyższej Izby Kontroli, prowadzonej w okresie od 14 grudnia 2004 r. do 11 marca 2005 r.. Najwyższa Izba Kontroli nie wniosła uwag do realizacji wniosków NIK, skierowanych do Prezesa ANR po kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2003 r, poza podjętymi działaniami dla poprawy spłacalności kwot zaległych należności, głównie z tytułu zadłużenia wobec Agencji

⁴¹ .Na podstawie art. 1 ust. 1 lit. b oraz art. 3 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa udziały Agencji w spółce TON „AGRO” zostały przekazane ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa.

dzierzawców i nabywców mienia Zasobu WRSP, które w ocenie NIK nie były w pełni skuteczne.

NIK pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego Agencji za 2004 r, który został zawarty w załączniku nr 15 do *ustawy budżetowej na rok 2004*, z dnia 23 stycznia 2004 r. wskazując, że stwierdzone nieprawidłowości nie miały zasadniczego wpływu na wykonanie planu. Zwiększeniu uległy przychody z gospodarowania mieniem Zasobu w porównaniu do wielkości planowanych, przy jednoczesnym ograniczeniu ponoszonych kosztów.

Zwracając uwagę na rosnący stan należności wymagalnych, pomimo działań podejmowanych przez Agencję dla ich wyegzekwowania, NIK wskazała na poprawę spłacalności w 2004 r. bieżących należności Agencji.

Najwyższa Izba Kontroli nie wniosła uwag do wykonania planu finansowego Zasobu WRSP, opracowanego na podstawie art. 20 *ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*, stwierdzając nieprawidłowości w konstruowaniu i realizacji planu finansowego Agencji, które dotyczyły planowania kosztów funkcjonowania Agencji. Wykazane przez NIK zmniejszenie kosztów funkcjonowania wynikało z odstąpienia przez Agencję od realizacji części wydatków majątkowych.

NIK pozytywnie oceniła realizację zadania pn. „Koncepcja wspierania finansowego programu restrukturyzacji spółek hodowlanych AWRSP”, zaakceptowanego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pod względem oszczędności i skuteczności.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła system rachunkowości funkcjonujący w Biurze Prezesa ANR, jako spełniający wymogi określone w ustawie o rachunkowości, w tym sporządzanie i ewidencję dowodów księgowych, pomimo stwierdzonych uchybień, nie mających zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność. Pozytywna ocena dotyczyła także sporządzanych przez Agencję sprawozdań

o przychodach, kosztach i wyniku finansowym, jak również sprawozdań o należnościach i zobowiązaniach.

NIK oceniła pozytywnie funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w Agencji, wskazując, że nadzór nad wykonaniem zadań ANR sprawowano przez wyznaczone komórki organizacyjne, to jest kontrolę wewnętrzną i audyt wewnętrzny, zgodnie z zatwierdzonymi przez Prezesa Agencji procedurami, trybem postępowania oraz okresowymi planami kontroli.

Na podstawie ustaleń kontroli Najwyższa Izba Kontroli zobowiązała Prezesa Agencji do usprawnienia tworzenia planu finansowego Agencji, w tym zwłaszcza w zakresie realności jego założeń, podjęcia efektywnych działań zapewniających większą skuteczność w egzekwowaniu zaległych należności Agencji, a także do rzetelnego analizowania przez Agencję wycen nieruchomości sporządzanych przez rzeczoznawców majątkowych i kierowania do nich kwestionowanych wycen w ewentualne wprowadzenie stosownych zmian w treści operatu szacunkowego.

Przeprowadzone kontrole zostały szczegółowo przeanalizowane przez Biuro Prezesa, a informacja z opisanych wyżej kontroli została także przedstawiona Radzie Nadzorczej. Podjęto niezwłocznie stosowne działania mające na celu likwidację przedstawionych uchybień i nieprawidłowości oraz działania w kierunku wyeliminowania ich powstawania w przyszłości.

7.2. Kontrola wewnętrzna

W 2004 r. Zespół Kontroli Wewnętrznej prowadził kontrole planowe wynikające z półrocznych planów kontroli, zatwierdzonych przez Prezesa Agencji. W ramach tych planów w omawianym okresie działalność kontrolna skoncentrowana była na realizacji następujących tematów:

- sprzedaż nieruchomości, które stanowiły składnik mienia Zasobu, atrakcyjnie

położonych lub przeznaczonych do alternatywnego sposobu zagospodarowania,

- nabywanie na własność i współwłasność nieruchomości, które stanowiły składnik mienia Zasobu, przez pracowników Agencji oraz członków ich rodzin zgodnie z *regulaminem pracy*,
- realizacja przez Agencję przysługującego jej prawa pierwokupu przy odsprzedaży nieruchomości przez nabywcę w okresie 5 lat od nabycia tej nieruchomości od Agencji – zgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy o *gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*,
- sprzedaż i dzierżawa nieruchomości Zasobu w trybie przetargów ograniczonych na rzecz rolników indywidualnych,
- zasadność rozkładania na raty ceny należności Agencji z tytułu sprzedaży nieruchomości Zasobu.

Poszczególne tematy realizowane były w wybranych oddziałach terenowych i filiach Agencji. Łącznie przeprowadzono 60 kontroli.

Działalność kontrolna obejmowała także okresowe badanie wybranych aspektów przetargów organizowanych przez oddziały terenowe Agencji. W tym kontekście badano, m.in. jak często organizatorzy przetargów odstępowali od ich przeprowadzania (na podstawie odpowiednich przepisów rozporządzeń Ministra Skarbu Państwa z dnia 1 sierpnia 2003 r. w *sprawie szczegółowego trybu sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP i ich części składowych, warunków rozkładania ceny sprzedaży na raty oraz stawek szacunkowych gruntów oraz szczegółowego trybu przeprowadzania przetargów na dzierżawę nieruchomości Zasobu WRSP*), jak częste były przypadki wnioskowania uczestników przetargów o odwołanie członka komisji z jej składu w związku z wątpliwościami co do jego bezstronności oraz w ilu przypadkach wstrzymano przetarg z tego powodu, jak częste były przypadki odstąpienia organizatora przetargu od zawarcia umowy dzierżawy lub sprzedaży, itd.

W ramach kontroli wewnętrznej okresowo badano również jak często oddziały terenowe ANR, administratorzy i prezesi jednoosobowych spółek Agencji oraz dzierżawcy, występowali do organów ścigania w związku ze szkodami popełnionymi w stosunku do mienia Zasobu oraz jakiego rodzaju szkód dotyczyły te wystąpienia.

W 2004 r. badano również monitorowanie przez oddziały terenowe Agencji sposobu wykorzystania przez gminy nieruchomości Zasobu, przekazanych im w drodze umowy nieodpłatnie na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu zadań własnych gmin.

Zespół Kontroli Wewnętrznej badał również sprawy wynikające ze skarg, wniosków oraz listów osób prawnych i fizycznych, skierowanych bezpośrednio lub za pośrednictwem innych instytucji do Biura Prezesa Agencji. W 2004 r. podjęto badanie łącznie 252 spraw. Dominująca ich część była badana bezpośrednio przez ZKW (244), pozostałe zostały przekazane według właściwości do zbadania przez oddziały terenowe, które były obligowane do informowania Biura Prezesa o sposobie załatwienia sprawy.

W związku z nieprawidłowościami, stwierdzonymi w toku kontroli przeprowadzonych przez Biuro Prezesa ANR w stosunku do spraw, które wpłynęły do Zespołu Kontroli Wewnętrznej w 2004 roku, polecono powtórzenie czynności przetargowych w 7 przypadkach oraz unieważniono czynności przetargowe w 12 przypadkach⁴². Łącznie, wskutek ujawnionych nieprawidłowości w trakcie przygotowywania i przeprowadzania przetargów, zmieniono decyzje w odniesieniu do 19 postępowań przetargowych.

Zespół Kontroli Wewnętrznej przeprowadził również w 2004 roku 38 kontroli doraźnych, które były zlecane przez Prezesa Agencji lub wynikały z potrzeby zbadania zasadności skarg i wniosków wpływających lub przekazywanych do Biura Preze-

⁴² Dane te dotyczą spraw rozpatrzonych do dnia 31 marca 2005 r.

sa. Kontrole te miały na celu sporządzenie odpowiedniej informacji dla Prezesa Agencji w związku z różnymi sygnałami dotyczącymi funkcjonowania jednostek organizacyjnych Agencji, pracy ich poszczególnych pracowników oraz jednoosobowych spółek Agencji.

W wyniku kontroli planowych oraz doraźnych przeprowadzonych w OT ANR we Wrocławiu, Gdańsku i Bydgoszczy, sprawy, które dotyczyły niewłaściwego rozdysonowania nieruchomości, skierowano do organów ścigania. Kontrole doraźne były przeprowadzane również na zlecenie prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku.

7.3. Audyt Wewnętrzny

W 2004 r. Zespół Audytu Wewnętrznego zrealizował roczny plan audytu przeprowadzając następujące zadania audytowe:

1. przegląd i ocena struktur organizacyjnych oraz majątkowych jednostek organizacyjnych Agencji (wszystkie oddziały terenowe i filie oraz wszystkie jednostki gospodarcze Zasobu),
2. ocena efektywności gospodarowania mieniem Zasobu na podstawie analizy wybranych pozycji kosztów i analiza prawidłowości sporządzania sprawozdania finansowego F-01 Zasobu WRSP za I półrocze 2004 r. (wszystkie oddziały terenowe i filie w części dotyczącej oceny prawidłowości sprawozdania finansowego oraz wszystkie oddziały terenowe i filie oraz jednostki gospodarcze Zasobu – w zakresie oceny efektywności gospodarowania mieniem Zasobu),
3. ocena sposobu przygotowania przez jednostki organizacyjne Agencji regulacji zewnętrznych oraz wewnętrznych w zakresie umarzania i stosowania ulg w spłacie należności Agencji (oddziały terenowe we Wrocławiu, Rzeszowie i Gdańsku),
4. procedury dzierżawy mienia Zasobu (oddziały terenowe we Wrocławiu, Rzeszowie i Gdańsku),

5. ocena gospodarowania sprzętem informatycznym w Agencji (oddziały terenowe we Wrocławiu, Rzeszowie i Gdańsku).

Efektem realizacji wyżej wymienionych zadań będzie:

- ujednolicenie struktury organizacyjnej JGZ,
- zwiększenie efektywności gospodarowania mieniem Zasobu,
- zwiększenie efektywności nadzoru nad mieniem Zasobu,
- poprawa efektywności gospodarowania środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne ANR,
- zwiększenie nadzoru nad stosowaniem zasad rachunkowości przez jednostki organizacyjne ANR oraz poprawa jakości sprawozdawczości finansowej ANR,
- poprawa skuteczności mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie stosowania ulg w spłacie należności ANR,
- ulepszenie systemu ochrony zasobów informatycznych oraz poprawa efektywności ich wykorzystania.

8. Niektóre problemy funkcjonowania Agencji Nieruchomości Rolnych. Możliwości i bariery działania

Głównym celem utworzenia Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, obecnie Agencji Nieruchomości Rolnych, było powierzenie jej zadań związanych z realizacją polityki rolnej, zwłaszcza w zakresie programów restrukturyzacji i prywatyzacji państwowego sektora rolnego. W miarę upływu czasu powierzano Agencji sukcesywnie realizację dodatkowych ustawowych zadań, wynikających z przepisów o kształtowaniu ustroju rolnego, o stosunku Państwa do poszczególnych kościelnych osób prawnych różnych wyznań, o „zabużanach”, a w przekazanym już pod obrady Sejmu rządowym projekcie ustawy o prawie do rekompensaty za przejęte przez Państwo nieruchomości oraz niektóre inne składniki mienia, zamieszczono także propozycje powierzenia Agencji kolejnych zadań.

Do 31 grudnia 2004 r. Agencja przejęła do Zasobu 4 709 tys. ha gruntów Skarbu Państwa. W ramach restrukturyzacji i prywatyzacji powierzonego mienia Agencja rozdysponowała trwale 1 792 tys. ha, tj. 38% powierzchni przejętej. W Zasobie pozostaje 2 917 tys. ha, w większości będących w dzierżawie lub innych formach czasowego rozdysponowania.

Trzeba jednak wyjaśnić, że przekonanie o ogromnych rezerwach nieruchomości Zasobu, pozwalających pokrywać lub finansować liczne cele gospodarcze lub zobowiązania Państwa wobec wielu podmiotów i osób, jest co najmniej nieuzasadnione. Oceniając realne możliwości wykonania powierzonych zadań wynikających z polityki państwa, a w szczególności w zakresie zaspokojenia roszczeń różnych podmiotów zgłaszanych wobec Skarbu Państwa, w tym roszczeń z tytułu utraty posiadanego mienia, trzeba mieć na uwadze, że część tych nieruchomości już jest przewidziana do innego zagospodarowania na mocy szczególnych uregulowań. Dotyczy to między innymi:

- jezior i wód, do których stosuje się przepisy o wodach płynących i które na mocy art. 217 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, przeszły z mocy prawa w trwały zarząd odpowiednich podmiotów – 250 tys. ha,
- nieruchomości znajdujących się w użytkowaniu wieczystym i w trwałym zarządzie - 110 tys. ha,
- nieruchomości przeznaczonych do przekazania na rzecz Lasów Państwowych pod zalesienie, zgodnie z krajowym programem zwiększenia lesistości – 80 tys. ha,
- nieruchomości znajdujących się w dożywotnim użytkowaniu emerytów i rencistów, które na ich wniosek mogą im być nieodpłatnie przekazywane na własność, na mocy przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników – 60 tys. ha,
- nieruchomości znajdujących się w użytkowaniu (dzierżawie) spółek hodowlanych o znaczeniu strategicznym – 110 tys. ha,
- nieruchomości położonych między wałami przeciwpowodziowymi – 20 tys. ha,
- nieruchomości przeznaczonych na inne cele (pod inwestycje infrastrukturalne, wydobywanie kopalin, pod pasy drogowe autostrad, itp.) - ok. 10 tys. ha.

Uwzględniając powyższe ograniczenia, Agencja może dysponować gruntami o powierzchni około 2 280 tys. ha, które realnie mogą być przeznaczone na zaspokojenie wszelkich roszczeń zgłaszanych wobec Skarbu Państwa oraz na realizację zadań ustawowo powierzonych Agencji. Istnieje jednak prawdopodobieństwo, że zgłoszone, jak i przewidywane roszczenia przekroczą możliwości Agencji. Dotyczy to zwłaszcza roszczeń kościelnych osób prawnych, byłych właścicieli lub ich spadkobierców z tytułu przejęcia nieruchomości na własność Skarbu Państwa oraz roszczeń „zabużan”.

Do końca 2004 r. w zakresie zaspokojenia roszczeń kościelnych osób prawnych różnych wyznań, Agencja przekazała z Zasobu 71 tys. ha gruntów, w tym na rzecz kościelnych osób prawnych Kościoła Katolickiego około 65 tys. ha.

W miarę sukcesywnego zaspokajania tych roszczeń coraz częściej Zasób WRSP postrzegany jest przez Komisje i wojewodów jako jedyne źródło, z którego to mienia powinny być zaspokajane wszelkie uprawnienia tych podmiotów, bez względu na charakter utraconych nieruchomości oraz bez względu na fakt, że nieruchomości te znajdowały się we władaniu innych podmiotów niż Agencja. Akceptacja takiego poglądu oznaczałaby konieczność zaspokojenia przez Agencję wszelkich roszczeń kościelnych osób prawnych różnych wyznań, w tym co najmniej 400 roszczeń kościelnych osób prawnych Kościoła Katolickiego w toczących się postępowaniach regulacyjnych przed Komisją Majątkową.

Przyjmując dane Komisji Majątkowej, iż wartość mienia utraconego przez 39 kościelnych osób prawnych wynosi 311 mln zł (średnia wartość utraconego mienia wynosi około 8 mln zł, tj. równowartość blisko 2 tys. ha gruntów), to na zaspokojenie całości roszczeń z mienia Zasobu należałoby przeznaczyć około 800 tys. ha. Jeśli weźmie się pod uwagę, że wszczęte postępowania regulacyjne dotyczą także roszczeń do nieruchomości nierolnych, to obciążenie Zasobu obowiązkiem zadośćuczynienia może znacznie wzrosnąć.

Brak rozstrzygnięć co do sposobu zaspokojenia roszczeń byłych właścicieli lub ich spadkobierców z tytułu przejęcia nieruchomości na własność Skarbu Państwa spowodował wprowadzenie decyzją Premiera z roku 1997 zakazu sprzedaży gruntów Zasobu objętych zastrzeżeniami (roszczeniami). Skutkuje to zablokowaniem możliwości trwałego rozdysponowania powierzchni około 500 tys. ha.

W stosunku do gruntów objętych zastrzeżeniami byłych właścicieli lub ich spadkobierców wprowadzono równocześnie zasadę pierwszeństwa w nabyciu przez te osoby. Jednak sposób sformułowania przepisu spowodował, że prawo pierwszeństwa przyznano wszystkim byłym właścicielom. Dotyczy ono zatem nie tylko osób, których nieruchomości przejęto w ramach reformy rolnej, lecz także innych byłych właścicieli, np. tych rolników, którzy przekazali swe grunty na rzecz Skarbu Państwa w zamian za emeryturę lub rentę. Jednocześnie to rozwiązanie uniemożliwia sprzedaż takich nieruchomości dzierżawcom, którym także przysługuje pierwszeństwo w nabyciu, jeśli ze swojego prawa nie skorzystają byli właściciele lub ich spadkobiercy.

Zasady i warunki zaspokojenia roszczeń byłych właścicieli lub ich spadkobierców z tytułu przejęcia nieruchomości na własność Skarbu Państwa określone zostały w rządowym projekcie ustawy o prawie do rekompensaty za przejęte przez Państwo nieruchomości oraz niektóre inne składniki mienia, przekazanym już pod obrady Sejmu. Ustawodawca zakłada wysokość rekompensaty dla osób uprawnionych na poziomie 15% wartości przejętego mienia. Na Agencję nakłada to obowiązek przeznaczenia na realizację tego zadania przychodów ze sprzedaży nieruchomości, z ich częściami składowymi o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 500 tys. ha gruntów Zasobu.

W zakresie zaspokojenia roszczeń „zabużan” na zasadach i warunkach określonych w przepisach ustawy z 12 grudnia 2003 r. *o zaliczaniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskie-*

go, Agencja w ciągu kilku lat musiałaby przeznaczyć na ten cel grunty o wartości 1,6 mld zł, co odpowiada wartości gruntów Zasobu o powierzchni około 400 tys. ha. Oznaczałoby to, że Agencja zaspokoi roszczenia „zabużan” w wysokości 90% zobowiązań Skarbu Państwa (z ogólnej wartości 1,78 mld zł).

Mając na uwadze, że w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 grudnia 2004 r. utraciły moc obowiązującą przepisy wspomnianej ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. w części ograniczającej możliwości zaspokajania roszczeń zabużańskich do 15% ich wartości i nie więcej niż 50 tys. zł, w przypadku braku stosownych rozstrzygnięć legislacyjnych, realizacja roszczeń „zabużańskich” w pełnej wysokości przekroczy możliwości Zasobu. Problem jest tym ostrzejszy, że dotyczy także 300 tys. rodzin, tj. około 75% uprawnionych, którzy już zrealizowali swoje uprawnienia z zachowaniem ograniczeń obszarowych wynikających z umów repatriacyjnych oraz z przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej (do 5 ha) jak też z przepisów o osadnictwie rolniczym na obszarze Ziemi Odzyskanych (do 15 ha). Obecnie osoby te mogą także występować o realizację swoich uprawnień w pełnej wysokości. Efektem zaistniałego stanu prawnego jest to, że zobowiązania Skarbu Państwa wobec „zabużan” z mienia Zasobu WRSP wzrosną z kwoty 1, 78 mld zł do kwoty przekraczającej 11 mld zł.

W takiej sytuacji Agencja, będąca ustawowym powiernikiem w zakresie wykonywania praw właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do powierzonego mienia Zasobu, nie jest w stanie realizować polityki państwa w pełnym zakresie, jaka wynika zarówno z przepisów o gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa, jak też z przepisów szczególnych.

Zatwierdził

Prezes

Agencji Nieruchomości Rolnych

Hodowla i postęp biologiczny w spółkach Agencji Nieruchomości Rolnych

Agencja Nieruchomości Rolnych wykonywała w 2004 r. uprawnienia właścicielskie w 59 spółkach, zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt gospodarskich. Ze względu na wiodący kierunek hodowli i rodzaj prowadzonych prac hodowlanych można wydzielić trzy grupy spółek:

- spółki hodowli roślin	- 17
- spółki hodowli zwierząt	- 21
- spółki hodowli koni i stada ogierów	- 21

Spółki Agencji odgrywają wiodącą rolę w kreowaniu i upowszechnianiu postępu biologicznego w polskim rolnictwie, który jest uważany za najważniejszy czynnik oddziałujący na wzrost efektywności działalności rolniczej, zarówno z punktu widzenia wzrostu ilości jak i jakości produktów rolnych. W spółkach ANR zgrupowany jest najcenniejszy materiał genetyczny roślin i zwierząt gospodarskich, który stanowi podstawową bazę do realizacji krajowych programów hodowlanych.

Aby sprostać silnej konkurencji wewnątrz Unii Europejskiej, proces doskonalenia krajowej produkcji rolniczej w najbliższych latach musi być szczególnie intensywny. Mając te względy na uwadze w 2004 roku Agencja Nieruchomości Rolnych we współpracy z pracownikami naukowymi SGGW w Warszawie, Instytutu Zootechniki w Krakowie i Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu określiła kierunki rozwoju hodowli poprzez opracowanie nowych programów hodowlanych dla spółek strategicznych ANR prowadzących prace genetyczne na rzecz doskonalenia bydła ras mlecznych, koni, trzody chlewnej i owiec.

Hodowla roślin

Wśród 17 spółek hodowli roślin, w których Agencja Nieruchomości Rolnych wykonuje prawa właścicielskie 6 Spółek prowadzi hodowlę roślin ogrodniczych zaś 11 Spółek hodowlę roślin rolniczych.

Spółki Agencji prowadzą zarówno hodowlę twórczą jak i hodowlę zachowawczą - odpowiednio 64 i 92 taksony. W spółkach hodowli roślin ogrodniczych zgromadzone jest najcenniejszy materiał genetyczny warzyw, kwiatów i roślin ozdobnych zaś w spółkach hodowli roślin rolniczych najcenniejszy materiał genetyczny zbóż, roślin strączkowych i motylkowych, traw, buraka cukrowego, buraka pastewnego i ziemniaka.

W 2004 r. w spółkach hodowli roślin ogrodniczych hodowla twórcza prowadzona była w 32 taksonach, a do rejestru odmian wpisano 46 odmian. Również w hodowli roślin rolniczych hodowlę twórczą prowadzono w 32 taksonach, a do rejestru odmian wpisano 28 odmian. W porównaniu z rokiem 2003 liczba odmian zarejestrowanych wzrosła o 45, w tym odmian roślin warzywnych o 35. Z rejestru odmian w 2004 roku skreślono 37 odmian. W 2004 r. w badaniach przedrejestracyjnych znajdowało się ogółem 229 rodzajów (w tym 62 rodzaje roślin warzywnych), a do badań przyjęto 107 rodzajów (w tym 31 rodzajów roślin warzywnych). Własnością spółek Agencji było 356 odmian roślin rolniczych (wzrost w stosunku do 2003 r. o 4 odmiany) i 457 odmian roślin warzywnych (wzrost w stosunku do 2003 r. o 33 odmiany). Ogółem odmian zarejestrowanych za granicą było 158 w 45 gatunkach, z czego 24 odmiany zarejestrowano w 2004 r.

Największa hodowla zachowawcza w grupie spółek ogrodniczych prowadzona jest w spółkach: „Plantico” - Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Gołębiew Sp. z o.o. (w 2004 r. 143 odmiany w 22 taksonach) oraz Krakowska Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze „Polan” Sp. z o.o. (w 2004 roku 106 odmian w 18 taksonach, w tym 21 odmian zarejestrowanych za granicą).

Największa hodowla zachowawcza wśród spółek hodowli roślin rolniczych prowadzona jest w spółce Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o. (w 2004 roku 74 odmiany w 23 taksonach) Największą aktywność w rejestrowaniu odmian za granicą

wykazuje spółka HR „Danko” w Choryni, która ma zarejestrowanych 35 odmian w 25 krajach, w tym w 2004 r. zarejestrowała 8 odmian w 7 krajach.

Oszacowane koszty hodowli roślin w spółkach Agencji w roku 2004 wyniosły 35 mln zł i w porównaniu z rokiem 2003 zmniejszyły się o 865 tys. zł. Zmniejszył się udział dotacji w finansowaniu kosztów hodowli w spółkach rolniczych z 51,3% w 2003 roku do 48,9% w 2004 roku. W spółkach ogrodniczych zmniejszył się udział dotacji w finansowaniu kosztów hodowli z 50,8% w 2003 roku do 49,6% w 2004 roku. Ogółem ograniczono dotacje z 17,5 mln zł w 2003 roku do 17,2 mln w 2004 roku. Spółki PHN Lublin i HR Bronisze pokrywały koszty hodowli wyłącznie z własnych środków, bez udziału dotacji. Drugim obok dotacji źródłem finansowania kosztów hodowli były opłaty hodowlane i licencyjne. Ich wysokość wyniosła 8,6 mln zł i pozwoliła na pokrycie 24,6 % kosztów hodowli.

Z hodowlą roślin ściśle związane jest nasiennictwo. Produkcja nasienna prowadzona była w 2004 roku na powierzchni 18 tys. ha, a wartość sprzedaży materiału siewnego wyniosła ogółem około 124,3 mln zł. Udział spółek ANR w krajowej powierzchni upraw nasiennych wynosi około 47%.

Spółki hodowli roślin ogrodniczych w 2004 r. w pełni realizowały założone i zatwierdzone przez MRiRW programy hodowlane w gatunkach: cebula, burak ćwikłowy, groch, ogórek gruntowy, marchew, kapusta biała, fasola szparagowa, pomidor gruntowy, seler, fasola na suche nasiona, papryka, pomidor pod osłony, pietruszka, natomiast spółki hodowli roślin rolniczych - w gatunkach: pszenica ozima, żyto ozime, pszenżyto ozime, owies, jęczmień jary, pszenica jara, kukurydza, jęczmień ozimy, życica wielokwiatowa, festulolium, ziemniak, kostrzewa czerwona, życica trwała, groch siewny, łubin żółty, tymotka łąkowa, wiechlina łąkowa, kostrzewa łąkowa, trawy gazonowe, koniczyna łąkowa, burak pastewny, burak cukrowy. Programami hodowlanymi objęte były gatunki roślin uprawnych dotowane z budżetu państwa ze względu na ich duże znaczenie gospodarcze, reakcje odmian na warunki glebowo –

klimatyczne, stan krajowej hodowli i jej możliwości konkurencji z firmami zagranicznymi oraz koszt importu nasion w przypadku zaprzestania hodowli krajowej.

Hodowla zwierząt

Podstawowym celem pracy hodowlanej, prowadzonej w spółkach Agencji, jest produkcja materiału zarodowego dla doskonalenia populacji masowej zwierząt gospodarskich. W stadach zarodowych spółek Agencji doskonalenie zwierząt prowadzone jest w oparciu o krajowe programy genetycznego doskonalenia w zakresie hodowli i rozwoju bydła mlecznego, hybrydyzacji trzody chlewnej, prób dzielności i rozrodu koni oraz doskonalenia użytkowości mięsnej owiec.

Hodowla bydła

Na koniec 2004 r. stan krów w oborach należących do spółek Agencji wynosił 25 276 sztuk. Osiągnięto średnią wydajność 7 967 kg mleka, 339 kg tłuszczu i 270 kg białka, przy zawartości 4,26% tłuszczu i 3,39% białka. Wydajność ta była wyższa od uzyskiwanej w krajowej populacji krów ocenianych o 1 815 kg mleka, 79 kg tłuszczu i 66 kg białka. Najwyższe wydajności uzyskano w spółkach w: Kamieńcu Żąbkowickim – 10 518 kg, Golejewku – 10 418 kg, Osiecinach – 9 715 kg, Dębołęce – 9 628 kg, Chodczku – 9 559 kg, Żołędnicy – 9 315 kg, Pępowie – 9 155 kg i Dobrzyniewie – 9 005 kg mleka, a następne dziesięć spółek osiągnęły wydajności powyżej 8 000 kg mleka. Krowy spółek agencji stanowią jedynie 5,3% krów będących pod kontrolą użytkowości w kraju. Od tej stosunkowo małej populacji krów pochodzi jednak większość efektów postępu hodowlanego.

Najbardziej istotnym wskaźnikiem charakteryzującym potencjał genetyczny stada jest liczba buhajów dopuszczonych do rozrodu. Z listy rankingowej, zatwierdzonej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w styczniu 2005 r. wynika, że do inseminacji odmiany czarno-białej dopuszczono 72 buhaje hodowli krajowej, z czego 40 sztuk, tj. 55,6% wyhodowano w spółkach ANR. Najwięcej buhajów pochodziło ze spółek w Osowej Sieni – 16 szt. i Osiecinach – 7 szt. Natomiast na 6 buhajów krajo-

wych odmiany czerwono-białej 4 szt. tj. 66,7% pochodziło z trzech spółek Agencji (2 - z Głódówka oraz po 1 z Osiecin i Kamieńca Żąbkowickiego).

Ponadto ze stad spółek Agencji pochodziło 28,1% ogółu buhajków zakwalifikowanych do hodowli oraz 54,0% buhajów zakupionych przez Centra Hodowli i Rozrodu Zwierząt. W spółkach ANR utrzymywanych jest również 55,5% matek buhajów ras mlecznych. Poza jednostkowym wzrostem produkcji mleka wzrasta również jego globalna sprzedaż. W 2004 r. sprzedano 94% mleka, w stosunku do udojonego ogółem, z czego 100% w klasie Extra.

Dla zwiększenia efektywności pracy hodowlanej nad doskonaleniem bydła, w czołowych spółkach prowadzony jest program MOET umożliwiający poprzez superowulację i przenoszenie zarodków zwiększenie współczynnika reprodukcji najlepszych matek buhajów. Celem programu jest produkcja buhajów na potrzeby inseminacji oraz jałówek przeznaczonych do doskonalenia własnego stada, które będą przyszłymi dawczyniami zarodków. Prowadzone są konsekwentne działania na rzecz przyspieszenia postępu genetycznego poprzez import nasienia czołowych buhajów z hodowli światowej oraz zarodków o wysokich wartościach hodowlanych.

Hodowla trzody chlewnej

Celem programu doskonalenia trzody chlewnej w chlewniach spółek Agencji jest dostarczanie hodowli terenowej najlepszego materiału reprodukcyjnego. Między innymi prowadzony jest program hybrydyzacji umożliwiający hodowcom zakup mieszańców, knurków i loszek w odpowiednich zestawach genotypowych. Hodowla świń prowadzona była w 9 spółkach. Są to chlewnie duże, liczące średnio 157 macior, co w warunkach polskich ma istotne znaczenie, gdyż zwiększa skuteczność pracy hodowlanej. Populacja ta jest stabilna i nie podlega większym wahaniom koniunkturalnym. Spółki Agencji posiadają 1 409 macior objętych oceną. W stadach spółek hodowane są wszystkie rasy świń wykorzystywane w programie doskonalenia, tj.: wbp, pbz, duroc, hampshire, pietrain i bz.

Potwierdzeniem wartości genetycznej trzody jest bardzo dobra mięsność tuczników pochodzących z tych hodowli. Spółki uzyskują mięsność tuczników na pozio-

mie 54-60%, a więc osiągnęły już wynik zakładany na rok 2010 dla populacji krajowej. Z tych względów zapotrzebowanie na materiał hodowlany ze spółek Agencji jest duże.

W 2004 r. sprzedaż materiału hodowlanego z chlewni spółek agencyjnych wyniosła: 857 knurków i 4 143 loszki. Największą sprzedaż materiału hodowlanego odnotowały spółki: Garzyn (182 knurki i 1 313 loszek), Głogówek (220 knurków i 420 loszek), Osięciny (61 knurków i 590 loszek) oraz Dobrzyniewo (109 knurków i 363 loszki).

Hodowla owiec

W roku 2004 r. stan liczebny matek owczych w spółkach Agencji wynosił 3 456 szt., co stanowi ok. 3% pogłowia matek ocenianych w kraju. Wieloletnia dekonunktura na rynku owczarskim powoduje, że kolejne owczarnie spółek Agencji ulegają likwidacji. Aktualnie hodowla owiec prowadzona jest w 6 spółkach. Stada owiec utrzymywane są w: Żydowie – 1 209 matek, Żołędnicy – 852 matki, Lubianie – 445 matek, Nochowie – 396 matek, Garzynie – 293 matki i Dobrzyniewie – 230 matek. Sprzedano ogółem 174 tryki hodowlane.

Hodowla koni

Hodowla koni w stadninach prowadzona była z uwzględnieniem założeń programu wykorzystywania zasobów genetycznych stad zarodowych ANR dla doskonalenia krajowej populacji koni.

Zasadniczym celem działalności stadnin są: zachowanie i ochrona najcenniejszej bazy genetycznej, linii i rodów wybranych ras koni, ochrona ras zachowawczych, produkcja ogierów na potrzeby stad ogierów, doskonalenie i podnoszenie poziomu jakości stada podstawowego. Stadniny ANR prowadzą hodowlę w rasach czystych, regionalnych i prymitywnych.

**Stan liczebny klaczy w stadninach Agencji,
w poszczególnych rasach, w latach 2001-2004**

Rasa	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
– Pełna krew angielska	282	256	233	171
– Czysta krew arabska	253	256	182	277
– Wielkopolska i SP	528	367	373	362
– Małopolska	271	250	135	105
– Śląska	36	39	35	36
– Zimnokrwista	80	72	77	78
– Hucuły	56	51	48	46
– Koniki polskie	78	74	74	79
Ogółem	1 584	1 365	1 157	1 154

Do ras regionalnych zalicza się:

- konie małopolskie i angloarabskie, których hodowla prowadzona jest obecnie w czterech stadninach-spółkach, tj. w Janowie Podlaskim, Walewicach, Ochabach i Prudniku,
- konie wielkopolskie i szlachetnej półkrwi, których hodowla prowadzona jest w stadninach w Nowielicach, Liskach, Pępowie, Racocie, Dobrzyniewie i Rzecznej. Rasy koni półkrwi wykorzystywane są zarówno w kraju jak i za granicą w sporcie jeździeckim i zaprzęgowym,
- konie rasy śląskiej – obecnie hodowlą koni śląskich zajmuje się jedna stadnina, utworzona przy stadzie ogierów w Książu;
- konie zimnokrwiste – od lat hodowlą koni zimnokrwistych zajmuje się stadnina w Nowych Jankowicach.

Hodowla koni prymitywnych prowadzona jest w dwóch rasach:

- koniki polskie – zlokalizowane w stadninach w Dobrzyniewie, Tulcach i Sierakowie,
- konie huculskie – hodowlą koni huculskich zajmuje się stadnina koni w Gładyszowie. Popularność tej rasy koni w ostatnich latach znacznie wzrosła ze względu na szerokie wykorzystanie w hipoterapii, rekreacji i sporcie dzieci i młodzie-

ży. Gładyszów jest największą w kraju i na świecie stadniną prowadzącą hodowlę zachowawczą konia huculskiego. Dzięki tej stadninie została uratowana rasa koni huculskich wraz z istniejącymi od wielu lat rodami i liniami żeńskimi.

Do ras czystych zaliczamy konie pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej. Pełna krew hodowana jest w stadninach: Golejewko, Iwno, Krasne, Kozienice i Łąck. Stadnina w Golejewku posiada najlepsze stado klaczy pełnej krwi angielskiej; w 2004 r. firma zajęła pierwsze miejsce w kraju w rankingu wyścigowym z najwyższą wygraną sumą nagród, a jednym z najlepszych koni wyścigowych w sezonie była golejewska klacz Królowa Śniegu.

Jedyną, ale też najbardziej miarodajną próbą selekcyjną dla koni pełnej krwi angielskiej są wyścigi konne, prowadzone w Warszawie na Torze Wyścigowym na Służewcu. Rasa ta jest również niezbędna do uszlachetniania i prowadzenia prawidłowej hodowli koni półkrwi, o wybitnych walorach sportowych, tak poszukiwanych we współczesnym jeździectwie.

Hodowla koni czystej krwi arabskiej prowadzona jest obecnie w trzech stadninach: w Janowie Podlaskim, Michałowie i w Białce. Trzeba przy tym podkreślić, że Janów Podlaski posiada najcenniejszy i najstarszy materiał genetyczny w kraju, zarówno w rasie czystej krwi arabskiej jak i małopolskiej, ma też na swoim koncie liczne wygrane na pokazach m. in. w 2004 r. Czempionką Świata została klacz Pianissima. Konie ze stadniny w Michałowie zdobyły 6-krotnie tytuł Czempiona Świata, 14-krotnie tytuł Czempiona Europy, 8-krotnie tytuł Czempiona USA i 56-krotnie tytuł Czempiona Polski. Rekordy cenowe za 2004 rok za sprzedane konie należą również do SK w Michałowie - 300.000 euro za klacz Palestyna, 140.000 euro za klacz Eskalopka, 120.000 euro za klacz Ekscella.

Konie czystej krwi arabskiej hodowane w Polsce należą bez wątpienia do najlepszych na świecie, świadczą o tym nie tylko liczne wygrane na pokazach i czem-

pionatach, ale również rekordowe sumy osiągane przez polskie araby na aukcjach. Rasa ta niezbędna jest również do uszlachetniania pogłowia ras regionalnych.

Miarą uznania dla tej jednej z najstarszych hodowli stało się przyznanie Polsce w 2004 r. prawa organizacji Kongresu Światowej Organizacji Konia Arabskiego WAHO (World Arabian Horse Organisation), która zrzesza obecnie 60 krajów, reprezentowanych przez organizacje hodowlane i podmioty prowadzące księgi stadne, skupia 250 członków stowarzyszonych i około 2000 członków indywidualnych. Kongresy WAHO odbywają się co 2 lata z udziałem delegacji oficjalnych krajów członkowskich oraz członków stowarzyszonych i indywidualnych. Organizatorem Kongresu była Agencja Nieruchomości Rolnych, a odbywająca się z tej okazji konferencja stała się jednym z najważniejszych wydarzeń hodowlanych w kraju w minionym roku. Konferencja stała się nadzwyczajną okazją do zaprezentowania przez organizatorów nie tylko osiągnięć na polu hodowli konia arabskiego, ale również do promocji historii, kultury, przyrody i gospodarki kraju.

O zorganizowanie Kongresu WAHO ubiegają się liczne kraje członkowskie i przyznanie prawa jego organizacji jest traktowane jako wyróżnienie.

W hodowli koni ważną rolę odgrywają Stada Ogierów. Głównym celem działalności Stad Ogierów jest poprawa i doskonalenie hodowli terenowej i masowego pogłowia koni w kraju. Realizacja tych zadań następuje poprzez rozplodniki rozdysponowane na punkty kopulacyjne i dzierzawy znajdujące się w rejonie działania danego Stada. W czterech spółkach ANR skupiających 10 Stad Ogierów zgromadzonych jest 1 011 reproduktorów, praktycznie wszystkich ras hodowanych w Polsce:

Załącznik 2

Wykaz gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu ^{*)}

stan na 31 grudnia 2004 r.

		Data ustanowienia		Data ustanowienia
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Poznaniu	
Leszno	R	02.01.1995	Bieganowo - OHZ	L 01.04.2001
Warszawa DH	P	01.05.1996	Czerniejewo - OHZ	L 01.04.2001
			Goła - OHZ	L 01.04.2001
			Ptaszkowo - OHZ	L 28.03.2002
Oddział Terenowy w Bydgoszczy			Filia w Pile	
Sokołowo - OHZ	L	01.03.1994	Brzeźno	R 01.07.1995
Oddział Terenowy w Olsztynie			Oddział Terenowy w Szczecinie	
Kadyny	N	02.01.1995	Łobez - ZSA	P 01.02.2001

Objaśnienie skrótów:

R - ogólnorolnicze

N - obsługi rolnictwa

L - łowieckie

P - pozostałe

OHZ – Ośrodek Hodowli Zwierzęcy

ZSA – Zachodniopomorska Składnica Akt

^{*)} Dotyczy gospodarstw zakwalifikowanych jako „produkcyjne”. Użyto skrótowych nazw gospodarstw.

Załącznik 3

**Wykaz hodowlanych spółek z o.o.
z udziałem ANR^{*)}**

stan na 31 grudnia 2004 r.

		Data rejestracji			Data rejestracji
Białka	SO	31.01.1995	Lubiana	HZ	01.08.1994
Bobrowniki	HZ	25.07.1994	Lublin	HR	26.06.1993
Bogusławice	SO	28.02.1994	Łagiewniki**	HR	01.06.1993
Bronisze	HR	24.03.1994	Łąck	SO	06.12.1994
Chodeczek	HZ	29.09.1995	Michałów	SK	30.06.1994
Czerniejewo	HZ	28.09.1993	Modzurów**	HR	20.07.1994
Choryń Danko	HR	01.07.1993	Mścice	HZ	15.07.1994
Dębołęka	HZ	22.06.1993	Nochowo	HR	22.08.1994
Długie Stare	HZ	01.08.1995	Nowe Jankowice	SK	27.01.1995
Dobrzyniewo	SK	30.04.1993	Nowielice	SK	11.03.1994
Gajewo	HZ	09.06.1995	Ochaby	SK	31.12.1994
Gałowo	HZ	01.08.1995	Osiek	HZ	04.05.1995
Garzyn	HZ	21.09.1993	Osięciny	HZ	08.10.1993
Gładyszów	SK	17.11.1993	Osowa Sień	HZ	06.07.1995
Głogówek	HR	13.01.1995	Pępowo	SK	28.09.1994
Golejewko	SK	01.07.1993	Polanowice	HZ	21.06.1993
Gołębiew	HR	27.11.1992	Prudnik	SK	19.01.1994
Iwno	SK	26.05.1995	Przerzeczyn Zdrój	HZ	30.12.1994
Janów Podlaski	SK	29.12.1994	Racot	SK	08.08.1995
Kamieniec Żąbkowicki	HZ	28.02.1994	Rzeczna	SK	01.06.1993
Kietrz	HZ	30.08.1993	Sieraków	SO	26.03.1997
Knyszyn	HZ	01.09.1994	Strzekęcín	HR	25.07.1994
Kobierzyce	HR	19.10.1993	Szelejewo	HR	16.03.1993
Kozienice	SK	10.05.1993	Szyldak	HR	05.10.1993
Kraków	HR	13.07.1994	Tulce k/Poznań	HR	31.08.1994
Kraków „Polan”	HR	13.07.1994	Walewice	SK	01.09.1993
Krasne	SK	30.12.1994	Zielonki	HR	04.12.1992
Krzeszowice	HR	31.12.1993	Żołędnica	HZ	01.07.1993
Kutno	HR	22.04.1993	Żydowo	HZ	28.09.1993
Liski	SK	08.08.1995			

Oznaczenie skrótów:

HR – hodowla roślin

HZ – hodowla zwierząt (bez koni)

SK – stadnina koni

SO – stado ogierów

*) Użyto „skrótowych” nazw spółek

**) Udział Agencji – 40% (pozostałe 60%
posiada HR Szelejewo sp. z o.o.)

Aneks tabelaryczny

Spis tabel

- A.1 Powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu WRSP
- A.2 Niektóre dane o przetargach na nieruchomości Zasobu WRSP przeprowadzonych w 2004 r.
- A.3 Niektóre dane o przetargach ograniczonych na nieruchomości Zasobu WRSP w 2004 r.
- A.4 Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
- A.5 Grunty sprzedane z Zasobu WRSP w 2004 r. w kwartałach, wg grup obszarowych
- A.6 Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP w 2004 r. w kwartałach, wg grup obszarowych
- A.7 Ceny sprzedaży gruntów Zasobu WRSP w 2004 r. w kwartałach, wg grup obszarowych
- A.8 Grunty sprzedane z Zasobu WRSP w 2004 r. w grupach obszarowych, wg województw
- A.9 Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP
- A.10 Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP w 2004 r. w kwartałach, wg grup obszarowych
- A.11 Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP w 2004 r. w kwartałach, wg grup obszarowych
- A.12 Czynsz za grunty wydierżawione z Zasobu WRSP w 2004 r. w kwartałach, wg grup obszarowych
- A.13 Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP w 2004 r. w grupach obszarowych, wg województw
- A.14 Grunty Zasobu WRSP w dzierżawie – według stanu na 31.12.2004 r. wg grup obszarowych
- A.15 Liczba umów na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP – według stanu na 31.12.2004 r. w grupach obszarowych
- A.16 Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP
- A.17 Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP (według województw)
- A.18 Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania oraz szacunkowa ocena możliwości ich zagospodarowania według kierunków
- A.19 Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków Zasobu WRSP
- A.20 Liczba mieszkań przejętych do Zasobu WRSP i ich rozdysponowanie
- A.21 Wpływ z działalności statutowej Agencji Nieruchomości Rolnych w 4 kwartałach 2004 r.
- A.22 Wydatki statutowe Agencji Nieruchomości Rolnych w 4 kwartałach 2004 r.
- A.23 Spłacalność należności bieżących w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. wg typów umów
- A.24 Windykacja należności zaległych w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. wg typów umów
- A.25 Należności Agencji z tytułu udzielonych pożyczek
- A.26 Kredyty długoterminowe oraz poręczenia i gwarancje

Tabela A.1

Powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Przejęto ze wszystkich tytułów		Grunty byłych ppgr przejęte do Zasobu WRSP		Grunty PFZ przejęte do Zasobu WRSP		Grunty pochodzące z innych tytułów* przejęte do Zasobu WRSP		W tym z mocy ustaw			
										o ubezpieczeniu społecznym rolników		o kształtowaniu ustroju rolnego	
		do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004
1.	OT Warszawa - razem w tym: OT Warszawa - bez filii filia w Łodzi	336 810 240 580 96 230	264 182 82	242 211 197 577 44 634	59 59 -	64 789 29 663 35 126	- - -	29 810 13 340 16 470	205 123 82	582 235 347	20 13 7	114 109 5	114 109 5
2.	OT Bydgoszcz	257 843	304	214 875	-	13 778	-	29 190	304	1 794	-	295	295
3.	OT Gdańsk	425 420	72	385 769	-	24 365	-	15 286	72	472	-	5	5
4.	OT Gorzów - razem w tym: OT Gorzów - bez filii filia w Zielonej Górze	354 748 164 184 190 564	82 16 66	272 836 135 445 137 391	- - -	58 937 17 531 41 406	- - -	22 975 11 208 11 767	82 16 66	3 586 1 066 2 520	17 - 17	59 9 50	59 9 50
5.	OT Lublin	186 616	77	99 102	-	68 308	-	19 206	77	1 752	1	-	-
6.	OT Olsztyn - razem w tym: OT Olsztyn - bez filii filia w Suwałkach	930 792 559 638 371 154	781 332 449	743 068 479 025 264 043	4 - 4	124 149 56 950 67 199	- - -	63 575 23 663 39 912	777 332 445	6 362 3 599 2 763	14 12 2	373 208 165	221 202 19
7.	OT Opole	283 602	51	211 247	-	41 843	-	30 512	51	555	-	50	50
8.	OT Poznań - razem w tym: OT Poznań - bez filii filia w Pile	458 047 319 473 138 574	55 37 18	398 892 276 288 122 604	10 10 -	25 733 17 873 7 860	- - -	33 422 25 312 8 110	45 27 18	617 12 605	- - -	41 29 12	33 21 12
9.	OT Rzeszów	197 765	378	110 465	-	59 211	-	28 089	378	778	18	25	3
10.	OT Szczecin - razem w tym: OT Szczecin - bez filii filia w Koszalinie	794 295 469 454 324 841	604 408 196	690 658 405 961 284 697	- - -	59 913 38 057 21 856	- - -	43 724 25 436 18 288	604 408 196	3 804 2 185 1 619	5 3 2	594 405 189	426 237 189
11.	OT Wrocław	482 735	166	392 217	-	61 947	-	28 571	166	3 396	-	179	150
RAZEM		4 708 673	2 834	3 761 340	73	602 973	-	344 360	2 761	23 698	75	1 735	1 356

* np. grunty przejęte od państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, państwowych osób prawnych, w wieczystym użytkowaniu, z mocy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników itp.

Tabela A.2

Niektóre dane o przetargach na nieruchomości Zasobu WRSP przeprowadzonych w 2004 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Liczba przeprowadzonych przetargów w 2004 r.				Powierzchnia nieruchomości Zasobu zaoferowana w przetargach w 2004 r.			
		ogółem		w tym przetargów rozstrzygniętych		ogółem		w tym w przetargach rozstrzygniętych	
		na sprzedaż	na dzierżawę	na sprzedaż	na dzierżawę	na sprzedaż	na dzierżawę	na sprzedaż	na dzierżawę
1.	OT Warszawa - razem	1 545	123	685	123	3 591	969	1 632	927
	w tym: OT Warszawa - bez filii	1 013	107	417	107	1 364	559	855	517
	filia w Łodzi	532	16	268	16	2 227	410	777	410
2.	OT Bydgoszcz	561	907	426	500	3 235	6 488	2 904	4 903
3.	OT Gdańsk	919	356	638	255	10 718	7 495	6 172	4 941
4.	OT Gorzów - razem	3 567	2 340	1 675	1 799	24 566	15 365	10 095	10 643
	w tym: OT Gorzów - bez filii	1 198	821	628	662	8 313	10 702	4 276	7 572
	filia w Zielonej Górze	2 369	1 519	1 047	1 137	16 253	4 663	5 819	3 071
5.	OT Lublin	1 082	1 492	974	1 457	3 825	4 056	2 764	3 527
6.	OT Olsztyn - razem	3 849	2 118	2 157	1 649	37 547	29 713	19 937	24 579
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	2 742	1 160	1 246	821	28 758	21 637	14 601	18 098
	filia w Suwałkach	1 107	958	911	828	8 789	8 076	5 336	6 481
7.	OT Opole	1 873	1 224	1 374	1 208	4 159	5 468	3 244	5 110
8.	OT Poznań - razem	2 469	581	1 151	481	12 501	12 362	6 052	10 418
	w tym: OT Poznań - bez filii	905	389	552	353	5 399	8 523	1 737	7 920
	filia w Pile	1 564	192	599	128	7 102	3 839	4 315	2 498
9.	OT Rzeszów	27 058	526	6 182	208	16 863	1 812	5 145	1 095
10.	OT Szczecin - razem	2 673	2 775	1 185	1 545	21 263	43 893	10 764	29 814
	w tym: OT Szczecin - bez filii	1 557	2 130	771	1 100	10 887	29 387	4 949	18 341
	filia w Koszalinie	1 116	645	414	445	10 376	14 506	5 815	11 473
11.	OT Wrocław	2 501	1 148	861	815	10 105	12 391	5 174	8 393
RAZEM		48 097	13 590	17 308	10 040	148 373	140 012	73 883	104 350

Tabela A.3

Niektóre dane o przetargach ograniczonych na nieruchomości Zasobu WRSP w 2004 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Rozstrzygnięte przetargi ograniczone na sprzedaż nieruchomości Zasobu w 2004 r.						Rozstrzygnięte przetargi ograniczone na dzierżawę nieruchomości Zasobu w 2004 r.					
		ogółem		w tym na rzecz:				ogółem		w tym na rzecz:			
				rolników... (1)		pracowników... (2)				rolników... (1)		pracowników... (2)	
		liczba	pow. - ha	liczba	pow. - ha	liczba	pow. - ha	liczba	pow. - ha	liczba	pow. - ha	liczba	pow. - ha
1.	OT Warszawa - razem	8	29	8	29	-	-	4	583	4	61	-	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	8	29	8	29	-	-	4	61	4	61	-	-
	filia w Łodzi	-	-	-	-	-	-	-	522	-	-	-	-
2.	OT Bydgoszcz	89	1 276	89	1 276	-	-	6	67	6	67	-	-
3.	OT Gdańsk	146	2 253	143	2 224	-	-	29	1 148	29	1 148	-	-
4.	OT Gorzów - razem	31	896	31	896	-	-	57	1 748	57	1 748	-	-
	w tym: OT Gorzów - bez filii	20	623	20	623	-	-	49	1 533	49	1 533	-	-
	filia w Zielonej Górze	11	273	11	273	-	-	8	215	8	215	-	-
5.	OT Lublin	35	337	35	337	-	-	16	302	16	302	-	-
6.	OT Olsztyn - razem	257	4 346	256	4 342	1	4	211	4 100	210	3 949	1	151
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	182	3 357	181	3 353	1	4	79	1 985	78	1 834	1	151
	filia w Suwałkach	75	989	75	989	-	-	132	2 115	132	2 115	-	-
7.	OT Opole	26	577	26	577	-	-	8	306	8	306	-	-
8.	OT Poznań - razem	237	3 202	237	3 202	-	-	239	4 807	232	3 651	2	11
	w tym: OT Poznań - bez filii	102	1 202	102	1 202	-	-	180	3 934	173	2 778	2	11
	filia w Pile	135	2 000	135	2 000	-	-	59	873	59	873	-	-
9.	OT Rzeszów	59	493	59	493	-	-	1	18	1	18	-	-
10.	OT Szczecin - razem	296	5 554	294	5 547	2	7	629	17 560	618	16 858	11	702
	w tym: OT Szczecin - bez filii	160	3 047	158	3 040	2	7	291	8 311	287	8 120	4	191
	filia w Koszalinie	136	2 507	136	2 507	-	-	338	9 249	331	8 738	7	511
11.	OT Wrocław	211	2 633	211	2 633	-	-	230	3 876	230	3 876	-	-
RAZEM		1 395	21 597	1 389	21 557	3	11	1 430	34 515	1 411	31 984	14	864

(1) na rzecz rolników zamierzających powiększyć gospodarstwo

(2) na rzecz pracowników zlikwidowanych ppgr zamierzających utworzyć gospodarstwo

Tabela A.4

Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Do 31.12.2004 ogółem	2003			2004		
			razem	w tym z		razem	w tym z	
				ppgr	PFZ		ppgr	PFZ
1.	OT Warszawa - razem	108 915	4 917	2 542	2 270	4 502	2 048	2 044
	w tym: OT Warszawa - bez filii	60 666	2 497	1 650	742	1 369	615	437
	filia w Łodzi	48 249	2 420	892	1 528	3 133	1 433	1 607
2.	OT Bydgoszcz	71 152	3 812	3 178	198	6 612	5 461	468
3.	OT Gdańsk	168 523	7 062	6 206	850	8 999	8 206	626
4.	OT Gorzów - razem	95 949	8 108	6 024	1 899	8 777	6 549	1 905
	w tym: OT Gorzów - bez filii	41 644	3 019	2 426	442	2 752	2 147	424
	filia w Zielonej Górze	54 305	5 089	3 598	1 457	6 025	4 402	1 481
5.	OT Lublin	79 514	6 052	3 194	2 167	6 949	4 180	1 826
6.	OT Olsztyn - razem	316 995	30 441	25 527	3 427	23 646	18 552	3 691
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	197 570	21 399	19 737	1 297	14 569	12 965	1 301
	filia w Suwałkach	119 425	9 042	5 790	2 130	9 077	5 587	2 390
7.	OT Opole	72 812	7 796	6 794	1 002	7 501	5 984	1 521
8.	OT Poznań - razem	135 153	5 334	4 600	657	8 298	7 265	883
	w tym: OT Poznań - bez filii	69 517	1 994	1 677	317	4 008	3 560	448
	filia w Pile	65 636	3 340	2 923	340	4 290	3 705	435
9.	OT Rzeszów	84 993	6 414	2 669	3 207	7 040	3 180	3 096
10.	OT Szczecin - razem	210 370	13 967	12 595	782	11 702	9 614	1 273
	w tym: OT Szczecin - bez filii	101 051	8 956	7 935	531	6 314	5 078	787
	filia w Koszalinie	109 319	5 011	4 660	251	5 388	4 536	486
11.	OT Wrocław	134 178	7 822	6 220	1 420	10 506	8 408	1 912
RAZEM		1 478 554	101 725	79 549	17 879	104 532	79 447	19 245

Tabela A.5

Grunty sprzedane z Zasobu WRSP w 2004 r.*
w kwartałach, wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Powierzchnia gruntów sprzedanych w ha											
		w I kwartale 2004						w II kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
do 1,00	1,01 - 9,99		10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej	do 1,00	1,01 - 9,99		10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		
1.	OT Warszawa - razem	897	68	345	484	-	-	941	52	362	527	-	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	114	17	80	17	-	-	228	10	52	166	-	-
	filia w Łodzi	783	51	265	467	-	-	712	42	310	360	-	-
2.	OT Bydgoszcz	1 015	16	163	321	515	-	704	17	141	291	255	-
3.	OT Gdańsk	1 663	14	228	843	115	464	2 944	19	319	1 093	775	738
4.	OT Gorzów - razem	744	58	297	389	-	-	2 062	72	417	1 573	-	-
	w tym: OT Gorzów - bez filii	119	15	72	32	-	-	365	16	134	215	-	-
	filia w Zielonej Górze	625	43	225	357	-	-	1 697	56	283	1 358	-	-
5.	OT Lublin	644	37	265	342	-	-	1 548	95	394	746	-	313
6.	OT Olsztyn - razem	3 212	20	363	1 797	250	781	3 719	65	918	2 399	37	-
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	1 744	6	82	625	250	781	1 480	18	328	964	170	-
	filia w Suwałkach	1 468	14	281	1 173	-	-	2 239	47	590	1 435	167	-
7.	OT Opole	1 342	66	241	394	-	640	754	59	280	415	-	-
8.	OT Poznań - razem	100	8	79	13	-	-	1 335	17	195	178	446	499
	w tym: OT Poznań - bez filii	63	3	60	-	-	-	807	5	75	45	183	499
	filia w Pile	37	5	19	13	-	-	528	12	120	133	263	-
9.	OT Rzeszów	1 853	334	850	669	-	-	1 857	174	778	905	-	-
10.	OT Szczecin - razem	1 096	14	113	760	209	-	1 732	38	360	1 334	-	-
	w tym: OT Szczecin - bez filii	759	7	66	477	209	-	787	21	216	550	-	-
	filia w Koszalinie	337	7	47	283	-	-	945	17	145	783	-	-
11.	OT Wrocław	1 009	8	124	560	-	317	1 246	32	298	602	313	-
	RAZEM	13 575	644	3 067	6 572	1 089	2 203	18 842	641	4 463	10 062	2 126	1 551

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Powierzchnia gruntów sprzedanych w ha											
		w III kwartale 2004						w IV kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	1 225	86	448	691	-	-	935	77	480	377	-	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	346	20	114	212	-	-	339	34	204	100	-	-
	filia w Łodzi	879	66	334	479	-	-	596	43	276	277	-	-
2.	OT Bydgoszcz	872	18	253	398	203	-	3 893	21	393	1 838	827	813
3.	OT Gdańsk	3 060	15	333	1 348	406	959	1 239	12	173	1 055	-	-
4.	OT Gorzów - razem	2 517	47	280	1 575	130	485	3 320	71	384	2 039	826	-
	w tym: OT Gorzów - bez filii	691	10	124	557	-	-	1 505	15	145	709	636	-
	filia w Zielonej Górze	1 826	37	156	1 018	130	485	1 815	56	239	1 330	190	-
5.	OT Lublin	1 786	74	426	1 040	246	-	2 940	87	560	2 010	284	-
6.	OT Olsztyn - razem	5 278	77	989	3 761	452	-	11 242	100	1 761	7 056	925	1 400
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	3 187	41	431	2 263	452	-	7 937	34	1 033	4 545	925	1 400
	filia w Suwałkach	2 091	35	558	1 498	-	-	3 305	66	728	2 511	-	-
7.	OT Opole	2 277	53	252	789	453	730	2 865	100	421	1 325	638	381
8.	OT Poznań - razem	1 731	23	232	1 020	151	306	5 058	54	794	3 367	844	-
	w tym: OT Poznań - bez filii	1 052	6	59	530	151	306	2 026	21	335	1 072	598	-
	filia w Pile	680	17	173	489	-	-	3 033	34	458	2 295	246	-
9.	OT Rzeszów	1 677	183	620	566	308	-	1 640	102	509	516	513	-
10.	OT Szczecin - razem	2 278	49	425	1 623	181	-	5 983	49	604	3 925	976	428
	w tym: OT Szczecin - bez filii	1 488	29	193	1 085	181	-	2 688	35	379	1 876	399	-
	filia w Koszalinie	790	20	232	538	-	-	3 295	14	226	2 049	577	428
11.	OT Wrocław	1 612	25	278	1 030	278	-	6 436	76	967	5 159	233	-
	RAZEM	24 314	649	4 536	13 840	2 809	2 479	45 550	750	7 047	28 665	6 066	3 022

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.6

Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP w 2004 r.*
w kwartałach, wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Liczba umów											
		w I kwartale 2004						w II kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	280	141	122	17	-	-	245	111	120	14	-	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	68	36	31	1	-	-	42	23	16	3	-	-
	filia w Łodzi	212	105	91	16	-	-	203	88	104	11	-	-
2.	OT Bydgoszcz	101	39	44	15	3	-	99	46	40	12	1	-
3.	OT Gdańsk	132	30	60	40	1	1	180	45	85	44	4	2
4.	OT Gorzów - razem	239	124	100	15	-	-	379	173	150	56	-	-
	w tym: OT Gorzów - bez filii	59	33	24	2	-	-	90	35	44	11	-	-
	filia w Zielonej Górze	180	91	76	13	-	-	289	138	106	45	-	-
5.	OT Lublin	179	79	88	12	-	-	364	193	145	25	-	1
6.	OT Olsztyn - razem	200	42	93	62	1	2	480	155	238	85	2	-
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	53	11	20	19	1	2	152	40	79	32	1	-
	filia w Suwałkach	147	31	73	43	-	-	328	115	159	53	1	-
7.	OT Opole	246	147	82	15	-	2	254	136	100	18	-	-
8.	OT Poznań - razem	44	24	19	1	-	-	109	43	55	8	2	1
	w tym: OT Poznań - bez filii	22	11	11	-	-	-	40	15	20	3	1	1
	filia w Pile	22	13	8	1	-	-	69	28	35	5	1	-
9.	OT Rzeszów	1 044	660	357	27	-	-	856	501	320	35	-	-
10.	OT Szczecin - razem	102	36	39	25	2	-	232	84	103	45	-	-
	w tym: OT Szczecin - bez filii	59	20	22	15	2	-	132	48	63	21	-	-
	filia w Koszalinie	43	16	17	10	-	-	100	36	40	24	-	-
11.	OT Wrocław	67	16	32	18	-	1	187	74	85	26	2	-
	RAZEM	2 634	1 338	1 036	247	7	6	3 385	1 561	1 441	368	11	4

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Liczba umów											
		w III kwartale 2004						w IV kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	354	171	158	25	-	-	348	167	163	18	-	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	90	43	37	10	-	-	150	75	69	6	-	-
	filia w Łodzi	264	128	121	15	-	-	198	92	94	12	-	-
2.	OT Bydgoszcz	135	56	54	24	1	-	225	66	82	71	4	2
3.	OT Gdańsk	171	36	75	56	2	2	94	19	41	34	-	-
4.	OT Gorzów - razem	240	114	76	48	1	1	362	168	123	67	4	-
	w tym: OT Gorzów - bez filii	64	23	26	15	-	-	88	23	38	24	3	-
	filia w Zielonej Górze	176	91	50	33	1	1	274	145	85	43	1	-
5.	OT Lublin	329	155	138	35	1	-	444	198	190	55	1	-
6.	OT Olsztyn - razem	597	177	266	151	3	-	977	247	439	282	5	4
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	293	85	112	93	3	-	509	79	235	186	5	4
	filia w Suwałkach	304	92	154	58	-	-	468	168	204	96	-	-
7.	OT Opole	248	123	90	31	2	2	414	233	130	47	3	1
8.	OT Poznań - razem	141	50	51	38	1	1	470	105	209	152	4	-
	w tym: OT Poznań - bez filii	48	15	13	18	1	1	182	42	85	52	3	-
	filia w Pile	93	35	38	20	-	-	288	63	124	100	1	-
9.	OT Rzeszów	701	414	261	24	2	-	387	198	168	19	2	-
10.	OT Szczecin - razem	313	110	133	69	1	-	417	117	157	136	6	1
	w tym: OT Szczecin - bez filii	179	63	73	42	1	-	275	91	105	77	2	-
	filia w Koszalinie	134	47	60	27	-	-	142	26	52	59	4	1
11.	OT Wrocław	167	58	76	32	1	-	593	149	261	181	2	-
	RAZEM	3 396	1 464	1 378	533	15	6	4 731	1 667	1 963	1 062	31	8

* Bez umów zawartych na sprzedaż gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.7

Ceny sprzedaży gruntów Zasobu WRSP w 2004 r.*
w kwartałach, wg grup obszarowych
(w zł/ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	w I kwartale 2004						w II kwartale 2004					
		średnio	w tym w grupie obszarowej					średnio	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Warszawa	3 538	4 400	3 305	3 774	-	-	12 650	4 789	34 941	6 157	-	-
2.	Bydgoszcz	5 789	12 720	5 048	5 889	5 744	-	5 869	14 304	5 223	6 011	5 489	-
3.	Gdańsk	3 331	6 760	3 973	3 663	2 666	2 478	3 620	6 111	3 820	3 713	3 495	3 464
4.	Gorzów	3 615	5 511	3 074	3 944	-	-	3 414	7 498	3 133	3 285	-	-
5.	Koszalin	2 893	6 671	3 092	2 766	-	-	3 276	10 463	4 737	2 848	-	-
6.	Lublin	3 738	2 929	2 195	5 022	-	-	4 216	4 096	3 151	3 432	-	7 462
7.	Łódź	5 281	7 913	4 572	5 396	-	-	5 630	6 402	6 293	4 969	-	-
8.	Olsztyn	3 065	5 756	2 876	3 391	2 990	2 828	3 564	7 049	4 730	3 212	2 943	-
9.	Opole	5 923	3 971	4 026	4 697	-	7 593	6 019	8 409	6 482	5 367	-	-
10.	Piła	4 142	6 884	4 021	3 347	-	-	4 543	6 617	4 547	4 326	4 558	-
11.	Poznań	5 046	14 059	4 595	-	-	-	7 974	7 397	6 914	8 013	3 394	9 811
12.	Rzeszów	3 930	6 606	3 597	3 017	-	-	4 012	6 202	3 876	3 709	-	-
13.	Suwałki	2 572	4 281	2 610	2 541	-	-	2 829	6 950	3 147	2 579	2 687	-
14.	Szczecin	4 310	10 830	4 327	4 363	3 955	-	5 042	7 810	5 494	4 761	-	-
15.	Wrocław	4 058	7 975	3 911	4 041	-	4 046	4 209	9 610	5 363	4 034	-	-
16.	Zielona Góra	3 191	6 130	3 989	2 334	-	-	3 755	6 170	3 893	3 627	-	-
ŚREDNIO		3 974	6 308	3 641	3 709	4 443	4 315	4 276	6 767	4 764	3 718	3 660	6 315

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	w III kwartale 2004						w IV kwartale 2004					
		średnio	w tym w grupie obszarowej					średnio	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Warszawa	4 455	5 458	4 730	4 212	-	-	4 361	5 659	4 200	4 250	-	-
2.	Bydgoszcz	6 846	12 374	7 161	6 528	6 593	-	6 336	12 578	7 238	6 153	8 178	4 274
3.	Gdańsk	3 886	7 112	4 593	4 522	2 718	3 189	6 352	7 910	7 807	6 096	-	-
4.	Gorzów	3 630	9 343	3 672	3 518	-	-	4 423	6 093	3 742	4 295	4 681	-
5.	Koszalin	3 718	9 603	4 181	3 303	-	-	3 427	9 700	4 292	3 264	3 019	4 094
6.	Lublin	3 493	2 407	2 973	4 035	2 430	-	4 755	3 616	2 964	5 631	2 432	-
7.	Łódź	5 666	5 957	6 148	5 289	-	-	5 595	6 105	5 174	5 935	-	-
8.	Olsztyn	4 206	7 016	5 374	4 206	2 835	-	4 472	8 996	4 826	4 881	3 498	3 415
9.	Opole	7 430	9 375	6 127	8 254	6 310	7 542	6 470	6 371	5 777	6 274	6 537	7 832
10.	Piła	5 326	5 837	6 017	5 063	-	-	6 662	8 719	5 805	6 568	8 855	-
11.	Poznań	7 677	8 007	9 296	8 662	9 988	4 504	9 835	9 602	13 068	9 412	8 788	-
12.	Rzeszów	3 416	4 871	3 703	3 494	1 830	-	3 086	3 925	2 483	3 467	3 135	-
13.	Suwałki	3 407	9 534	3 800	3 116	-	-	3 846	11 746	4 447	3 466	-	-
14.	Szczecin	4 720	7 177	6 594	4 254	5 128	-	4 926	7 036	4 921	5 164	3 623	-
15.	Wrocław	4 040	7 613	4 758	4 166	2 535	-	5 034	7 063	5 891	4 895	3 905	-
16.	Zielona Góra	3 197	7 344	4 047	3 422	2 431	2 339	3 960	7 882	5 097	3 804	2 468	-
ŚREDNIO		4 537	6 351	4 788	4 493	3 990	4 466	5 138	6 931	5 306	5 128	5 184	4 299

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze (np. pod wodami, służących do wydobywania kopalin itp.), a także gruntów nierolnych

Tabela A.8

Grunty sprzedane z Zasobu WRSP w 2004 r.*
w grupach obszarowych, wg województw
(w ha)

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów sprzedanych w ha						Liczba umów					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	10 301	142	1 667	7 350	825	317	1 014	297	454	257	5	1
2.	Kujawsko-pomorskie	6 483	73	950	2 847	1 800	813	560	207	220	122	9	2
3.	Lubelskie	6 919	293	1 645	4 138	530	313	1 316	625	561	127	2	1
4.	Lubuskie	8 643	248	1 378	5 576	956	485	1 220	579	449	186	5	1
5.	Łódzkie	2 217	179	964	1 074	-	-	738	357	345	36	-	-
6.	Małopolskie	1 188	147	416	240	-	385	525	344	167	13	-	1
7.	Mazowieckie	1 781	104	672	1 005	-	-	489	233	218	38	-	-
8.	Opolskie	4 040	82	497	1 927	824	710	394	176	141	71	4	2
9.	Podkarpackie	5 122	598	1 665	2 037	821	-	2 098	1 338	676	80	4	-
10.	Podlaskie	3 121	106	1 167	1 848	-	-	674	249	356	69	-	-
11.	Pomorskie	8 907	60	1 052	4 338	1 295	2 161	577	130	261	174	7	5
12.	Śląskie	2 009	50	281	755	268	655	243	119	94	27	1	2
13.	Świętokrzyskie	1 905	194	1 093	618	-	-	890	435	430	25	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	20 329	156	2 864	13 164	1 964	2 181	1 580	372	680	511	11	6
15.	Wielkopolskie	8 226	102	1 300	4 578	1 441	805	764	222	334	199	7	2
16.	Zachodniopomorskie	11 090	150	1 503	7 642	1 367	428	1 064	347	432	275	9	1
RAZEM		102 281	2 684	19 113	59 139	12 090	9 255	14 146	6 030	5 818	2 210	64	24

* Bez umów zawartych na sprzedaż gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.9

Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP*
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Do 31.12.2004			2003			2004		
		ogółem	w tym z		razem	w tym z		razem	w tym z	
			ppgr	PFZ		ppgr	PFZ		ppgr	PFZ
1.	OT Warszawa - razem	320 103	287 017	30 071	7 948	7 303	519	1 913	1 472	346
	w tym: OT Warszawa - bez filii	263 498	243 469	17 780	7 344	6 901	317	1 349	945	332
	filia w Łodzi	56 605	43 548	12 291	604	402	202	564	527	14
2.	OT Bydgoszcz	323 136	278 920	23 889	11 499	9 580	832	16 991	14 540	1 250
3.	OT Gdańsk	404 333	385 035	14 885	7 587	6 933	641	6 752	5 622	573
4.	OT Gorzów - razem	373 098	311 154	56 996	16 228	13 277	2 882	13 389	10 307	3 026
	w tym: OT Gorzów - bez filii	180 947	160 563	18 080	9 607	8 673	865	9 909	8 552	1 301
	filia w Zielonej Górze	192 151	150 591	38 916	6 621	4 604	2 017	3 480	1 755	1 725
5.	OT Lublin	150 273	101 076	39 646	5 837	1 541	3 248	6 548	1 067	3 867
6.	OT Olsztyn - razem	908 888	788 935	89 361	19 210	15 504	2 719	22 753	16 666	3 773
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	532 504	478 164	45 489	7 515	6 310	1 017	13 687	11 351	1 747
	filia w Suwałkach	376 384	310 771	43 872	11 695	9 194	1 702	9 066	5 315	2 026
7.	OT Opole	246 877	220 519	26 205	8 341	5 588	2 753	6 126	4 233	1 893
8.	OT Poznań - razem	461 020	440 373	14 852	15 047	14 599	353	10 552	10 207	235
	w tym: OT Poznań - bez filii	290 419	282 352	7 451	9 376	9 072	304	7 153	6 949	204
	filia w Pile	170 601	158 021	7 401	5 671	5 527	49	3 399	3 258	31
9.	OT Rzeszów	138 062	111 000	17 525	2 605	2 042	174	1 141	842	191
10.	OT Szczecin - razem	919 856	841 908	49 525	27 871	23 846	2 544	33 898	29 895	2 034
	w tym: OT Szczecin - bez filii	584 018	536 628	30 411	21 433	18 292	2 084	20 983	17 817	1 545
	filia w Koszalinie	335 838	305 280	19 114	6 438	5 554	460	12 915	12 078	489
11.	OT Wrocław	439 934	388 851	41 871	10 176	7 873	1 718	11 195	9 009	2 022
RAZEM		4 685 580	4 154 788	404 826	132 349	108 086	18 383	131 258	103 860	19 210

* Część gruntów była wydierżawiona więcej niż jeden raz

Tabela A.10

Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP w 2004 r.*
w kwartałach, wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Powierzchnia gruntów wydierżawionych w ha											
		w I kwartale 2004						w II kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	514	1	33	36	-	444	657	10	107	19	-	522
	w tym: OT Warszawa - bez filii	514	1	33	36	-	444	136	10	107	19	-	-
	filia w Łodzi	-	-	-	-	-	-	522	-	-	-	-	522
2.	OT Bydgoszcz	7 115	32	927	2 620	1 966	1 571	1 387	23	320	610	-	434
3.	OT Gdańsk	3 273	26	352	2 291	292	313	2 305	11	218	1 011	1 064	-
4.	OT Gorzów - razem	4 108	61	601	2 028	1 418	-	5 415	68	534	1 864	1 283	1 666
	w tym: OT Gorzów - bez filii	2 761	15	198	1 471	1 077	-	4 607	26	267	1 365	1 283	1 666
	filia w Zielonej Górze	1 347	46	403	557	341	-	808	42	267	499	-	-
5.	OT Lublin	1 633	211	902	295	225	-	2 796	221	918	571	350	736
6.	OT Olsztyn - razem	11 003	83	1 369	4 621	1 533	3 397	6 229	32	1 090	2 702	1 575	831
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	7 004	32	762	2 446	1 428	2 336	3 367	15	591	1 415	944	401
	filia w Suwałkach	4 000	52	606	2 176	105	1 060	2 862	17	499	1 286	631	430
7.	OT Opole	1 288	111	453	724	-	-	2 173	80	484	1 263	347	-
8.	OT Poznań - razem	996	7	174	815	-	-	4 577	3	225	1 808	1 338	1 203
	w tym: OT Poznań - bez filii	448	2	54	391	-	-	2 963	1	117	954	688	1 203
	filia w Pile	549	5	120	424	-	-	1 614	2	108	853	651	-
9.	OT Rzeszów	360	26	64	270	-	-	441	7	51	184	199	-
10.	OT Szczecin - razem	11 414	40	901	6 870	2 474	1 128	12 590	37	940	8 132	3 081	399
	w tym: OT Szczecin - bez filii	6 676	36	648	4 403	914	675	6 415	29	602	3 910	1 875	-
	filia w Koszalinie	4 738	5	253	2 466	1 560	453	6 175	9	338	4 223	1 206	399
11.	OT Wrocław	5 035	60	706	3 910	359	-	3 108	76	466	2 073	494	-
	RAZEM	46 740	658	6 482	24 481	8 268	6 852	41 679	569	5 354	20 236	9 729	5 791

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Powierzchnia gruntów wydierżawionych w ha											
		w III kwartale 2004						w IV kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	OT Warszawa - razem	72	4	22	46	-	-	219	38	157	24	-	-
	w tym: OT Warszawa - bez filii	72	4	22	46	-	-	205	36	145	24	-	-
	filia w Łodzi	-	-	-	-	-	-	14	2	12	-	-	-
2.	OT Bydgoszcz	686	16	148	378	144	-	2 606	61	743	1 457	344	-
3.	OT Gdańsk	395	9	114	271	-	-	624	4	165	264	191	-
4.	OT Gorzów - razem	2 099	61	449	1 169	115	305	1 737	64	411	854	408	-
	w tym: OT Gorzów - bez filii	1 343	9	210	704	115	305	1 168	12	83	665	408	-
	filia w Zielonej Górze	756	52	239	465	-	-	569	52	328	189	-	-
5.	OT Lublin	1 150	171	665	314	-	-	925	155	546	224	-	-
6.	OT Olsztyn - razem	3 174	37	627	2 245	265	-	2 315	75	898	1 148	194	-
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	1 919	15	316	1 324	265	-	1 397	10	309	884	194	-
	filia w Suwałkach	1 255	22	312	921	-	-	918	65	589	264	-	-
7.	OT Opole	845	63	303	357	122	-	1 102	98	421	583	-	-
8.	OT Poznań - razem	2 129	2	210	1 424	492	-	2 813	5	336	1 671	165	637
	w tym: OT Poznań - bez filii	1 054	-	109	666	279	-	2 681	4	316	1 558	165	637
	filia w Pile	1 075	2	102	758	213	-	132	0	20	112	-	-
9.	OT Rzeszów	213	27	51	134	-	-	127	37	90	-	-	-
10.	OT Szczecin - razem	5 383	17	369	2 776	1 081	1 140	2 482	12	267	1 949	255	-
	w tym: OT Szczecin - bez filii	4 057	17	278	2 050	572	1 140	1 823	11	236	1 452	124	-
	filia w Koszalinie	1 326	-	91	726	509	-	659	1	31	496	131	-
11.	OT Wrocław	2 066	40	284	1 226	517	-	985	31	265	690	-	-
	RAZEM	18 212	447	3 244	10 340	2 736	1 445	15 936	580	4 298	8 864	1 557	637

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.11

Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP w 2004 r.*
w kwartałach, wg grup obszarowych

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Liczba umów											
		w I kwartale 2004						w II kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
do 1,00	1,01 - 9,99		10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej	do 1,00	1,01 - 9,99		10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		
1.	OT Warszawa - razem	19	2	13	3	-	1	54	15	37	1	-	1
	w tym: OT Warszawa - bez filii	19	2	13	3	-	1	53	15	37	1	-	-
	filia w Łodzi	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
2.	OT Bydgoszcz	437	84	235	104	10	4	161	44	91	25	-	1
3.	OT Gdańsk	217	51	82	82	1	1	114	17	53	39	5	-
4.	OT Gorzów - razem	382	120	186	67	9	-	353	120	161	64	6	2
	w tym: OT Gorzów - bez filii	138	36	49	46	7	-	163	37	73	45	6	2
	filia w Zielonej Górze	244	84	137	21	2	-	190	83	88	19	-	-
5.	OT Lublin	789	412	365	11	1	-	818	409	383	22	2	2
6.	OT Olsztyn - razem	679	162	327	174	9	7	417	53	242	112	8	2
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	317	53	163	87	8	6	205	25	122	52	5	1
	filia w Suwałkach	362	109	164	87	1	1	212	28	120	60	3	1
7.	OT Opole	480	272	172	36	-	-	366	167	156	41	2	-
8.	OT Poznań - razem	77	11	34	32	-	-	144	4	52	78	7	3
	w tym: OT Poznań - bez filii	32	5	12	15	-	-	80	2	28	44	3	3
	filia w Pile	45	6	22	17	-	-	64	2	24	34	4	-
9.	OT Rzeszów	58	32	20	6	-	-	67	33	27	6	1	-
10.	OT Szczecin - razem	605	95	238	254	15	3	578	69	238	252	18	1
	w tym: OT Szczecin - bez filii	447	86	178	176	5	2	377	54	169	144	10	-
	filia w Koszalinie	158	9	60	78	10	1	201	15	69	108	8	1
11.	OT Wrocław	453	114	183	153	3	-	384	148	157	76	3	-
	RAZEM	4 196	1 355	1 855	922	48	16	3 456	1 079	1 597	716	52	12

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Liczba umów											
		w III kwartale 2004						w IV kwartale 2004					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
do 1,00	1,01 - 9,99		10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej	do 1,00	1,01 - 9,99		10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		
1.	OT Warszawa - razem	19	9	8	2	-	135	72	61	2	-	-	
	w tym: OT Warszawa - bez filii	19	9	8	2	-	129	68	59	2	-	-	
	filia w Łodzi	-	-	-	-	-	6	4	2	-	-	-	
2.	OT Bydgoszcz	99	32	50	16	1	448	145	236	65	2	-	
3.	OT Gdańsk	64	19	34	11	-	68	7	46	14	1	-	
4.	OT Gorzów - razem	308	130	134	42	1	292	118	134	37	3	-	
	w tym: OT Gorzów - bez filii	103	19	57	25	1	81	22	32	24	3	-	
	filia w Zielonej Górze	205	111	77	17	-	211	96	102	13	-	-	
5.	OT Lublin	611	336	263	12	-	573	311	248	14	-	-	
6.	OT Olsztyn - razem	312	69	158	83	2	465	146	261	57	1	-	
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	149	31	68	48	2	136	26	70	39	1	-	
	filia w Suwałkach	163	38	90	35	-	329	120	191	18	-	-	
7.	OT Opole	261	137	108	15	1	387	210	157	20	-	-	
8.	OT Poznań - razem	83	2	35	43	3	147	12	59	73	1	2	
	w tym: OT Poznań - bez filii	44	-	18	24	2	140	11	55	71	1	2	
	filia w Pile	39	2	17	19	1	7	1	4	2	-	-	
9.	OT Rzeszów	102	71	26	5	-	147	96	51	-	-	-	
10.	OT Szczecin - razem	224	35	103	77	6	162	21	71	68	2	-	
	w tym: OT Szczecin - bez filii	182	35	84	57	3	133	20	64	48	1	-	
	filia w Koszalinie	42	-	19	20	3	29	1	7	20	1	-	
11.	OT Wrocław	214	78	97	36	3	154	52	85	17	-	-	
	RAZEM	2 297	918	1 016	342	17	2 978	1 190	1 409	367	10	2	

* Bez umów zawartych na dzierżawę gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Czynsz za grunty wydierżawione z Zasobu WRSP w 2004 r.*
w kwartałach, wg grup obszarowych
(w dt pszenicy/ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	w I kwartale 2004						w II kwartale 2004					
		średnio	w tym w grupie obszarowej					średnio	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Warszawa	1,1	2,1	1,0	1,8	-	1,0	2,9	1,5	3,3	1,2	-	-
2.	Bydgoszcz	7,4	3,4	4,6	5,0	7,9	12,6	6,4	3,1	4,8	6,0	-	8,3
3.	Gdańsk	2,6	2,6	2,3	2,8	4,2	0,7	4,0	2,7	1,3	2,1	6,4	-
4.	Gorzów	2,0	1,8	1,4	2,1	1,9	-	1,8	1,3	1,7	1,9	2,0	1,6
5.	Koszalin	1,9	2,2	2,0	1,8	1,3	4,3	2,1	3,1	2,0	2,2	2,4	1,0
6.	Lublin	1,6	1,4	0,6	1,1	6,7	-	4,5	1,4	1,4	4,7	10,4	6,5
7.	Łódź	-	-	-	-	-	-	3,7	-	-	-	-	3,7
8.	Olsztyn	3,3	2,7	2,7	3,5	2,7	3,6	3,9	1,3	2,9	4,2	4,3	3,4
9.	Opole	2,9	3,9	2,0	3,4	-	-	4,2	3,1	2,1	3,5	9,7	-
10.	Piła	2,6	1,1	1,1	3,1	-	-	2,9	2,2	3,6	2,1	3,9	-
11.	Poznań	5,8	1,9	6,1	5,7	-	-	4,7	6,5	3,3	7,1	3,9	3,3
12.	Rzeszów	11,0	0,8	3,7	13,7	-	-	2,5	0,6	5,1	3,6	0,9	-
13.	Suwałki	1,7	2,8	1,6	1,8	0,5	1,5	4,9	1,6	1,8	6,2	6,6	2,0
14.	Szczecin	2,7	16,9	3,1	2,4	3,7	2,7	3,6	7,2	2,9	3,8	3,4	-
15.	Wrocław	4,9	3,7	4,6	5,2	3,1	-	4,1	2,1	3,3	4,4	3,9	-
16.	Zielona Góra	1,5	1,2	1,2	1,7	1,6	-	1,7	1,2	1,2	2,0	-	-
ŚREDNIO		3,5	3,2	2,6	3,3	3,8	5,0	3,5	2,1	2,4	3,6	4,2	3,4

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	w III kwartale 2004						w IV kwartale 2004					
		średnio	w tym w grupie obszarowej					średnio	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00 i więcej
1.	Warszawa	8,5	6,1	1,0	12,3	-	-	1,0	1,1	1,0	0,8	-	-
2.	Bydgoszcz	2,4	2,9	2,0	2,5	2,3	-	2,6	3,6	2,9	2,8	1,0	-
3.	Gdańsk	4,6	3,1	1,9	5,8	-	-	5,2	2,3	2,8	5,3	7,3	-
4.	Gorzów	2,6	1,3	1,4	1,4	1,1	6,9	1,8	1,7	1,1	2,0	1,7	-
5.	Koszalin	2,7	-	1,8	2,6	3,1	-	4,6	1,0	3,0	4,4	6,1	-
6.	Lublin	2,0	1,8	1,3	3,5	-	-	1,4	1,4	1,2	1,9	-	-
7.	Łódź	-	-	-	-	-	-	0,4	0,7	0,3	-	-	-
8.	Olsztyn	3,2	1,6	1,7	3,6	3,2	-	2,4	1,5	2,6	2,4	2,0	-
9.	Opole	3,2	2,7	2,1	4,3	2,9	-	4,2	1,9	2,3	6,0	-	-
10.	Piła	3,0	0,9	1,7	3,0	3,3	-	1,5	1,1	1,1	1,6	-	-
11.	Poznań	4,9	-	4,0	4,8	5,4	-	5,4	1,3	4,1	7,0	5,5	2,1
12.	Rzeszów	2,0	1,3	1,6	2,3	-	-	0,9	1,0	0,8	-	-	-
13.	Suwałki	1,5	1,4	1,3	1,5	-	-	2,2	1,8	1,2	4,5	-	-
14.	Szczecin	3,1	10,7	2,5	2,5	3,8	3,7	3,1	6,3	3,2	2,5	9,8	-
15.	Wrocław	5,3	3,4	2,0	3,2	12,4	-	4,7	2,4	5,3	4,6	-	-
16.	Zielona Góra	2,9	2,0	3,3	2,8	-	-	1,4	1,5	1,6	1,1	-	-
ŚREDNIO		3,2	2,5	1,9	3,0	5,1	4,4	3,3	1,9	2,4	3,9	3,7	2,1

* Bez gruntów zabudowanych, pod wodami lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.13

Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP w 2004 r.*
w grupach obszarowych, wg województw
(w ha)

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów wydierżawionych w ha						Liczba umów					
		razem	w tym w grupie obszarowej					razem	w tym w grupie obszarowej				
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 299,99	300,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 299,99	300,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	11 195	206	1 721	7 899	1 370	-	1 205	392	522	282	9	-
2.	Kujawsko-pomorskie	11 794	132	2 138	5 065	2 455	2 004	1 145	305	612	210	13	5
3.	Lubelskie	6 504	758	3 031	1 404	575	736	2 791	1 468	1 259	59	3	2
4.	Lubuskie	13 359	254	1 995	5 915	3 224	1 971	1 335	488	615	210	19	3
5.	Łódzkie	966	-	-	-	-	966	2	-	-	-	-	2
6.	Małopolskie	807	121	361	201	122	-	470	312	145	12	1	-
7.	Mazowieckie	496	53	318	125	-	-	225	98	119	8	-	-
8.	Opolskie	1 976	132	651	990	203	-	541	276	227	37	1	-
9.	Podkarpackie	629	75	246	109	199	-	294	168	120	5	1	-
10.	Podlaskie	3 729	114	1 219	1 930	466	-	668	195	380	90	3	-
11.	Pomorskie	6 597	50	849	3 838	1 548	313	463	94	215	146	7	1
12.	Śląskie	2 626	98	648	1 737	143	-	483	198	221	63	1	-
13.	Świętokrzyskie	512	23	11	479	-	-	80	64	4	12	-	-
14.	Warmińsko-mazurskie	18 994	114	2 764	8 786	3 101	4 228	1 205	235	608	336	17	9
15.	Wielkopolskie	10 515	17	945	5 718	1 995	1 841	451	29	180	226	11	5
16.	Zachodniopomorskie	31 869	107	2 478	19 727	6 891	2 667	1 569	220	650	651	41	7
RAZEM		122 568	2 254	19 377	63 921	22 291	14 726	12 927	4 542	5 877	2 347	127	34

* Bez umów zawartych na dzierżawę gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.14

Grunty Zasobu WRSP w dzierżawie* - według stanu na 31.12.2004 r.
wg grup obszarowych

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów w dzierżawie - w ha											
		razem	w tym w grupie obszarowej										
			do 1,00	1,01 - 1,99	2,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 19,99	20,00 - 49,99	50,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00- 499,99	500,00 - 999,99	1 000,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	268 331	7 081	6 164	10 870	10 020	12 957	27 479	20 569	42 677	50 630	47 637	32 247
2.	Kujawsko-pomorskie	132 300	796	979	3 244	4 784	5 747	8 380	5 254	18 774	26 228	26 837	31 277
3.	Lubelskie	65 835	3 781	4 579	5 859	3 142	2 190	4 104	2 853	10 003	17 432	6 309	5 584
4.	Lubuskie	168 557	4 963	5 983	7 854	6 511	9 848	21 280	18 059	30 143	21 141	28 642	14 133
5.	Łódzkie	24 166	784	1 416	1 395	1 304	802	908	1 519	6 970	4 586	1 719	2 763
6.	Małopolskie	15 820	396	349	440	384	342	602	1 025	2 626	3 166	1 569	4 921
7.	Mazowieckie	35 678	1 266	1 603	2 447	1 385	1 153	2 383	3 328	10 837	6 082	3 760	1 433
8.	Opolskie	127 104	1 081	1 309	2 093	1 949	2 759	4 495	2 700	9 990	14 710	36 374	49 642
9.	Podkarpackie	37 715	1 758	1 275	1 226	1 255	1 900	4 414	4 710	9 775	6 264	3 636	1 502
10.	Podlaskie	48 391	2 730	3 892	6 396	6 127	3 998	5 746	3 660	7 860	6 384	1 598	-
11.	Pomorskie	159 792	1 047	1 508	3 851	5 318	9 649	17 879	11 880	26 440	35 275	25 112	21 833
12.	Śląskie	43 872	1 718	1 410	2 525	1 137	1 941	4 310	3 169	10 898	5 637	5 894	5 233
13.	Świętokrzyskie	14 592	832	856	1 035	394	479	2 072	1 130	4 604	1 519	1 671	0
14.	Warmińsko-mazurskie	321 968	1 485	2 994	9 331	14 072	18 391	34 295	23 119	40 662	53 812	43 825	79 983
15.	Wielkopolskie	267 733	977	1 648	3 605	5 403	10 396	16 106	12 503	32 497	43 702	41 277	99 620
16.	Zachodniopomorskie	363 188	2 299	3 864	9 094	11 384	18 067	42 759	39 697	50 725	53 156	70 228	61 915
RAZEM		2 095 040	32 994	39 829	71 265	74 566	100 618	197 213	155 174	315 482	349 724	346 089	412 085

* Bez gruntów zabudowanych, pod wodami lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.15

Liczba umów na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP* - według stanu na 31.12.2004 r.
w grupach obszarowych

Lp.	Województwo	Liczba umów dzierżawy											
		razem	w tym w grupie obszarowej										
			do 1,00	1,01 - 1,99	2,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 19,99	20,00 - 49,99	50,00 - 99,99	100,00 - 299,99	300,00- 499,99	500,00 - 999,99	1 000,00 i więcej
1.	Dolnośląskie	26 329	15 067	4 110	3 389	1 317	861	854	298	220	127	67	19
2.	Kujawsko-pomorskie	5 189	1 836	684	1 011	671	421	271	75	100	66	40	14
3.	Lubelskie	13 664	7 516	3 240	1 997	473	161	132	38	51	43	9	4
4.	Lubuskie	19 106	9 693	4 172	2 521	902	648	641	251	174	55	39	10
5.	Łódzkie	3 340	1 459	997	566	167	50	31	23	30	11	4	2
6.	Małopolskie	2 202	1 669	247	142	55	25	21	14	15	8	3	3
7.	Mazowieckie	5 222	2 617	1 213	897	203	82	75	46	67	16	5	1
8.	Opolskie	4 617	2 158	957	684	278	197	139	39	59	34	50	22
9.	Podkarpackie	7 228	5 030	954	537	191	164	177	89	64	16	5	1
10.	Podlaskie	8 373	3 161	2 086	1 751	773	308	183	50	44	15	2	-
11.	Pomorskie	7 105	2 326	1 074	1 220	754	691	578	176	143	90	38	15
12.	Śląskie	4 981	2 550	1 092	776	167	135	130	42	62	15	9	3
13.	Świętokrzyskie	2 968	1 754	622	363	67	38	77	16	25	4	2	0
14.	Warmińsko-mazurskie	13 468	3 237	2 116	2 885	1 988	1 331	1 104	339	239	135	64	30
15.	Wielkopolskie	7 511	2 393	1 383	1 109	747	724	557	198	177	113	58	52
16.	Zachodniopomorskie	16 718	5 259	2 816	2 957	1 688	1 342	1 430	605	323	146	105	47
RAZEM		148 021	67 725	27 763	22 805	10 441	7 178	6 400	2 299	1 793	894	500	223

* Bez umów zawartych na dzierżawę gruntów zabudowanych, pod wodami lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela A.16

Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Grunty								Grunty Zasobu WRSP według stanu na 31.12.2004*)						
										razem	z tego					
		przejęte do Zasobu WRSP	sprzedane	przekazane nieodpłatnie				wniesione jako aport do spółek	rozdysponowane trwale w pozost. formach							
				jednostkom samorządu terytorialnego	Lasom Państwowym	osobom prawnym Kościołów	innym									
1.	OT Warszawa - razem	336 810	108 915	3 532	2 706	2 035	2 506	9 485	741	206 890	164 712	8 408	1 845	1 310	282	30 333
	w tym: OT Warszawa - bez filii	240 580	60 666	2 319	1 681	1 983	1 935	9 275	430	162 291	138 453	5 073	334	1 165	282	16 984
	filia w Łodzi	96 230	48 249	1 213	1 025	52	571	210	311	44 599	26 259	3 335	1 511	145	-	13 349
2.	OT Bydgoszcz	257 843	71 152	2 793	8 604	14 476	2 526	128	252	157 912	146 030	3 859	3 718	6	1 150	3 149
3.	OT Gdańsk	425 420	168 523	4 267	10 980	5 987	1 679	234	148	233 602	185 926	4 544	3 444	821	1 070	37 797
4.	OT Gorzów - razem	354 748	95 949	2 701	11 796	3 071	5 859	19	399	234 954	170 782	1 202	2 071	-	-	60 899
	w tym: OT Gorzów - bez filii	164 184	41 644	1 950	4 675	1 508	4 229	17	242	109 919	82 018	1 187	1 115	-	-	25 599
	filia w Zielonej Górze	190 564	54 305	751	7 121	1 563	1 630	2	157	125 035	88 764	15	956	-	-	35 300
5.	OT Lublin	186 616	79 514	1 786	3 232	1 739	4 170	-	700	95 475	63 740	2 744	1 222	-	125	27 644
6.	OT Olsztyn - razem	930 792	316 995	7 770	33 407	6 375	4 629	556	4 453	556 607	434 647	13 002	5 296	279	3 585	99 798
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	559 638	197 570	4 430	22 639	4 991	1 122	504	510	327 872	239 563	5 793	2 036	279	2 031	78 170
	filia w Suwałkach	371 154	119 425	3 340	10 768	1 384	3 507	52	3 943	228 735	195 084	7 209	3 260	-	1 554	21 628
7.	OT Opole	283 602	72 812	2 926	4 025	3 702	1 423	60	276	198 378	168 215	6 364	1 037	-	831	21 931
8.	OT Poznań - razem	458 047	135 153	4 299	9 544	15 645	8 359	3 054	409	281 584	234 326	13 189	2 085	744	1 217	30 023
	w tym: OT Poznań - bez filii	319 473	69 517	3 736	4 851	12 639	7 646	3 054	233	217 797	180 597	13 141	1 771	742	1 042	20 504
	filia w Pile	138 574	65 636	563	4 693	3 006	713	-	176	63 787	53 729	48	314	2	175	9 519
9.	OT Rzeszów	197 765	84 993	3 137	10 477	1 476	5 338	76	175	92 093	50 800	2 406	2 950	-	824	35 113
10.	OT Szczecin - razem	794 295	210 370	4 770	31 149	7 210	2 732	189	321	537 554	425 514	7 373	1 652	-	5 644	97 371
	w tym: OT Szczecin - bez filii	469 454	101 051	2 519	15 013	4 776	1 710	56	3	344 326	273 568	5 869	1 423	-	2 790	60 676
	filia w Koszalinie	324 841	109 319	2 251	16 136	2 434	1 022	133	318	193 228	151 946	1 504	229	-	2 854	36 695
11.	OT Wrocław	482 735	134 178	2 782	11 417	9 163	1 260	1 429	379	322 127	260 384	11 031	9 773	-	397	40 542
RAZEM		4 708 673	1 478 554	40 763	137 337	70 879	40 481	15 230	8 253	2 917 176	2 305 076	74 122	35 093	3 160	15 125	484 600

*) w tym 251 tys. ha gruntów pokrytych wodami, w stosunku do których Agencja wykonuje prawo rybackiego użytkowania (ustawa *Prawo wodne* art. 217)

Tabela A.17

Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP - w ha
(według województw)

Lp.	Województwo	Grunty								Grunty Zasobu WRSP według stanu na 31.12.2004*)						
		przejęte do Zasobu WRSP	sprze- dane	przekazane nieodpłatnie				wniesione jako aport do spółek	rozdyspo- nowane trwale w pozost. formach	razem	z tego					
				jednostkom samorządu terytorial- nego	Lasom Państwo- wym	osobom prawnym Kościo- łów	innym				w dzierżawie	w wieczyst. użytkow.	w trwałym zarządzie	w admini- strowanie produkc.	w innym zagospo- darowaniu	pozostaje do rozdyspo- nowania
1	Dolnośląskie	494 335	136 176	3 013	11 417	9 178	1 753	2 471	379	329 948	268 462	11 031	9 693	-	397	40 365
2	Kujawsko-pomorskie	271 733	72 015	2 802	8 697	14 689	2 527	1 000	257	169 746	157 811	3 859	3 718	6	1 150	3 202
3	Lubelskie	189 827	80 335	1 792	3 271	1 752	4 170	179	700	97 628	65 889	2 744	1 222	-	125	27 648
4	Lubuskie	359 345	96 323	2 708	12 192	3 158	5 865	310	399	238 390	174 006	1 202	2 071	-	-	61 111
5	Łódzkie	80 025	35 985	784	730	9	455	504	272	41 286	24 791	2 801	1 368	53	-	12 273
6	Małopolskie	38 926	12 458	699	1 234	736	752	564	18	22 465	15 976	1 927	377	-	309	3 876
7	Mazowieckie	117 053	48 954	2 239	1 454	713	1 304	615	377	61 397	35 811	5 607	477	1 256	282	17 964
8	Opolskie	184 419	41 765	1 361	2 221	603	568	494	144	137 263	127 586	1 692	435	-	494	7 056
9	Podkarpackie	151 797	67 576	1 961	10 307	1 623	4 944	254	138	64 994	37 747	2 153	2 429	-	189	22 476
10	Podlaskie	127 883	36 453	1 826	7 248	407	3 061	106	3 674	75 108	60 756	1 581	581	-	797	11 393
11	Pomorskie	434 973	170 395	4 302	11 082	6 171	1 679	1 000	150	240 194	192 238	4 544	3 444	821	1 070	38 077
12	Śląskie	82 983	20 107	922	700	2 418	109	191	115	58 421	44 367	2 745	225	-	29	11 055
13	Świętokrzyskie	49 608	19 059	1 210	170	42	394	44	52	28 637	14 592	253	521	-	634	12 637
14	Warmińsko-mazurskie	815 208	286 218	5 964	26 176	6 008	1 662	1 720	779	486 681	379 349	11 421	4 715	280	2 788	88 128
15	Wielkopolskie	498 412	137 796	4 358	9 721	15 795	8 511	4 942	478	316 811	269 521	13 189	2 165	744	1 217	29 975
16	Zachodniopomorskie	812 146	216 939	4 822	30 717	7 577	2 727	836	321	548 207	436 174	7 373	1 652	-	5 644	97 364
RAZEM		4 708 673	1 478 554	40 763	137 337	70 879	40 481	15 230	8 253	2 917 176	2 305 076	74 122	35 093	3 160	15 125	484 600

^{*)} w tym 251 tys. ha gruntów pokrytych wodami, w stosunku do których Agencja wykonuje prawo rybacciego użytkowania (ustawa *Prawo wodne* art. 217)

Tabela A.18

Grunty Zasobu WRSP pozostające do rozdysponowania
oraz szacunkowa ocena możliwości ich zagospodarowania według kierunków
(stan na 31.12.2004 r.)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Powierzchnia gruntów ogółem pozostających do zagospodarowania	Możliwe kierunki zagospodarowania gruntów do rozdysponowania					
			na cele rolnicze	na cele nierolnicze			odłogowanie	grunty nie nadające się do zagospodarowania
				pod zalesienia i zadrzewienia	pod budownictwo i działalność usługową	na inne cele (rekreacja, ochrona przyrody itp.)		
1.	OT Warszawa - razem	30 333	19 759	2 786	1 563	822	3 410	1 993
	w tym: OT Warszawa - bez filii	16 984	10 250	1 686	1 293	672	1 790	1 293
	filia w Łodzi	13 349	9 509	1 100	270	150	1 620	700
2.	OT Bydgoszcz	3 149	879	150	600	730	-	790
3.	OT Gdańsk	37 797	27 776	5 337	667	985	637	2 395
4.	OT Gorzów - razem	60 899	34 875	1 919	8 716	3 734	6 956	4 699
	w tym: OT Gorzów - bez filii	25 599	5 600	1 428	7 470	3 500	5 889	1 712
	filia w Zielonej Górze	35 300	29 275	491	1 246	234	1 067	2 987
5.	OT Lublin	27 644	10 956	1 463	68	350	8 700	6 107
6.	OT Olsztyn - razem	99 798	55 779	12 475	1 059	8 390	15 271	6 824
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	78 170	50 804	8 215	1 018	7 000	10 300	833
	filia w Suwałkach	21 628	4 975	4 260	41	1 390	4 971	5 991
7.	OT Opole	21 931	7 436	5 000	200	750	1 045	7 500
8.	OT Poznań - razem	30 023	20 405	1 235	975	1 228	900	5 280
	w tym: OT Poznań - bez filii	20 504	14 886	985	825	628	-	3 180
	filia w Pile	9 519	5 519	250	150	600	900	2 100
9.	OT Rzeszów	35 113	30 000	60	50	65	-	4 938
10.	OT Szczecin - razem	97 371	45 720	14 719	2 520	1 962	18 933	13 517
	w tym: OT Szczecin - bez filii	60 676	32 720	4 919	1 720	1 512	13 433	6 372
	filia w Koszalinie	36 695	13 000	9 800	800	450	5 500	7 145
11.	OT Wrocław	40 542	11 892	11 600	1 200	650	3 800	11 400
RAZEM		484 600	265 477	56 744	17 618	19 666	59 652	65 443

Tabela A.19

Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków Zasobu WRSP
(stan na 31.12.2004 r.)

Wyszczególnienie	Przejęto do Zasobu wg protokółów zdawczo- odbiorczych	Stan ewidencyjny na 31.12.2004 obiektów przejętych do Zasobu*	Rozdysponowano trwale			Obiekty w Zasobie WRSP				
			ogółem	w tym		razem	z tego			do rozdyspo- nowania
				sprzedano	wniesiono do jedno- osobowych spółek		przekazane w			
							dzierżawę	admini- strowanie	zarząd i wieczyste użytkowanie	
Gorzelnie, winiarnie, browary	858	840	407	348	51	433	384	12	-	37
Masarnie i rzeźnie	269	235	127	111	13	108	90	6	-	12
Mleczarnie	12	12	7	1	2	5	5	-	-	-
Przetwórnice owoców i warzyw	15	16	9	4	2	7	7	-	-	-
Młyny i kaszarnie	31	38	21	15	4	17	14	1	-	2
Suszarnie zbóż i zielonek	898	893	383	335	40	510	470	10	2	28
Mieszalnice pasz	717	615	296	221	66	319	296	6	-	17
Cegielnie	10	10	7	6	-	3	2	-	-	1
Tartaki	67	64	48	45	1	16	10	1	-	5
Chłodnie	75	69	32	28	3	37	30	3	-	4
Hotele i zajazdy	107	88	75	50	21	13	8	3	1	1
Restauracje i bary	40	36	24	22	2	12	7	5	-	-
Sklepy	415	370	339	281	43	31	22	7	-	2
Obiekty socjalne, kulturalne i sportowe	672	757	656	179	173	101	76	9	-	16
Zespoły dworskie i pałacowo-parkowe	2 136	2 255	1 295	950	148	960	698	148	5	109

* W Zasobie dokonuje się weryfikacji przejętych obiektów, a w miarę potrzeby - zmiany ich kwalifikacji, przeznaczenia lub funkcji. Przejęte zespoły dworskie i pałacowo-parkowe podlegają przeglądowi przy udziale wojewódzkich służb konserwacji zabytków, w wyniku których weryfikowany jest m.in. status i zakres rzeczowy obiektów tworzących „zespół”, jak również wprowadzane są do ewidencji nowe zespoły dworskie i pałacowo-parkowe, uznane przez służbę ochrony zabytków za obiekty zabytkowe.

Tabela A.20

Liczba mieszkań przejętych do Zasobu WRSP i ich rozdysponowanie
(stan na 31.12.2004 r.)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Przejęte do Zasobu*		Sprzedano		Przekazano nieodpłatnie						Zlikwidowano		Pozostaje w Zasobie
						razem		w tym						
								samorządom		spółdz. mieszk.				
		do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	do 31.12.2004	w 2004	
1.	OT Warszawa - razem	18 878	-	14 601	258	2 067	82	272	11	11	1	-	-	2 210
	w tym: OT Warszawa - bez filii	11 008	-	8 236	123	1 862	69	121	-	10	-	-	-	910
	filia w Łodzi	7 870	-	6 365	135	205	13	151	11	1	1	-	-	1 300
2.	OT Bydgoszcz	25 036	-	22 295	308	1 107	350	213	124	790	220	287	-	1 347
3.	OT Gdańsk	34 528	4	32 085	329	592	136	576	135	1	1	54	20	1 797
4.	OT Gorzów - razem	21 510	-	19 179	99	1 918	297	1 452	269	456	28	156	4	257
	w tym: OT Gorzów - bez filii	10 276	-	8 940	44	1 131	113	981	113	150	-	63	-	142
	filia w Zielonej Górze	11 234	-	10 239	55	787	184	471	156	306	28	93	4	115
5.	OT Lublin	9 064	2	8 371	133	241	128	118	55	118	73	25	8	427
6.	OT Olsztyn - razem	49 236	10	43 808	721	1 119	51	1 064	39	18	11	161	34	4 148
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	35 150	10	30 951	410	1 046	32	1 025	31	4	-	112	34	3 041
	filia w Suwałkach	14 086	-	12 857	311	73	19	39	8	14	11	49	-	1 107
7.	OT Opole	25 272	-	21 671	506	675	198	255	68	401	117	380	16	2 546
8.	OT Poznań - razem	49 650	2	43 436	516	988	146	409	23	480	123	462	3	4 764
	w tym: OT Poznań - bez filii	38 390	-	32 894	495	648	146	376	23	192	123	444	3	4 404
	filia w Pile	11 260	2	10 542	21	340	-	33	-	288	-	18	-	360
9.	OT Rzeszów	9 362	-	9 062	35	106	-	84	-	5	-	78	-	116
10.	OT Szczecin - razem	52 552	8	49 642	20	2 585	7	1 829	7	740	-	224	-	101
	w tym: OT Szczecin - bez filii	31 200	3	29 173	17	1 827	3	1 133	3	684	-	100	-	100
	filia w Koszalinie	21 352	5	20 469	3	758	4	696	4	56	-	124	-	1
11.	OT Wrocław	40 855	-	33 752	547	1 268	56	1 027	31	122	25	267	-	5 568
Razem		335 943	26	297 902	3 472	12 666	1 451	7 299	762	3 142	599	2 094	85	23 281

* Po uwzględnieniu zakończenia inwestycji, adaptacji pomieszczeń na mieszkania, podziału lokali, korekty stanów ewidencyjnych itp..

Tabela A.21

Wpływy z działalności statutowej Agencji Nieruchomości Rolnych w 4 kwartałach 2004 r.
(w zł)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Wpływy ogółem (III.)	Wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP					Wpływy z tytułu odpłatnego korzystania z mienia ZWRSP		Pozostałe wpływy (3. + 4.)
			razem (1.)	w tym				razem (2.)	w tym z	
				gruntów (1.1)	pozostałych nieruchomości* (1.3)	ruchomych środków trwałych (1.4)	majątku obrotowego (1.5)		umów dzierżawy i najmu** (2.1)	
1.	OT Warszawa - razem	112 661 225	71 614 045	63 612 371	3 916 084	756 753	562 323	35 099 588	18 354 471	5 947 592
	w tym: OT Warszawa - bez filii	78 821 211	43 308 014	37 489 546	3 510 190	406 822	522 323	30 334 740	13 794 078	5 178 457
	filia w Łodzi	33 840 014	28 306 031	26 122 825	405 894	349 931	40 000	4 764 848	4 560 393	769 135
2.	OT Bydgoszcz	95 380 828	67 876 548	48 933 099	8 256 378	2 550 842	6 018 761	25 882 290	25 651 318	1 621 990
3.	OT Gdańsk	99 054 901	71 949 721	61 511 089	5 064 048	1 724 232	1 339 270	23 307 485	22 761 994	3 797 695
4.	OT Gorzów - razem	78 192 719	64 076 200	48 428 424	10 213 798	1 488 159	2 003 958	11 922 709	11 898 380	2 193 810
	w tym: OT Gorzów - bez filii	34 273 540	27 090 514	18 564 296	5 818 469	731 696	1 296 235	5 771 311	5 746 981	1 411 715
	filia w Zielonej Górze	43 919 179	36 985 686	29 864 128	4 395 329	756 463	707 723	6 151 398	6 151 399	782 095
5.	OT Lublin	58 019 575	45 451 769	31 641 210	5 819 226	2 673 105	4 499 745	9 022 982	8 998 437	3 544 824
6.	OT Olsztyn - razem	184 848 194	147 413 542	115 346 423	22 501 142	3 795 791	1 390 293	31 823 248	31 485 049	5 611 404
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	132 514 426	107 161 504	81 306 924	18 401 207	3 417 332	771 380	21 396 897	21 244 438	3 956 025
	filia w Suwałkach	52 333 768	40 252 038	34 039 499	4 099 935	378 459	618 913	10 426 351	10 240 611	1 655 379
7.	OT Opole	113 955 126	80 954 569	61 090 354	5 108 619	1 639 388	9 121 343	30 869 642	30 086 641	2 130 915
8.	OT Poznań - razem	124 091 899	78 129 274	57 873 930	5 333 323	2 226 073	6 012 926	38 687 876	37 845 292	7 274 749
	w tym: OT Poznań - bez filii	95 209 494	55 582 209	38 327 838	4 569 254	2 054 366	4 710 695	33 158 351	32 327 758	6 468 934
	filia w Pile	28 882 405	22 547 065	19 546 092	764 069	171 707	1 302 231	5 529 525	5 517 534	805 815
9.	OT Rzeszów	42 415 546	34 131 691	27 379 831	4 629 451	490 093	795 214	7 118 673	7 084 576	1 165 182
10.	OT Szczecin - razem	143 715 649	89 788 235	79 359 957	2 300 371	1 788 303	3 653 596	46 710 099	45 953 001	7 217 315
	w tym: OT Szczecin - bez filii	92 522 780	52 670 602	47 772 184	1 953	739 715	2 452 910	34 854 881	34 113 128	4 997 297
	filia w Koszalinie	51 192 869	37 117 633	31 587 773	2 298 418	1 048 588	1 200 686	11 855 218	11 839 873	2 220 018
11.	OT Wrocław	150 516 043	105 185 163	87 159 568	6 064 026	2 757 570	4 819 874	38 392 299	38 092 668	6 938 581
Biuro Prezesa		29 355 088	310 376	-	-	-	-	-	-	29 044 712
RAZEM		1 232 206 793	856 881 133	682 336 256	79 206 466	21 890 309	40 217 303	298 836 891	278 211 827	76 488 769

Oznaczenia wpływów z działalności statutowej (podane w "główce") - zgodne z numeracją tytułów przepływów pieniężnych sprawozdania finansowego Zasobu WRSP

* Bez mieszkań (wpływy ze sprzedaży mieszkań - 29 236 789 zł)

** Bez wynajmu mieszkań (wynajem mieszkań - 107 491 zł)

Tabela A.22

Wydatki Agencji Nieruchomości Rolnych w 4 kwartałach 2004 r.
(w zł)

Lp.	Jednostka organizacyjna Agencji	Wydatki statutowe Agencji							Wydatki na funkcjonowanie Agencji	
		razem (II.)	w tym						razem	w tym wynagrodzenia
			wpłaty z tytułu art. 20e i 20f ust. o gnr sp* (1.)	wydatki inwestycyjne dotyczące Zasobu (3.)	bezzwrotna pomoc finansowa (4.)	zamówienia i zlecenia Agencji (5.)	utrzymanie mienia niezagospodarowanego (9.)	bezzwrotne dofinansowanie jednostek gospodarczych Zasobu (10.)		
1.	OT Warszawa - razem	31 970 363	-	2 188 251	5 733 751	3 691 380	838 561	4 714 042	10 438 900	5 713 871
	w tym: OT Warszawa - bez filii	20 132 725	-	1 412 278	2 876 414	1 118 812	571 922	2 992 378	7 376 800	4 089 478
	filia w Łodzi	11 837 638	-	775 973	2 857 337	2 572 568	266 639	1 721 664	3 062 100	1 624 393
2.	OT Bydgoszcz	37 952 022	-	5 098 923	12 721 754	7 639 359	277 621	3 232 216	6 451 929	3 886 169
3.	OT Gdańsk	46 975 554	-	4 589 660	9 236 331	11 727 299	2 241 270	10 722 402	6 154 800	3 714 330
4.	OT Gorzów - razem	39 842 793	-	1 554 230	6 557 702	10 985 571	3 185 775	8 807 500	6 316 700	4 011 358
	w tym: OT Gorzów - bez filii	18 282 975	-	800 208	3 329 420	4 929 796	1 298 751	3 600 500	3 469 200	2 246 450
	filia w Zielonej Górze	21 559 818	-	754 022	3 228 282	6 055 775	1 887 024	5 207 000	2 847 500	1 764 908
5.	OT Lublin	27 266 558	-	1 832 159	8 883 612	6 037 359	1 114 816	3 759 328	5 450 798	3 825 291
6.	OT Olsztyn - razem	85 457 468	-	9 628 606	31 066 848	10 278 691	6 027 821	14 867 061	11 254 824	7 584 750
	w tym: OT Olsztyn - bez filii	57 912 996	-	6 249 760	20 619 530	7 027 108	4 785 494	10 904 505	7 094 200	4 905 123
	filia w Suwałkach	27 544 472	-	3 378 846	10 447 318	3 251 583	1 242 327	3 962 556	4 160 624	2 679 627
7.	OT Opole	45 565 491	-	4 320 047	10 905 380	9 710 610	2 322 653	7 516 224	6 861 300	4 020 843
8.	OT Poznań - razem	57 533 005	-	2 099 668	8 852 423	16 704 558	939 488	16 561 696	9 420 124	6 005 146
	w tym: OT Poznań - bez filii	45 105 048	-	2 018 471	8 673 751	11 420 787	608 562	12 932 447	6 865 514	4 740 122
	filia w Pile	12 427 957	-	81 197	178 672	5 283 771	330 926	3 629 249	2 554 610	1 265 024
9.	OT Rzeszów	24 519 563	-	1 428 637	2 782 502	7 755 024	1 221 078	5 058 907	6 096 840	3 935 024
10.	OT Szczecin - razem	59 371 803	-	3 224 044	18 467 273	4 892 312	6 418 665	11 964 655	10 186 100	6 118 507
	w tym: OT Szczecin - bez filii	40 332 816	-	2 229 389	12 218 527	3 467 202	4 508 660	8 094 139	6 347 400	3 922 171
	filia w Koszalinie	19 038 987	-	994 655	6 248 746	1 425 110	1 910 005	3 870 516	3 838 700	2 196 336
11.	OT Wrocław	59 121 532	-	4 377 685	2 345 056	15 887 416	4 158 443	21 713 000	7 181 700	3 844 301
	Biuro Prezesa	238 830 837	96 388 055	-	3 547 053	1 803 770	-	-	52 019 938	15 816 219
	RAZEM	754 406 989	96 388 055	40 341 910	121 099 685	107 113 349	28 746 191	108 917 031	137 833 953	68 475 809

Oznaczenia wydatków na działalność statutową (podane w "główce") - zgodne z numeracją tytułów przepływów pieniężnych sprawozdania finansowego Zasobu WRSP

* środki przekazane FP - świadczenia przedemerytalne - 6 388 055 zł, środki przeł`

Tabela A. 23

Spłacalność należności bieżących w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. wg typów umów (w zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Spłacalność należności bieżących							
		Czynsz dzierżawny		Sprzedaż nieruchomości		Sprzedaż ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego		Ogółem	
		wymagalne	uregulowane	wymagalne	uregulowane	wymagalne	uregulowane	wymagalne	uregulowane
1.	Warszawa	19 245 920	14 903 387	53 236 195	51 025 126	2 015 707	1 101 944	74 497 822	67 030 457
2.	Bydgoszcz	24 415 596	21 655 783	47 784 908	46 406 041	5 662 852	5 504 968	77 863 356	73 566 792
3.	Gdańsk	21 456 946	16 733 755	52 636 747	46 673 823	2 425 065	1 595 676	76 518 758	65 003 254
4.	Gorzów	13 085 705	7 623 255	24 113 315	22 216 658	2 214 206	1 621 712	39 413 226	31 461 625
5.	Lublin	8 422 947	6 458 801	34 524 434	31 819 697	5 120 342	4 280 358	48 067 723	42 558 856
6.	Olsztyn	32 100 803	23 098 699	65 910 031	56 971 262	1 575 862	871 935	99 586 696	80 941 896
7.	Opole	31 267 093	23 236 536	61 188 548	58 201 419	8 561 669	7 400 649	101 017 310	88 838 604
8.	Poznań	41 383 611	28 977 895	61 418 107	55 895 080	7 899 269	5 755 140	110 700 987	90 628 115
9.	Rzeszów	7 682 007	5 663 756	31 167 188	30 531 574	1 096 789	870 697	39 945 984	37 066 027
10.	Szczecin	41 801 964	31 640 947	75 330 882	71 110 840	3 324 608	2 804 267	120 457 454	105 556 054
11.	Wrocław	39 628 553	29 685 576	89 857 789	81 656 674	11 249 703	6 859 802	140 736 045	118 202 052
RAZEM		280 491 145	209 678 390	597 168 144	552 508 194	51 146 072	38 667 148	928 805 361	800 853 732

Tabela A. 24

Windykacja należności zaległych w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. wg typów umów (w zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Windykacja należności zaległych, odroczonej, rozterminowanych							
		czynsz dzierżawny		sprzedaż nieruchomości		sprzedaż ruchomych środków trwałych i majątku obrotowego		ogółem	
		wymagalne	uregulowane	wymagalne	uregulowane	wymagalne	uregulowane	wymagalne	uregulowane
1.	Warszawa	14 060 224	3 208 759	45 636 228	18 826 008	7 561 245	456 976	67 257 697	22 491 743
2.	Bydgoszcz	22 151 757	4 344 579	21 270 760	10 591 365	16 553 326	3 148 887	59 975 843	18 084 831
3.	Gdańsk	45 224 585	6 310 425	71 418 863	21 164 818	21 333 389	1 781 028	137 976 837	29 256 271
4.	Gorzów	23 851 493	3 211 213	47 343 668	27 052 549	18 082 633	1 829 015	89 277 794	32 092 777
5.	Lublin	7 586 341	1 249 451	15 903 443	5 699 961	8 810 549	2 896 541	32 300 333	9 845 953
6.	Olsztyn	32 551 307	8 451 323	135 929 964	89 165 930	14 772 609	4 217 273	183 253 880	101 834 526
7.	Opole	37 555 029	6 511 876	22 254 752	8 767 884	32 140 758	3 807 579	91 950 539	19 087 339
8.	Poznań	53 013 030	9 673 971	29 763 719	10 901 812	31 438 737	2 997 266	114 215 486	23 573 049
9.	Rzeszów	8 904 858	1 146 075	9 467 080	1 085 162	3 482 743	981 514	21 854 681	3 212 751
10.	Szczecin	97 708 069	13 863 557	56 218 892	12 782 654	61 499 414	2 697 263	215 426 375	29 343 474
11.	Wrocław	48 368 802	9 972 095	49 529 489	18 194 011	33 317 618	2 039 595	131 215 909	30 205 701
	RAZEM	390 975 495	67 943 324	504 736 858	224 232 154	248 993 021	26 852 937	1 144 705 374	319 028 415

Tabela A. 25

Należności Agencji z tytułu udzielonych pożyczek
(stan na 31.12.2004 r. w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Kwota udzielonych pożyczek		Spłata		Saldo należności	
		ogółem	w tym: udzielone w 2004 r.	ogółem	w tym: spłacone w 2004 r.	ogółem	w tym: przeteterminowane
1.	Warszawa	91 273	-	76 591	17 207	14 682	8 634
2.	Bydgoszcz	883	-	797	29	86	46
3.	Gdańsk	1 974	-	1 053	159	921	-
4.	Gorzów	355	-	355	62	-	-
5.	Lublin	45	-	45	3	-	-
6.	Olsztyn	7 051	-	5 016	604	2 035	406
7.	Opole	2 438	-	1 676	112	762	472
8.	Poznań	9 617	-	8 895	358	722	121
9.	Rzeszów	9 981	-	5 149	827	4 832	26
10.	Szczecin	3 057	-	2 568	778	489	-
11.	Wrocław	4 874	-	3 795	505	1 079	190
	Biurowisko	346 165	-	46 165	890	300 000	-
	Razem	477 713	-	152 105	21 534	325 608	9 895

Tabela A. 26

Kredyty długoterminowe oraz poręczenia i gwarancje
(stan na 31.12.2004 r., w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Zadłużenie wg stanu na 2003-12-31	Kredyty długoterminowe		Zadłużenie wg stanu na 2004-12-31	Poręczenia i gwarancje			
			zaciągnięte w 2004	spłacone w 2004		wg stanu na 2003-12-31	udzielone w 2004	wygasłe w 2004	wg stanu na 2004-12-31
1.	Warszawa	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Bydgoszcz	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Gdańsk	120	-	120	-	90	-	90	-
4.	Gorzów	-	-	-	-	200	-	200	-
5.	Lublin	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Olsztyn	-	-	-	-	981	-	36	945
7.	Opole	-	-	-	-	1 444	-	102	1 342
8.	Poznań	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Rzeszów	-	-	-	-	35	-	35	-
10.	Szczecin	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Wrocław	-	-	-	-	2 000	-	-	2 000
Biuro Prezesa		-	-	-	-	15 500	-	15 500	-
RAZEM		120	-	120	-	20 250	-	15 963	4 287

Tabela I

Powierzchnia gruntów sprzedanych z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych, w ha**

Wyszczególnienie	Do 31.12.2004			W tym w 2004		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	33 612	33 263	349	2 684	2 649	35
1,01 - 1,99	37 208	36 705	503	3 333	3 310	23
2,00 - 4,99	78 849	77 130	1 719	7 418	7 335	83
5,00 - 9,99	95 359	92 102	3 257	8 362	8 211	151
10,00 - 19,99	139 846	132 694	7 152	14 129	13 618	511
20,00 - 49,99	309 110	279 783	29 327	36 618	34 822	1 796
50,00 - 99,99	92 750	81 881	10 869	8 393	7 834	559
100,00 - 499,99	394 278	284 488	109 790	20 837	14 318	6 519
100,00 - 299,99	.	.	.	12 090	9 659	2 431
300,00 - 499,99	.	.	.	8 747	4 659	4 088
500,00 - 999,99	173 716	84 334	89 382	507 ⁽¹⁾	507 ⁽¹⁾	-
1000,00 i więcej	60 640	16 622	44 017	-	-	-
Razem	1 415 368	1 119 003	296 365	102 281	92 604	9 677
w tym do 99,99	786 734	733 559	53 175	80 937	77 779	3 158
100,00 i więcej	628 634	385 444	243 190	42 181	29 143	13 038

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

⁽¹⁾ Dotyczy transakcji o powierzchni UR 488 ha

Tabela II

Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych**

Wyszczególnienie	Do 31.12.2004			W tym w 2004		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	79 384	78 649	735	6 030	5 953	77
1,01 - 1,99	26 007	25 662	345	2 315	2 299	16
2,00 - 4,99	24 782	24 249	533	2 327	2 302	25
5,00 - 9,99	13 483	13 030	453	1 176	1 155	21
10,00 - 19,99	9 950	9 461	489	988	962	26
20,00 - 49,99	9 501	8 674	827	1 105	1 058	47
50,00 - 99,99	1 330	1 174	156	117	110	7
100,00 - 499,99	1 622	1 225	397	87	67	20
100,00 - 299,99	.	.	.	64	54	10
300,00 - 499,99	.	.	.	23	13	10
500,00 - 999,99	268	133	135	1	1	-
1000,00 i więcej	37	12	25	-	-	-
Razem	166 364	162 269	4 095	14 146	13 907	239
w tym do 99,99	164 437	160 899	3 538	14 058	13 839	219
100,00 i więcej	1 927	1 370	557	88	68	20

* Bez umów zawartych na sprzedaż gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych.

**W roku 2004 wprowadzono dodatkowe przedziały obszarowe 100,00-299,99 ha i 300,00-499,99 ha w związku z ustanowieniem obszaru gospodarstwa rodzinnego na 300 ha.

Tabela III

Powierzchnia gruntów wydierżawionych z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych**
(w ha)

Wyszczególnienie	Do 31.12.2004			W tym w 2004		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	67 517	67 348	169	2 254	2 247	7
1,01 - 1,99	78 207	77 860	347	3 313	3 285	28
2,00 - 4,99	130 233	128 868	1 365	7 258	7 189	69
5,00 - 9,99	142 159	139 496	2 662	8 806	8 663	143
10,00 - 19,99	190 321	184 279	6 042	15 373	15 025	348
20,00 - 49,99	344 612	321 461	23 151	29 186	27 864	1 322
50,00 - 99,99	277 569	245 842	31 727	19 363	18 367	996
100,00 - 499,99	1 245 487	850 616	394 871	33 767	23 269	10 498
100,00 - 299,99	.	.	.	22 291	16 727	5 564
300,00 - 499,99	.	.	.	11 476	6 542	4 934
500,00 - 999,99	966 716	417 536	549 181	1 092	570	522
1000,00 i więcej	932 823	180 090	752 733	2 156	2 156	-
Razem	4 375 644	2 613 396	1 762 248	122 568	108 635	13 933
w tym do 99,99	1 230 618	1 165 154	65 463	85 553	82 640	2 913
100,00 i więcej	3 145 026	1 448 242	1 696 785	37 015	25 995	11 020

* Bez gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

Tabela IV

Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych**

Wyszczególnienie	Do 31.12.2004			W tym w 2004		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	134 976	134 671	305	4 542	4 526	16
1,01 - 1,99	55 867	55 666	201	2 330	2 311	19
2,00 - 4,99	42 223	41 846	377	2 301	2 279	22
5,00 - 9,99	20 156	19 780	376	1 246	1 228	18
10,00 - 19,99	13 772	13 361	411	1 108	1 083	25
20,00 - 49,99	11 088	10 385	703	958	914	44
50,00 - 99,99	4 019	3 578	441	281	268	13
100,00 - 499,99	5 108	3 722	1 386	157	118	39
100,00 - 299,99	.	.	.	127	100	27
300,00 - 499,99	.	.	.	30	18	12
500,00 - 999,99	1 396	629	767	2	1	1
1000,00 i więcej	557	135	422	2	2	-
Razem	289 162	283 773	5 389	12 927	12 730	197
w tym do 99,99	282 101	279 287	2 814	12 766	12 609	157
100,00 i więcej	7 061	4 486	2 575	161	121	40

* Bez umów zawartych na dzierżawę gruntów zabudowanych lub o specyficznym charakterze, a także gruntów nierolnych

**W roku 2004 wprowadzono dodatkowe przedziały obszarowe 100,00-299,99 ha i 300,00-499,99 ha w związku z ustanowieniem obszaru gospodarstwa rodzinnego na 300 ha.